

Orizont 14

SĂPTĂMINALA SOCIAL-POLITIC ȘI LITERAR-ARTISTIC EDITAT DE UNIUNEA SCRITORILOR DIN R.S.R. ȘI COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ TIMIȘ

NR. 14 (1153) 7 APRILIE 1989 • SERIE NOUĂ, ANUL XI, • 8 PAG., 3 LEI

Vocația creației

Trăim zilele eterescamente ale unei mari creații colective. Trădăm în fața gândirii vizionare exemplară a Președinției țării ridicăm pe o înaltă treaptă chipul României, marcat de eforturi de nevădat în alt context, al căror contur sculptează viitorul. Creația colectivă împără așoptit conștient al fiecărui membru al societății, contribuția de suflet și rațiune a noastră, a tuturor. Avem nevoie de fiecare om, într-un splendid și imens dialog al diversității în unanitate; avem nevoie de oameni pe care această eră revoluționară li face să se ridice la adevărata lor înălțime, îi formează în domeniile creației eficiente, în slujba societății. Fiecare om conștient de muncă sa mobilă trebuie să se regăsească, activ și mereu prezent, elină de clipă, în primele rânduri ale acestei unice întreprinderi pe care o făurește un popor liber; creșcut în cultul muncii, găsim în dăruirea către semenii și țară suprema satisfacție, împlinirea vieții. Să fim mereu așa cum ne cere propria noastră concepție existențială, cum se cere țara și ambiția armonioasă pe care a creat-o acest înzestrat și admirabil popor. Să fim așa cum ne-o cere înălțimii lui al României, el lanșat un exemplu de dăruire totală acestui popor, de muncă și abnegație patriotică, de prezență constantă în mijlocul oamenilor și faptelor lor.

Fiecare și se oferă condițiile afirmării depline, a împlinirii de sine în contextul marilor noastre împliniri colective. Este de datoria noastră să ne stăm nici o secundă la umbra acestor împliniri, ci permanent să ne dăruim cunoașterii, aprofundării tuturor dimensiunilor acțiunilor omenești, explorându-ne pe noi înșine precum și necesitatea variabile a lumii înconjurătoare. Am învățat să prețuim bogăția sufletescă, gândirea, forța constructivă, mintea înaltă, marea în căutarea noului. Avem vocația de neputeli a creației, culturii, civilizației, coexistenței pașnice, a muncii în slujba progresului, împlinirii totale, a fetei.

Lucian BURERIU

Biserici în arhitectura Timșoarei.

Aparținem unei glorioase istorii

Una din datorile supreme ale unui popor este aceea de a-și cunoaște istoria. Întrucât numai astfel acesta poate să aibă clarviziunea necesară pentru a-și înțelege locul între celelalte națiuni ale lumii, rolul său în contextul vieții internaționale, trăsăturile specifice ale evoluției sociale, potrivit cărora trebuie să-și făurească prezentul și să-și contureze perspectivele asupra viitorului. Cunoașterea istoriei li dă o adâncă certitudine în țara și vocația sa constructivă, li dă forța neliniștită de a face față tuturor greutăților, pentru a-și putea realiza neobătut toate idealurile. „Dare cum s-ar simți un popor — oisoreva președintele Republicii Socialiste România, tovarșul NICOLAE CEAUȘESCU — care nu știe cunoaște istoria, nu și-ar cunoaște țara, nu și-ar prețui și nu ar căuta această istorie? Nu ar fi ca un copil care nu-și cunoaște părinții și se simte străin în lume? Fără nici o îndoielă că așa ar fi. (...) Avem datoria să cunoaștem, să studiem trecutul de luptă al poporului nostru. Avem un trecut cu care ne putem mândri. În condiții grele, poporul nostru și-a păstrat ființa națională. În această parte a lumii el a fost un factor de progres și civilizație, și-a adus contribuția la marea înșirare pe carea unei vieți mai bune”. Așadar, sentimentul în...

...înțică acești oameni exemplari au trăit în miezul istoriei vremii lor și aveau o înțelegere clară a comandamentelor sociale ale timpului, ei înțeleg fiind conștienți că, prin strădania lor, contribuie la făurirea istoriei. Iată, bunăoară, perspectiva largă gândită de a marelui patriot Nicolae Bălcescu, în care se înscriseră și propria activitate revoluționară. „Să deschidem istoria, cațea a măturare a veacurilor și, luminată de filozofia ei, vom vedea că de 18 veacuri nația română n-a vergat, n-a stat pe loc, ci a mers înainte, transformându-se și luptându-se nelenețat pentru

Nicolae Bălcescu — care a suferit condamnarea exilului, rămânând în suflet cu nestrămutat dor greu de țară — spune, într-o formulare sugestivă, că „nu-ți poți lua patria pe tălpile înălțărilor”. Cea mai îndrăcit durero a lui a fost aceea că își strigase zielele în străinătate. E vorba, în esență, de un adânc sentiment al integrării într-un neam al unei istorii multimilenare.

Cunoașterea istoriei poporului român este bază întregii activități ideologice, de educație patriotică, socialistă și maselor, în spiritul dragostei față de lupta și munca înaltăștirii, de marile înfăptuiri

În patria cu dimineți curate

Melanc de primăvară este țara. Pământul ămbi, rămăș de la străbuni. Sub soare cald, își pleuguie rodul. Pe care tu, popor al meu, l-adoni!

Ca fapte demne, aparținem giei. Cu aceste inimii, păcii închinată: Noi stătem filii ei, ai datoriei. În patria cu dimineți curate:

Și-i făurim, prin muncă, un destin. În zădărnici de rodurile viciului. Voință stătem, harului muncitorii. Și astăzi viațelii-le împlinim...

George COROBEA

triumful binelui asupra răului, al spiritului asupra materiei, al dreptului asupra șitii, pentru realizarea, altă în sinul său cît și în omeniare, a dreptății și frăției (...).”

Toți cei care viețuim pe fața țării aparținem nației române, istoriei sale. Existența noastră, destinul nostru nu au nici o semnificație în afara apărării înălțărilor noastre. De acest nădăv se dovedește a fi istoria legilor obiective și impozibile. Facem parte din fluxul nelnterupt al generațiilor care au călăd patria de azi, dincoloaturnas. Numai aici, în matca ei, nu sîntem primejdului de instrăinarea, de vid autesc. Tot

ale prezentului, de avuții naționale, proprietatea socialistă — de politica partidului comunist în deplin consens cu interesele vitale ale poporului nostru, avine în vedere libertatea, independența și înțegritatea țării. Impozitivarea față de oricare discriminare națională, gvinistă și rasistă, deplină egalitate în drepturi a tuturor oamenilor muncii în patria comună, colaborarea cu statele socialiste, cu partidele comuniste și muncitorești din toată lumea, cu forțele democratice și progresiste de peste-tindeni, cu marile mișcări contemporane pentru păco și dezarmare.

ORIZONT

Dr. DOINA BENEA

Continuind cercetările mele de la Tibiscum (pe baza din județul Caraș-Severin începând din 1974, am efectuat primele săpături din aşezarea civilă de pe malul drept al râului Timiş. Pentru aceasta am întreprins investigaţii în imediata apropiere a drumului imperial roman Tibiscum-Sarmizegetusa, cu care prilej a fost identificată o clădire impunătoare, ale cărei dimensiuni înălţime nu pot fi precizate, cu excepţia înălţimii de care este de 10,5 m. Datorită lucrărilor agricole curente, zidurile clădirii sînt distruse pînă aproape de buză, ceea ce a determinat şi deteriorarea interiorului acestui edificiu. Clădirii similare cu cea în discuşie sînt cunoscute în toate aşezările romane cu caractere semnificative, de tip Vicus. Prin investigaţii de suprafaţă am identificat un număr mare de clădiri de natură acestea, dispuse paralel cu cele cercetate prin sondajul efectuat anul trecut şi avînd faţada spre drumul imperial. Aceste descoperiri, asociate cu cele zece clădiri de pe malul stîng al râului Timiş, au fost modificările constructive suferite în veacurile II-III — evidenţiate întru-derea deosebită a viciului-ul Tibiscum care, în secolul al III-lea, a primit rangul de municipium.

Materialele arheologice descoperite conţin mai ales din ceramică fragmentară, de culoare roşie şi maroniu, dar, pînă în compoziţia pastei, ceea ce conţinuturile un indicu al datării ei mai tîrziu — înapre mijlocul secolului al III-lea, fapt confirmat şi de monedă romană din bronz, databilă din aceeaşi perioadă. Materialul ceramic ne oferă observaţii interesante, întrucît prin aspectul său este cu totul diferit faţă de cel descoperit, pînă acum, în castru şi în aşezarea civilă de pe malul stîng al râului Timiş. Desi e lucrul la zonă, ceramică aceasta conţine multă depozitaţiune mare în pastă, mai ales pietroase.

Cună daco-romană
(Sec. IV, Frelsdorf — Timişoara)

Formele tipice de vase sînt alese de dimensiuni medii, cu buza răstrînită, din pastă neagră sau roşcată. Uneori prezintă, ca motive de decor, striuri de linii albe sau în galben. Strachinile sînt din pastă cărămizie, cu multe pietroase în compoziţie, buza bombată în afară, corpul drept. În cantitate mare apar fragmente de piatră, lucrata din pastă cenuşie, neagră cu dresant, avînd baza canelată. Rare apar fragmente de amforă. În toate secţiunile s-au descoperit fragmente din ceramică dacică, lucrată cu mîna, dintr-o pastă neagră, cu pietroase mari, albe, sau dintr-o pastă roşie în pecioli şi îngură în exterior. Fragmentele provin mai ales din oale de mici dimensiuni, avînd pereţii uşor curbăţi şi buza abia răstrînită. Ca motive ornamentale ne apar alveolele şi linia creatrice, în forma de unghi, în ceramicele dacice.

Întreaga ceramică de aici denotă o neglijenţă în realizarea vaselor, chiar şi cele lucrata în roată care sunt realizate cu mare precizie. Acestea prezintă urme de refacere după incendii puternice: a fost abandonată tot în urma unui asemenea incendiu. Diferenţele în formele ceramice, folosindu-se porţilă zidului din incintă e dificilului ce perele de sprîjnă, a fost construită o locuinţă cu poden de lut, care, prin materialele arheologice desco-

perite, se datează în perioada de după retragerea romanilor din Dacia. Este pentru prima dată cînd am descoperit o locuinţă daco-romană, construită în acest mod. Cercetările sînt, aşadar, că a avut un caracter oficial, presupunerea fiind susţinută de apropierea ei de drumul imperial către care are dispusă faţada. Este remarcabil, în continuare, faptulul pentru scopurile acestor încăperi, dar, ele, deşi respectă forma şi dimensiunile celor romane, nu mai au caracter cultural, ci pragmatice, fiind foarte simple. De obicei, în clădirile de pe malul stîng al râului Timiş s-au descoperit mai multe رہولاستات, întrucît în faţada lor sînt mai multe compartimentări efectuate prin a serie de ziduri scel. Aceste amenajări

dovedeau necesitatea unei mari cantităţi de metal care, probabil, a contribuit la menţinerea unor relaţii de schimb nu numai cu aşezările daco-romane din jur, ci şi cu Imperiul Roman şi cu lumea barbară. Producţia metalurgică deosebit de bogată din această zonă a condus, aşadar, un nivel înalt în relaţiile de schimb cu romanii. Aceasta explică numărul mare de monede romane descoperite pînă acum în apropierea acestor aşezări.

În anul 1988, împreună cu Mircea Mare am continuat cercetările arheologice în aşezarea daco-romană de la Timişoara-Frelsdorf. Am descoperit o locuinţă cu două nivele de refacere şi mai multe gropi de provizii. Cel mai

PATRIMONIUM • PATRIMONIUM

Cercetări arheologice în sud-vestul patriei [II]

● MĂRTURII PRIVIND CONTINUITATEA ŞI UNITATEA POPORULUI ROMÂN

constituie dovada incontestabilă a prezenţei populaţiei daco-romane pe văatra antientului oraş Tibiscum, în secolele III-IV.

Efectuind cercetări arheologice de salvare la Crişiova, am identificat o nouă aşezare daco-romană, databilă din secolele III-IV, aceasta avînd un pronunţat caracter meşteşugăresc. A fost depistat un cuplor de redus minereu, descoperite deosebit de importante, genru că atestă pentru prima dată reducerea minereului de fier rezultat prin exploatarea zăcămintului din Munţii Fulaia Romană, fapt care nu numai neconfirmă din punct de vedere arheologic. În apropierea instalaţiei de reducere a minereului au fost găsite luate de fier ale şturii metalice pre-lime pe bucaţi de chirpic, provenite din pereţii cuplorului. Pe baza materialului ceramic — fragmente de vase şi o ceaşcă dacică — ca, de altfel, şi pe baza unei piese de podobă (fibulă) această instalaţie se datează înspre sfîrşitul secolului al III-lea, începutul secolului al IV-lea.

Analizarea materialului ceramic denotă folosirea în această comunitate autohtonă daco-romană a ceramicii tradiţionale, lucrată cu mîna. Statistic, ceramică meşteşugărescă este de 89%. Fulaia ceramică romană nobilă că a fost utilizată ca obiect de lux.

În preajma cuplorului al mai fost descoperite o cutie de gresie, două cutii de ceramice, două vase, provenite din atelierul de la Tibiscum, databile în veacul al III-lea. Spre nord, la o distanţă de 2,5 m de la instalaţia meşteşugărescă, a fost găsită o locuinţă. Aşezarea de la Crişiova este prima descoperire de acest gen de pe raza judeţului Timiş, avînd un caracter unic — agrar şi meşteşugăresc. La nord-est de staţiunea arheologică (doar la o distanţă de nici 800 m) era drumul imperial roman, care făcea legătura între Tibiscum şi Valea Mureşului, drum pe care chiar în dreptul acestei aşezări daco-romane, de staţia militară romană O stampilă MID, descoperită aici, denotă faptul că distanţa de 200 m, din dreptul a staţiei de la Tibiscum, era utilizată ca staţie de comunicaţie a favorizantului negului cu mercur, proiectat de către aşezarea daco-romană din Crişiova cu scopurile rurale sau urbane din apropiere (debură Tibiscum, desti acesta probabil din cauza aprovizionat şi prin sistemul oficial).

Descoperirea arheologică de la Crişiova constituie un indicu important privind viaţa economică din timpul secolului al III-lea. Este prima dată cînd evidenţiază activitatea meşteşugărească, din mediul autohton al daco-romaniilor, prau puţin cunoscut pînă acum, dovadă a descoperirii sa a două coloriate treizeci de acest gen, cunoscute în sud-vestul fostei provincii Dacia, unde se constată extracţia minereurilor, prin procesarea metalelor. În veacurile III-IV, cu o amplasare impresionantă, fapt care atestă existenţa unei populaţii stabile daco-romane. De asemenea, astfel e

interesant material la oferit grupa nr. 2, conţinînd din două vase borcan, decoraţi cu motive ornamentale tipice dacice. Din punct de vedere cronologic, în anul trecut au apărut cîteva elemente noi şi anume: la un moment dat, după părăsirea aşezării daco-romane, pe locul acesteia se pare că s-au stabilit elemente izolate sarmate. De fapt este vorba doar de două morminte (unul de bărbat, celălalt de femeie) cu un bogal inventar funerar, conţinut din vase, obiecte de podobă, arme etc. Pe baza acestor morminte se datează înspre sfîrşitul secolului al IV-lea, poate la începutul celui următor.

În aşezarea aceasta se constată existenţa a două nivele de locuire daco-romană. Au avut loc şi părăsirea unor elemente sarmatice din Cimpia Penonite, care sa aşează în această zonă. Cele două morminte sarmatice se află la o distanţă de 6-7 m unul faţă de altul, ceea ce sugerează faptul că avem de-a face cu imnolatoriile în-fîmpîltoare şi nu cu o cimitir organizat. Prezenţa sarmatilor aici ar putea fi pusă în legătură cu părăsirea lor în anul terolului sud-estic al fostei provincii Dacia.

Cronologic, aşezarea de la Timişoara-Frelsdorf îşi începe locuirea încă din secolul III (fapt dovedit de prezenţa unor fragmente de terra sigillata, de amforă, ceramică roşie romană etc.). Existenţa acestei aşezări continuă pînă în veacul al IV-lea.

ALEXANDRU RĂDULESCU

Campania din anul 1988 de la Făget continuă cercetările începute în 1977. Anul acesta s-a desfurat pe lângă colaborarea dintre Institutul de Arheologie din Bucureşti (arheologul dr. Radu Popa, de la această instituţie, este responsabil în cadrul lui) şi Comitetul Judeţean Timiş şi cu contribuţia arheologului bucurestean Dan Căpălnă; au mai participat la investigaţii prof. Dumitru Toacă, de la Universitatea din Cluj, şi Scota, moni, cu un grup de elevi de la Şcoala Generală din Făget şi medicul veterinar pensionar Eugen Stoica. Lucrările au fost sprijinite în permanenţă de organele de partid locale, în mod direct de tovarăşii Ion Otleanu, primarul comunei Făget.

Cercetările au fost efectuate în anume-nită „cetate mică” de la Făget, în vestigiu-sau zid de incintă, o serie de încăperi ale cetăţii şi elementele de fortificaţie (antul şi palisada). Astfel s-a putut stabili o serie de încăperi, planul unora dintre acestea cu faze-

logice nu lătoadeună foarte simplă. Pentru incintă există basteioane, construite din piatră, lemn şi pămînt de fortificare, combinate într-o soluţie tehnică destul de ingenioasă, înălţimă mai rar.

În ganţul de apărare au fost găsite platforma de lemn şi pămînt a unei cazerne care, în mod sigur, făcea parte din sistemul de fortificaţie basteionat al cetăţii, ghileule de diferite calibre şi dimensiuni; ele atestînd rolul artileriei din acea perioadă. O seamă de elemente descoperite în compania din 1988 confirmă unele din observaţiile făcute în 1987: privind, bunăoară, ganţul de apărare; elementele sistemului de apărare şi legătura dintre cele două cetăţi (cea mică şi cea mare) printr-un pod de lemn, al cărui stîlp au fost găsiţi în ganţul de apărare dinve cetăţile respective.

Între materialele arheologice descoperite, unele sînt de specificul militar. Acestea li se adaugă obiecte legate de îndeletnicirile oamenilor din zonă (topor, foarfecă de tuno, clocan de fier, ciste, ceramică de uz comun — oale, căble de sobă, unele din acestea fiind ornamentate cu elemente heraldice), case de animale ş.a. În straturile adînci — în milul ganţului de apărare au fost identificate tipuri de încălzire din piatră, un cea de butoi de lemn, elemente de paleobotanică (cordozi) de vîlă de vîie, simburile de dovleac (de pierici) aceste vestigii pînă în secolul III, care înlesnesc datarea mai exactă a complexelor descoperite.

În zidăria medievală de la Făget au fost reafirmate cărămizii romane, care ne îndreptă să susţinem că în zonă există o construcţie veche romană (staţie poştală sau turn de observaţie) pe unul din drumurile importante care leagă Banatul de Transilvania.

Făget (Sec. III-IV. Oraş dacic — Timişoara).

Ceoa ce ar merita să fie subliniat este faptul că, de acest şantier, nu s-a făcut numai lucrul de cercetare, ci de consolidare, de restaurare, astfel că s-au pus bazele valorificării culturale a obiectivului. Se poate considera că în campaniile următoare, cercetarea metodic şi integrată a obiectivului în discuţie va aduce desigur mai amănunţite privind o perioadă importantă din istoria medievală ţirleş a acestor meşuguri, cu un habitat românesc dens şi omogen. În ceea ce priveşte, în ceea ce priveşte scopurile, au fost realizate în cadrul proiectului de cercetare, depozite de provizii, ateliere meşteşugăreşti etc.).

Pagina realizată de
Aurel TURCUŞ

LACUL

Astfel, împingi spre (armuri ce vegine noi se-arată,
Spre acura elerată purtați, vom izbui!
In oceanul vremii, pe valuri de durată,
Să ancorăm o viață?

O lac! Abla-și incheie totinea lină anul
Și ea, ca așteptată, nu vine. Valul blînd
Pe rîmne mă răsfîrînge: stînd singur, pe limbaul
Unde-ai văzut-o vitid.

La fel muzgai și-atuncea sub rucile profunde,
La fel își strîveai trupul pe flancurile lor,
Iar vîntul purta spuma frontierelor unde
Spre tragedia-i pictor.

Intr-un amurg — în cîntec — bieratica (săcer
Ne-nvăluia, Sub cerul și de la mal la mal.
Se auzea doar vînta, rîmîta și cîdere-n
Armonia-și val.

Și înăi, dulci accente sfîrșite dînt-o dată
Eozuri frumuse pe fîrșul soților,
Atenți și voi a valul, iar vocea adorată
Bostil întens și clar:

„O, timp, oprește-ți zborul! Și voi, clipe subtile,
De ce goniiți așa?
Lăsați-ne plăcerea acestor fîndre zîle
Lăsați-ne plăcerea acestor fîndre zîle
Să o putem gusta.

Destui bătuți de soartă cu lacrimi vă împoră —
De ce îi ocăzii?
Lupați-le, cu viața, și chinul ce-i deoră,
Uitați pe fericiți!...

Dar în zadar eer elipei să stea, căci timpul trece
În zbor, ca un bolid,
Spun popii: „Fii mai lentă”, și dimineața vede
O și topește-n vîd.

Să se iubim! În vremea cu schimbătoare valuri
Ulțici să ne-adînca,
Filașa n-are porturi. Și timpul n-are mături —
El curge, noi plutim...

O, timp gelos, rîmpunde: o ce puțină sare
Ca dințele răstîmpuri de dragoste și dar
Să placă cu aceeași senină nepăsare
Ca și reverul lor?

Cum astă? desărămăntă-i și arma lor candidă?
Cu-adevăr pierdute pentru vece slini?
Și timpul, ce le-aduce și vrea să le-nvădă?
Nu le-o-nvădă nicicînd?

Neam, eternitate! senual de-nunțecimo,
Cu zilele ce faceți, pe care le-nghiți?
Ne veți redă vrendată extazele subline
Și în ce-o-n răpiți?

din literatura universală

Alphonse de Lamartine

Autorul culebirilor Meditații poetice (1820), precum și al altor lucrări de mai restrînsă rîsune, s-a născut în 10 octombrie 1790, la Mâcon, și a murit în Paris, în 28 februarie 1869. Primele sale versuri (Elegie, 1818—1819) urmează modelele vremii, altele spus poezia corectă, elaborată savant, dar convențională și, deosea, insipidă, moștenită din secolul anterior (cf. Suzanne Jacrès, Notice historique et littéraire, în Lamartine, Méditations poétiques, Larousse, 1930, p. 10—11). Anul 1816 aduce însă o decisivă cotitură în destinul poetului: Lamartine o înfrîngste la Aix-les-Bains pe Julie Charles (cunoscută din poezie sub numele de Elvire), a cărei moarte (1817) îl va zgudu profund, transformîndu-i integral lirismul. „Nu mai imitam pe nimeni, declară el mai tîrziu, mă exprimam pe mine însuși... Nu devenisem mai poet, devenisem mai sensibil, mai serios și mai adevărat...”. Acest dramatic episod erotic a trezit în Lamartine „sentimentul grav al existenței și al (celui ei”, furnizînd substanța viei, durabilă, a impresiunilor sale Meditații. Textele marelui romantic își păstrează și azi, într-o măsură apreciabilă, vigorea originară, convingînd prin nobetea simțimîntului, adîncimea și generozitatea reflecției, frumusețea ideii morale și eleganta frazării.

O lac! Stînd mute! Groze! Păduri întunecate,
De vreme necăzite, ha-nitinerie chiar!
Păstrați-ne amintirea acelei nopți curale —
(Val, amintirea doar...)

Să dîndu-lăscă-n tîlna și-n zburcîmarea-și umbră,
O, lac frumos, și-n zarea superbului tău mal,
În stîncile marelui și-n brazii plîni de umbră
Ce se apleacă-n val.

Să dîndu-le zărilor ce frămătă și trece,
Cînd calmele seceri dîa (săcuri se desprind —
În astul ce atînge oîlnăa apei rece
Cu frumtea lui de-argint.

Vîntul, în gemăt, larba de apă ce suspînă
Și blîndețe arome din aerul tîlnii,
Tot ce palnă, sună și tremură-n lumînă
Să spună: „Au Iubii!”

IZOLAREA

Adeocuri, în munte, sub un bătrîn stejar,
M-apez și, melancolic, amurgul mă cuprînde,
Iar ochiul — ca și ginolul — nepăsător, hotăr,

În schimbătoare cadre pornește să colînde.

De-o parte — fluviu-n apune, sălbatic și infernal
Balaur ce se-nfîndă-n ebucura depărtare;
De alta — lacul neted, cu ape care dorm
Și unde steama scrii se-nalță în, pe zare.

De culmea-mezonată cu mari descuri umbre
Cele din urmă răz de soare se desprînd,
Căreia lumii (bînda regină peste umbre)
Se-nalță, ostentat de negre albind.

Apoi, din tarzul gotic își la decodată zborul,
Vîntul (împozîndu-i), un sunet clar și blînd.
Un dangăt ce fîșează-n cîntec căldorului,
Rîmăruca stînsă-a zilei treptat sacralizînd...

Iar ce? Vai, dinaintea atîtor dulci tablouri
Zădărnica-mi privire zădărnica mî-n mal port —
Asemenea unei contemplantului și surzi:
Lumînile salare n-antîm pe cel mori.

„Pîmîndu-mi fără (înăi privirea pustii
Fieele celule, și-năi înspre imena încrepă
A zării, între aceluși și între miazăzi,
—Nietunde fericea, imi zic, nu mă așteaptă!”

Arestă văi, accente colibe și palate,
Obiecte fără farmec și inutile-mi par.
Vol, atînc, pădure, riuri, și în — singurătate —
O tîlnă vă îlpește și totu-n zadar.

Chiar saarele: răsare, se-nalță și declină
Sub ochiul meu atente și-atotnepăsător,
Elsară, deed. Său plară: în cîntec sau lumînă,
Căci nitete atîmca nu-mi apun cu zborul lor.

Duar vîntul și descurul mă-ar arăta, stiu bine,
De l-gă arma pe bolta în arău-i mers.
Din tot ce luminează, nîmce nu-lă pentru mine,
Dorința mea nu atîta nîmce în univers...

Dar poate că, dincolo de borna sterei sale,
Alte soare (veritabil) pulsînd în alt abla,
Sîmîngulde-mă de-a pururi din a (sărini) vale,
Mî-ar scotea dinaintea pe cea purtă-lă-n vis.

M-gă înbîntă acura la macie izvoare,
Aș regăsi labrea, nădejdea, chipul lui,
Al binelui: idee fără de pată, care
Nu are nume-n limba terestrului sejur.

De ce nu pot, vai mie, zburînd în zarea-adîncă,
Faniaș mă adorată, spre tînc să m-avînt!
Pe salu-nstrăduiri, o ce-năo rîmîne înăc?
Nîmce cîntec nu este-nître mine și pămînt.

Cînd frumea din pădure sub brumă se abate,
O poară vîntul scrii pe-nîntrele cimpii —
Și eu, ce sîm amemî frumusețe uzcale...
Hai, amuzge-mă, furtună, și du-mă undă ștîl!

Prezentare și traducere de
EUGEN DORCESCU

prezențe românești

În Northwest Review, volumul 26, numărul 3/1988, revistă editată de Universitatea din Oregon (S.U.A.), sînt publicate poeziile Vîntul cu zădăra și „Iulimpiri din Tara Himerel de Anghel Dumbrăveanu, însoțite de un scurt eseu despre lirica autorului, semnat de traducătorul poezilor, Adam J. Sorkin, din care reproducem cîteva considerații: „Anghel Dumbrăveanu este un poet liric, care a debutat în urmă cu patru decenii dar, ca și mulți alți scriitori români, este puțin cunoscut în occident (...). Din punct de vedere istoric, el se alătură unui grup important de scriitori, numit Steaua (care include și pe Nichiș Stănescu, Cezar Baltag, Ana Blandiana și Marin Sorescu),

grup care a restabilit contactul poeziei române cu rădăcinile ei de dinaintea celui de al doilea război mondial (...). Contactul reinnoit, viguros, cu suprarealismul n-a dovedit forța atrăgător, și este încă vizibil, așa cum se poate constata în cele două poemete lui Dumbrăveanu publicate aici (...). Trebuie să înmă oare, din vîntul țării, Timisoara, unde este redactor șef-adjunct și săptămînalului literar și cultural Orizont și secretarul Asociației Scriitorilor (...). În ultimii ani, importanța sa a fost recunoscută, prin două culegeri antologice din versurile sale, Poeme (1979) și Tarna Imperială (1980). Imaginea lui Dumbrăveanu a crescut mult în lumea poeziei (...). Poezia a-

deocuri melancolică și înto-deana rafinată și elegantă a lui Anghel Dumbrăveanu a fost îndentă drept un tîmț magic al dualităților și dihotomiilor: dragostea și singurătatea; schimbarea și pierderea; visul și moartea; ză-rile și plecarea; autocoincidența reflexivă (modernă) a resemnării, gravității, cu suavitate și celebrarea libertății interioare (...): creația sa se situează între poli-ul marelui simț metaforic, adocuri un lirism exotic, și tonalități sobre, îndecate, ironice. Poemele sînt delicate, pline de inventivitate și tensiune, emoționante prin muzicalitatea lor subtilă și sugestivă, printr-o dicțiune ceremonială ce răs-cumpără admirabil prezența prozică a experienței nemediate și astel nedefinite, lumînînd-o cu o emoție umană”.

ADRIANA PĂIUȘAN: Mera.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

ION ARIEȘANU (redactor șef)
ANGHEL DUMBRĂVEANU (redactor șef adjuncți)
VIOREL COLĂEȘCU, NICOLAE PIRVU, CORNEL ȪNGUREANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: TIMIȘOARA, strada RDNEI 1
Telefoane: 3 33 90 și 3 33 76 (redactor-șef). Manuscrise nepublicate nu se înapoază. Abonamentele se fac la P.T.T.R.
TIPARUL EXECUTAT LA I.P.B.T. Index: 42 907

Dezvoltarea creatoare a teoriei revoluționare a clasei muncitoare

Progresul rapid al cunoștințelor științifice contemporane, ritmul accentuat al transformărilor din societate, necesitatea de raționalizare a viziilor sociale care se petrec în tot mai numeroase țări face necesare ample sinteze și generalizări teoretice, clararea de noi concepte sau revoluționarea altora prin raportare extensivă și judicioasă la realitățile de azi. Numai o înțelegere cuprinzătoare a ceea ce practica a confirmat ca real și viu în marșul nostru stă în temeiul unei gândiri social-politice originale și a unei acțiuni eficiente.

Opera teoretică și practică a secretarului general al Partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, constituie o ilustrare vie a ceea ce înseamnă a gândi și acționa ca creator, în spirit revoluționar.

Abordarea în spirit înnoitor a realității a problemelor fundamentale ale făturii și consolidării ordinii socialiste în România constituie una din noile distincții majore ale activității teoretice și practice ale tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU. Elaborarea conceptului de societate socialistă multilateral dezvoltată constituie nu numai o contribuție la dezvoltarea creatoare a socialismului științific, dar prin definirea etapelor actuale de dezvoltare a societății noastre, se are în vedere într-o concepție cuprinzătoare și unitară, și strategia și orientările tactice ale politicii interne și externe ale partidului și statului nostru în condițiile epocii contemporane.

Opera teoretică a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, generalizând experiența istorică demonstrată cu dialectica dezvoltării economice, sociale și culturale în procesul

făturii societății socialiste multilaterale dezvoltate și în perspectiva construirii societății comuniste, generează noi sarcini și răspunderi, noi direcții de acțiune politică și organizatorică pentru partidul comunist.

Partidul nostru, prin clarificarea secretarului său general, se poate mândri că a în-

aplicat creator la condițiile concrete ale României și ale lumii contemporane. Abordarea dialectică a unei largi problematici prin profunzimea și spiritul revoluționar-științific al realizărilor și soluțiilor propuse, a impulsionat fără precedent înțelegerea viața social-politică a țării, fertilizând gândirea creatoare vie, instaurând climatul necesar unei fructuoase activități teoretice.

Un loc aparte în preocupările secretarului general al partidului îl ocupă problemele democrației socialiste. Socialismul este în măsură să genereze condițiile capabile să permită omului, atârnând al mijloacelor de producție, fătura în futuro valorilor materiale și spirituale, așa cum sublinia tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, în cadrul atenției, să aibă rolul principal în societate, să se bucure și să beneficieze de rezultatele de drepturi și libertăți adevărate democratice!

Actualul sistem al democrației socialiste, din țara noastră este rodul unei experiențe îndelungate care a dus la staturarea unei ansambluri de principii și forme de conducere ce exprimă esența orînduirii noastre.

Analiza științifică a rolului politicii în practica socială relevă faptul că acesta constituie o dimensiune fundamentală constituită în practici unitare în cadrul unor sisteme sociale-concrete istorice cu structură de clasă determinată. Prin urmare, fiind o componentă a practicii sociale în anumite condiții date, politică constituie în acest sens o dimensiune și a existenței unei conștiințe.

Gîndirea novatoare, creatoare a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU se caracterizează prin luciditate, spirit de discernământ, disponibilitate pentru a regăni orice problemă în contextul istoric-său, în conformitate cu nevoile proprii ale progresului general, fiind cont de ultimele cercuiri ale gândirii umane. În această conștiință mare sa forță novatoare.

Activitatea teoretică a partidului nostru și a secretarului său general, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, este îndreptată spre investigarea profundă a realităților, pentru elaborarea soluțiilor teoretice și practice cerute de dezvoltarea societății, de fundamentarea științifică a întregii activități de conducere a societății.

Sîrîns unit în jurul partidului, al secretarului său general, întregul nostru popor acționează ca o puternică forță propulsivă noi departe societății noastre pe calea istorică a construcției socialiste și comuniste.

Făurirea conștiinței revoluționare a omului societății socialiste

În concepția Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, activitatea politico-ideologică și cultural-educativă, formarea și dezvoltarea conștiinței revoluționare a omului societății socialiste constituie o parte integrantă, inseparabilă a progresului economico-social, a ridicării patriei noastre pe treptele tot mai înalte de civilizație. Afirmându-se că o lătură hotărîtoare a creșterii rolului conducător al partidului, îndeosebi după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, activitatea politico-ideologică și cultural-educativă și-a largit conținutul și a dobîndit o înaltă semnificație. Contribuția la unirea eforturilor oamenilor muncii, în opera de edificare a unei societăți socialiste, a devenit o activitate este și o rezultat nemijlocit al activității ideologice și politico-educative și creșterea. În acest sens, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU în Expunerea din 29 aprilie 1988.

Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român, documentele ulterioare ale partidului, cuvîntările secretarului general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, relevă cu deosebită pregnanță atenția pe care a acordat partidului făturii omului nou înarmat cu o concepție revoluționară despre lume și viață, capabil să înțeleagă cerințele obiective ale legilor dezvoltării economico-sociale, să acționeze ferm, în conștiință de cauză pentru îndepărtarea populiului partidului. Activitatea politico-ideologică de formare a omului societății socialiste este o activitate complexă, cu o fundamentare teoretică și științifică, care vizează făurirea multilaterală a personalității membrilor societății.

Ea implică formarea unor solide conștiințe politice, cultivarea atașamentului față de cauza partidului, a patriei și poporului, adăucirea depășirea idealurilor socialismului și comunismului, cunoașterea celor mai de seamă cercuiri ale științei și tehnicii, dobîndirea deplină a profesiei, înțelegerea și pretuirea valorilor culturii naționale și universale, însușirea cunoștințelor decise, în care se formează și se valorifică trăsăturile etice ale individului. El constituie activitatea conștientă cotidiană, munca pentru îndepărtarea atribuțiilor ce revin științific și artistic în dezvoltarea revoluționară economică și socială a țării.

Esența conștiinței omului societății socialiste se reprezintă în **ideologia revoluționară militantă**. Ca urmare, menirea principală a activității politico-ideologice o constituie promovarea fermă a ideologiei și concepției înaintate revoluționare, despre lume și viață, principiile socialismului științific aplicate creator la condițiile țării noastre. Teoria revoluționară a materialismului dialectic și istoric, afirmarea spiritului de combativ, militant, creator au menirea să ajute la cunoașterea și înțelegerea științifică a lumii, să contribuie la înarmarea oamenilor muncii cu cunoștințele necesare transformării socialiste a societății și înalțării ei spre comunism.

O importanță tot mai mare dobîndeste, din această perspectivă, promovarea spiritului revoluționar, cultivarea unei concepții și atitudinilor înalte, novalure, a responsabilității față de țară și față de noi călății, superioare, în toate domeniile de activitate, a acestora presupunînd înălțarea și dezvoltarea unei conștiințe, atitudinilor înalțate, retrograde față de muncă și societate, o concepțiilor anacronice în viața socială, un climat prelicnic construcției noului societății alt în activitățile sociale-economice, etic și în cadrul culturii materialiste.

Sîrîns legată de nivelul conștiinței revoluționare este ridicarea continuă a orizontului de viață socială, un climat etic și cultural ale ființării om al muncii. Pe această bază se cere a fi mobilizată și unite forțele întregului popor în vederea realizării importențelor sarcini ale acestor etape, în domeniul creșterii producției muncii și reducerii consumurilor materiale, a ridicării cântății și nivelului tehnic al producției.

Formarea în conștientul cu persistență în gîndirea oamenilor a unor concepții înalte este limitată afirmarea lor în viața socială, documentele P.C.R. relevă necesitatea înfăptuirii activității de educativă materialist-științifică în activitatea politică și culturală imperativ de a se lua atitudine hotărînd împotriva oricăror manifestări materialiste și obscurantiste, care împiedică înțelegerea raporturilor reale dintre om și natură, a legilor care guvernează dezvoltarea obiectivă a societății sociale.

Un rol tot mai important în formarea conștiinței socialiste îl are arta și cultura, creația spirituală în general. Numai o cultură creată împunătoare cu poporul și pentru popor, inspirată din realitățile naționale, poate să aducă o contribuție importantă la formarea omului societății socialiste. Festivalul național „Cîntarea României” asigură, în acest sens, cele mai largi posibilități de acțiune a muncii pe la săte și orase la crearea cultural-artistice, științifice și literare, reprezentarea culturii noastre socialiste, cadrul de manifestare a caracterului său de masă, profund democratic.

Lector univ. dr. LUMINIȚA BIJAN

Risipă de floare

Cind fuge cîmpia sub soare, Cind grîul trezire și cîntă,

E-aia risipă de floare, În linna patriei, sfîntă,

Cind cerul mai pur se rostese Deasupra acestor frunzări, Și vîntul prin cîntări șoptese Dulos ca o priveghetare,

Cind cerul palid-nă cîndăre Și vîntul din înmă cîntă, E-aia risipă de floare, În linna patriei, sfîntă,

Geo GALETARU

les la timp existenței și implicățiile politice și sociale ale revoluției tehnico-științifice contemporane ca modificări în structura și rolul claselor sociale, creșterea rolului unor categorii sociale noi în mișcarea revoluționară progresivă, folosirea masivă a științei în activitatea de conducere politică.

Opera tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU înmănușează într-o gîndire originală, receptivă în nou, revoluționară, înțelegătoare față de ideologia retrogradă, principiile socialismului științific

Conf. dr. Elisabeta IHA

Locul ca măturie

Svetomir Raikov nu este la primul roman, fapt ce transpare din modul firesc în care-și conturează ultima carte, *Trifoi cu patru foi* (în românește de Octavia Rednicu).

Acest roman se adăuga volumelor *Drumul luminos*, *Novela*, *1953*; *Marea de aur*, *1956*; *La răscrucea vieții*, *poezii*, *1956*; *Clad înțepătoare*, *nuvele*, *1957*; *Poezii*, *1961*; *Și în urmă*, *romane*, *1964*; *Serveci*, *din viața noastră*, *1968*; *Nu cereșe ritul pe unde a curs*, *roman*, *1972*; *Pasi*, *poezii*, *1974*; *Trece albie*, *schite satirice*, *1976*; *Un mare război*, *roman*, *1979*; *Lucra dragoste de seara pînă dimineață*, *schite*, *1981*. Scriitor de origine bălănească, Svetomir Raikov nu propune, în *Trifoi cu patru foi* o „povește” simplă și convențională, despre viața unor indivizi comuni, ce refac, la o altă dimensiune, destinul dintotdeauna al țării române. Un sat-comună de câmpie, Livezile de Sus, din partea de vest a țării, în care acționează principalii sîn Milan Prčić, primul, Bogdan Dravić, președintele C.A.P.-ului, cuplul Iana — Mitru și bătrînil Dragoimir Grujić. Ritmul domol al derulării evenimentelor în roman — provocat, în cadrul acestei scrieri, decarnalizării (la nivel ideatic), pierderea treptată a situațiilor dilematice, care, loge, ar trebui să fie întâlnite narativ — este în realitate un mecanism continuu justificabil. Realitatea brută devine obiectul unui preambul la o viitoare (posibilă) cercetare sociologică, ce amintește de proiectele realiste ale lui Bogdan Dravić din C.A.P. Textul vizează „analiza” fondului etnic. E rândul de o nouă viață sămănătorie, contaminată însă de un real apropiat pentru urbanism. *Trifoi cu patru foi* este un roman ce este tras pe orizontală, într-un fel monocord, deși intercomunicarea dintre cele trei planuri clasice: prezintă (reprezentat de triunghiul prezidente comuna — prieten — Iliana Dravić), trecut (bătrînil Dragoimir) — viitor (Iana și Mitru), scoate la iveală figuri aparte, deprinse de simplități repetitive, constatative, liniare.

În Milan Prčić este înfățișat un boțiar, cinstit, care nu permite sefului de restaurant Aurel Sirbu să comită ilegalități, e gata și să renunțe la comita o „legalitate”, fiindcă în frunzele unei Iliana Dravić căștoarește cu Bejam. Pentru aceasta, intervine, pe lângă Bogdan, să grăbească introducerea curentului electric și în celelalte case ale comunei. Pe-războiană, care, prin satulul — este aprinderea fetei care bulversază indirect bună mers al comunei.

Iana și Mitru, tineri căsătorii, explică, într-un fel, drama, surprinzător în prezent, dintr-un sat de munte, Crin, adaptarea lor la noile condiții de viață e dificilă. Nu-și găsește locul, nu se pot statornici. În oamenii pe care

încă nu-i cunosc întrezăresc viitorii dușmani. Amintirile nu pot fi șterse cu burețele, iar legăturile trainice necesită din Șchimbări. Mitru aduce cu sine profunde schimbări în psihologia persoanelor. Plecarea Ianei la oraș, la un curs de calificare (pentru a se angaja la Fabrica de băuturi alcoolice) și plecarea Iliana, Mitru, obișnuit cu viața izolată a satului de munte.

Un alt clipu este Ioachim (fratele lui Mitru) — Silvia. Trăgare necesită de tătăli său vitreu. Trăgare de omul pur care urma să se căsătorească și-n care crezuse, ea va găsi surpriza suferențe în Ioachim. Silvia e personajul care furnizează sfatul, autoritatea în primul rând, în viață, care nu poate fi doboretă cu atita ușurință.

Vecinul Dragoimir Grujić intervine benefic între Iana și Mitru, povestindu-i-le aventurile sale, romanul vieții lui. Aceste „povești” intruc dovă amintirile în curgera prezentului (viața comunei). Dragoimir a fost, în primul război mondial, prizonier în Siberia. Stăpînit de acolo, Stepan Stepanovici Iurkici va fi complice la dragostea lui mare pentru Niura. După terminarea războiului, revine în țară, se căsătorește și va avea doi copii. Pleacă din țară.

Așteptă îndurător înțelegătoare. Bănuieț rețreăște, dect, trecutul cu bucuria destinării. Experiența lui devine măturie a unei vieți. După povestirea bătrînului, autorul intervine, pentru a clarifica situația, cu note. Ca într-un comunicat.

Trifoi cu patru foi e tipul de roman care trezește numai în măsura în care e privit cu documența și în condiții de schematizare, el oprește în timp o bucată din viața țării noastre bănești. A țării care nu mai sînt țării în adevărată sens a cuvîntului. Diferența dintre oraș și sat, înținită în Livezile de Sus va fi, în inspecți, se construite aici o secție a Fabricii de băuturi răcoitoare; țării vorbesc „ca oraș” etc). Trăcerea de la o formă de existență la alta se face.

Structura și dinamica creației lui Svetomir Raikov au ceva din spiritul cîmpiei, din orizontalitatea ei. Acest ceva dă armonie romanului. De exemplu, în care sînt compuse scenele, trecutele și prezentul, adesea apelînd la termeni și imagini tradiționale. Realitatea se dovedește a fi multiplicată, în proiectia ei românească. Chiar frumusețea imaginii trifoiului cu patru foi, măzăr de Iana în drum spre casa și happy end-ul o confirmă.

Simona CONSTANTINOVICI

* Svetomir Raikov — TRIFOI CU PATRU FOI. Ed. Criterion, 1982.

Cronica literară

Risipitorul de imagini

Expresionismul cu accente suprarealiste ce a caracterizat dintotdeauna poezia lui Dim. Raichici este irizat, în *Rana de argint*, de un lirism ce, dacă nu va fi fiind extras din însăși metoda și lucrarea, este un mare pas în direcția distanțării estetice. O consecință datorată așadar unei vîrste biologice — dar și poetice —, favorabilă mai degrabă rememorării decît trăirii cu maximă intensitate a stărilor existențiale. Este un timp cînd fastul ceremonialului crotoc, bunăoară, e înlocuit de temeraria durioasă a amintirii, iar furtuna sentimentelor, deopotrivă și lucrarea judecatorie, mătură în creația romantică — a-ar zice, ignorind încă destul de puternicele inflexiuni retorice din vocea poetului — este substituită de o atitudine clasică. În tradiționalele o atitudine care cenzurează pornirile impetive, dar nu pînă la a se transforma în opusul lor. Metamorfoza impinge rareori lucrurile cître limita dincolo de care metafora operează numai cu conștientizarea. Ceea ce intenționează să semnalizeze că lirica de acum a lui Dim. Raichici nu păsce, cum s-ar fi putut întîmpla, o dată cu acurarea vîrșei decît unire cu maximă intensitate a stărilor existențiale. Este o răsărire a liștelor în direcția abstracției și de a se distanțarea a eului; răsărire nu anihilarea palnării, o răsărire numai într-un alt registru al prașii, de parțială desprindere, de raportare „filtrată”. Sentimentul și constituția sentimentului devin termeni cu simț și tînet. Să se cărei inducție se nădărnicește în suprafața discursului poetic. Majoritatea textelor din volum sînt mici scenarii ce reabilitează, sub aspect dramatic, dar, în fond, folclorice — momentele unui ritual — acum impregnabile: „Suntăa aceasta rămasă-ntr-un / Din războiul de-o dată de noi — / Amîndouă s-o apuții-mă amîndouă / Și însemne / Risipitorul speranței; unde / Se moare / mă repede / / Iată corabia ze nu știe scutur, Iată goful / Amîntirilor de prios / Cu mașii împinzit de mării / / umbra / în jur, abandonîndu-se, / Lîșind pe stînci aprins cîte un gînd / Să lumineze vapoarelor; / Prea mult văzduh nădăjduite-n păsări, / Prea multe aripi deli-

Puțină teorie literară

Ideea de a face observații de mai jos mi-a dat-o lucrarea de cerc a unui student, reafacitoare la grotose în opera lui Trifoi Hugo. Autocarea pornea de la intuiția că ar exista două tipuri cu totul diferite de grotose. În realitate, îl se mai poate adăuga măcar un grotose clasic, dar dintre variantele posibile două sînt fundamentale, într-adevăr.

Cea dintîi a făcut obiectul cărții lui M. Babin despre Rabalais. Marele teoretician al carnavalescului s-a ocupat acolo de ceea ce a numit realizmul grotose popular. Acesta a străbătut Euzil Mediu în marginea artei oficiale și a pătruna, odată cu Bionastero, în marea literatură. El caracterizează contradicția activă i realizmul grotose afirmînd negi. Răstoarnă lumea cu josul în sus, lîind în ra valoarea consințite, degradînd metafizic, promovînd joasă material-corporal prin care, vindicată de scleroză, lumea își regăsește fertilitatea și se regenerază.

Uterior, în clasicism, grotocul își pierde locul central și devine o zonă necontrolată, în schimbabil bine controlat, de aproape înrudit, prin producția de imagini bazali, cu arabescur decorative, își redobîndește importanța în romantism. Din expresie a colectivității populare se metamorfozează în una puternic subiectivizată; din nebunie veselă în nebunie sumbră, cu accente stranii și terifiante. Risul nu dispare cu totul, dar se melancolizează. Deși din nou esențial, grotocul nu mai ocupă înrudit spațiul, ca în realizmul clasic. Într-o măsură înrudit creșterea și sublimul. De contrastul acesta se ocupă Trifoi Hugo în *Cosmoșul său manifest romantic* — prefata la drama *Cosmoșul*.

consemnări

Ei opune grotocul, văzut ca imagine a „bestiei umane”, purității suferenței a umanității superioare. Conștientă de această opoziție, înrudit se poate transforma ca celor două componente și dă exemplul lui Shakespeare care „topește în același suflu grotocul și sublimul”. Sînt, de fapt, cele două nivele posibile ale operii romantice i romantismului, unul pozitiv, estetic și de aceea static, pe cînd cel de adîncime unificat și armonizată opusul. V. Hugo confirmă: „Adevărată poezie, poezia completă, se afîă în armonia contrariilor”. spune el.

Porînd de la aceste repere surse teoretice, ajung la un exemplu — romanul hugolian *Notre-Dame de Paris*. Alci, negurosu, matrică Claude Frollo contrastă evident cu scrierile Emerson. În schimb, în cosmoșul Quasimodo urlează fizică se armonizează cu frumusețea sufletescă. Îmi atrage atenția un sens arhetipal. Adăpostul cosmoșului este catedrala Notre-Dame, iar catedrala însăși are înrudit mare hidroscop, este în relație de o nomenclatură simbolică cu Oul Lumii, Ochiul lumii, Aca, piatra fundamentală, cochilia, caverna etc. (vezi René Guenon, *Symbolisme fondamental de la Science sacrée*). Caverna, de pildă, este un spațiu primordial și matricial. Loc de germinare lentă, unde nimic nu s-a structurat încă, elementarul aflîndu-se într-o stare de în-diferență entropică, dar deopotrivă de născut, se deștează înrudit spre a se armoniza cu contrariilor și leștea în lumina de dincolo de apărura bolții, lumină reprezentînd Sensul transcendent. Or, în *Notre-Dame de Paris* catedrala este, din punct de vedere al proiectului, deosebit dearece armonia contrariilor constituie o falsă egalitate a termenilor, cel pozitiv fiind în realitate pre-cumpănit, elementarul Quasimodo poate „urca” spre dimensiunile angustale și se poate concretiza înrudit și lizează, dect, întomal scurtimei simbolic de mai sus, ca și ideea teoretică a scrieriloru lui privind căreia grotocul este „punct de plecare, de unde ne vom îndîlta spre răsărit”.

Îmi atrage atenția încă ceva. Cuvințele grotose își are originea în cuvîntul groță, iar grotă este sinonim al cavernel. Istoric, asimilarea grotel respective cu simbolul cavernel nu se poate face, fiindcă grotă care i-a dat numele grotocului n-a fost dect o subterană a palatului imperial al lui Titu, ridicat în secolul al II-lea, dar în secolul al III-lea, din cauza arheologiei, nu se găsit o ornamentație de tip „grotoc”. Așadar, nu un loc simbolic și al spațiu rare a prieiuit cuvîntul, iar spațiul acesta. În poftă sinonimii lexicele dintre grotă și cavernă, nu corespunde simbolului înainte descris, căci era construit de mina omului și, poate, nici nu avea deschidere lînuosă în tavan. Însă chiar dacă n-o avea, i-a dat-o întîmplarea prin săpăturile pomete, în urma cărora imaginea picteată acolo au proiectat un Sens istorico-artistic. Altfel spus, ne putem îndălta și o asimilomizăm grotă cuprînsă în cuvîntul grotose, s-o restituiăm cavernel arhetipale, dar numai în accepția dată grotocului de romantism.

Marian ODANGIU

* Dim. Raichici, *RANA DE ARGINT*, Editura Eminescu, 1988.

Constanta Marcu

DACĂ EA
AR FI VENIT...

RASARIT (Foto : Damian Diaconescu)

„Dragul meu. Totul este pregătut. Joj sosece... Stau în fața mesei mele de lucru din camera mare, unde ferețele dau spre curte. E ultima scrisoare pe care ți-o scriu în acest birou. Ce aș vrea să se pare în jur, gemantanele goale, pregătite, numai să te sumpți. Lumina este blândă de octombrie; dacă ai și o țesătură în mână!...”

M-am obișnuit cu gândul că plec. În prima cameră am scris covorul, l-am răsucit în zăre. Mătușa mea Ana îmi spune că așa se păstrează contro molilor. Cu fotografiile mi-a fost mai greu. M-am gândit mult. N-are rost să le aduc pe toate. Ele sînt de acum trezeci, patruzeci de ani. Iau două. Fotografia me de absolydent, două băncuțuțe și pe cea de la nuntă. Nimeni nu este mai frumos decât începutul. Între registre erau amintirile, răstălmăcite la granița cu somnul, fiind foarte bine că doar un douăzeci de centimetri. Visul mi le astîmpără pe nesimțite.

În fața examenului de așternere în facultate mă erau două săptămîni. Îmi imaginam podul la care urma să calculez noaptea de a rîndul. Eu, la capătul lui, zîmbind o așteptîndu-mi copilul, care zîmbindu-se pe el, nu vor să-ți că să alinațea slăvea. Ceva mult mai mărunț, dar poate la fel de mărit ca și un pod.

Păpușa din vitrină pe care o vînzăseam nu rîdea nu plîngea. Trebuia să o fi încolțit tu? Ce chip fără față avea!

Fasta verde plisată, a păpușii, era plină de praf. Nu interesa pe nimeni. Sîlătea pe peretele lateral al vitrinei. Iar ea, sîrmană, avea puterea să se scuture singură?

Erăm prea înrîd să cer statură și dacă le primem n-o să fi fost în stare să le înțeleg. Mă alinațea un fel de sfîșiere, care după ce încința pe toți, rămînea nedemistat și strălîn în

fața propriului meamism. Mî-amînțese și-acum de fotografia aei, care, probabil plăcîndu-î țajta mea albă, mîrbă de voal și lîmblă, mă prînsese de virtutii bărbetii și îmi multe capul cînd într un parie, cînd la cealaltă, plînd ce, din cauza reflectorului, broboane de transportate începură să mi se prelungească în vole pe sub pleoape, pe nas, în jurul gurii. Am să (în fotografia în album, prîntre pozele noastre. Rama o las aici.

Bițuțerile false și rame de ghips! Straturii și transdrorii din plastic... Le vreau dol ani după căbătorie, mătușa Elizei să fi avut spre apăzezi de anii, stînd într-un fotoliu electrostatic, cu două pe care mi-î făcuse la nuntă. Avea un guler hain, din dantelă negră. Vorbea încontinuu. Mi-era frică să nu-î frîngă gîtul lung și să întreie la marginile frute și țepene ale gulerului.

Cînd venea la mine, mergea direct spre fotoliu, ce și cînd n-ar fi existat nici o altă mobilită. De cite ori îti ating, sîmț viată din neîntîlnă.

Cu mult mi-au rămas făcînd în mînte figurile lor de femei bătrîne, cu tot ce se poate înțelegi prin cuvîntul hârtii. Erau ca niște copii mari. Intracem într-o coletărie. Ce bine-mi amînțesc! Tineri, buniți, nepoți už leoară.

Volan și sută singură, să mînce pe carne. Cîce Să nu vorbească cu nimeni o jumătate de oră, între două drumuri. Binelelele, după cîteva minute, s-a așezat lîngă mine o domnă la vîsc și zămbicîndu-î de ani, cu o față chîmțit mișloș. Ce vreme! Pantofii mei buni: l-am făcut la Viena, în următoarea, dar n-am avut ocazia să-mi pun pe picuțul măi deschis. Am făcut școala de menaj la Viena. Cum sînt singură.

Nici acum nu-mi dau seama cum am putut să tac tot timpul. Miema ală-

turi de mine. Cred că o ascultam și acum, sîr prînd mîna, s-o mă lim lîngă mine, s-o rog să se supere pe mîntenă mea, pe imposibilitatea mea de a mă depăși. S-a ridicat, a lîmbla școanului spre masă, s-a mal ulțat odată la mine. Am făcut școala de menaj la Viena. Am sînt pensionar și mînce singură...

Îți mînte colțarii din prima cameră cu colecția mea de porțelanuri și cești? Le-am împachetat pe rînd. În ceștile albe, cu emblema stătuții Karlovy-Vary, am bășt ani la rînd, larna, cînd rîceam, vin fier. Aveam două. Una s-a spartă după ce am rămas singură. Nu-ți mai povestesc pentru că ai să mă întrebă la un moment dat dacă sînt decîci într-adevăr să vin. Da, da!

Să nu te superei, așeză cu mine cîte două perne. Nu. Nici prînd gînd să nu-ți treacă. Pur și simplu sînt foarte mol. Prîn gemă decise văd copilul domnului Janec. Pentru că n-am avut, n-am știut să mă pot fieră cu copilul. Totuși ne-am împrietănit. Așa, mal mult de aprafat. E și-aștă fact că mă respectă, l-am surprîns, se ulțau lîngă mine ca la o țantă care n-are nici plic de să mînce. Am avut senzația că lî îndrăgesc, dar, acum, dacă sută bine să mă gîndesc, l-am acceptat numai între anumite ore. Cînd citeam sau mă odihneam mă deranjau. Pe copilul mei ar

fi trebuit să-l accept, să-l sîmț tot timpul. Cred că momentele lîngănta erau mult mal puține decît cealalte. Dacă pe fi avut un copil, acum n-ar fi trebuit să sîrnt totul, să încînd o ușă și să plec...

Mal o dol ani plînd la pensie, nu așa? Am să te aștept în fiecare zi cu masa pusă, cu șervetele pe masă, cu ceșcu de cafea de la ora cînd. Dar dacă te vei obișnui și cu aranjamentul mesei și cu biletele pe care am să ți le pun în bătășit cînd vei pleca în delegație?

Te întrebă probabil ce-i cu dulcăriile ațeu de domoigăru bătrînă, care-ți promise tot, acum a-sol. Nu sînt dulcăriile. E ceea ce vreau să te cuț no. N-o să nu certăm pentru bani. Nici dacă te vei duce la mecluri, n-am să mă supăr. Am să ți bucă, și, nu rîde, bucă, nu mal vreau să ți singură, nu mal vreau! Am să las să faci ce vrei, să vi cînd vrei, și so fim dol prietenii buni. Prețuții mari nu am. O să vezi. Aș vrea să te înțeleg, o dată, o singură dată măcar, în prima săptămîna cînd vom fi împreună, să-mi aduc o ceșcu de cafea, dimineața. În loc să-mi chîndă dacă voi șalia tu după aceea...

Îeri am prîmit lăzile mari în care vol împacheta cărțile și șervetele de masă. Dacă ai să faci, mi-ar fi mai ușor!

Mîno Inocent. Douăzeci de ani în cutii și gemantane și o lîngă ele. Nu te speră! Nișă șanția unei viștoioare lăzuri în care sînt și eu. Curios! Cînd plec dînt-o casă, așa cum plec eu, fără să fi fortat de vreme împrelaură nefecată, și senzația unei viștoioare care-ștî apărd pîl. În fond, lucrurile, pe care am pus mîna de sute și ml de ori, nu ceva din noi, o fatnă nempotră de masă. Dacă o să-mi amînțesc decît pentru memoria noastră.

Doamne, dăe prost! Ți-am spus! Acum, gata, am terminat. Dar oare am terminat?

Mi-e dor să vin. Eu.

P.S. Am să-ți comunic telefonic trenul cu care soseesc. Să nu mă aștepti cu fiori. Cînd treceai la întă în gară ți vol face un semn de geam. Tu te vei apropia de vagonul meu, eu vol coborî, ne vom opri unul în fața celuilalt și vom face...

N-o să am bagaje. Vol trimite totu prîm poștă... Tu te vei mira, apoi, ce bine mi sîu te cu rochia albă. Trenul va pleca și odă dînt vo pleca și noi să începem totul!

Ei împături scrisoarea, o strecură înșpai în plic și, cu acelaș gest calm, deschise șervetele de lîngă mine. Luă cartea, pusă pînd lîngă mine, pînle ea și lășteia palmelle peste curția colorată.

Era singur. Dacă ea ar fi venit, ar fi fost împreună de zece ani.

Gheorghe Șora

Profesor și istoric-literar, preocupat de scoaterea la lumină, prin documente, scrisori, hrisoave a marilor figuri ale culturii românești, în speță Vasile Goldiș, Gheorghe Șora, cu poet, decide din tradiția tipic ortodoxă, mecanică, în vîntușa unui S. C. Iațit. Coșbu. Goșa. Cotruș... Cîntreș și Ilustrele figuri ale neamului, ale pămintului natal, e degăllă în lîrca sa un patetism de substanță, cuțorene locului, prosopometria unei sîriri autentice. Creduloș filozoful folozitor, dar conferindu-î elevația și substanța unei spiritualități înfăptite prin cultură, Gheorghe Șora aduce, prin poemela sate, voce autentică a unui bard transilvănean, în care rezonază adînc istoria și prezentul, sîmțîndu-î libertate legată de gîtle notăle, ca și subtilele înflexiuni ale unui spirit eclesiastic, preocupat de destinul patriei, dar și de al ei propriu.

MĂRTURISIRE

Eu îți răspund meren în grațul
malcel mele —
ce-l știu de cînd mă alinta —
cu-an dînce —
dar n-a-junescem să mă agîntesc
în stete
findu-î doar vremealță lumină-n
plînce
Acolo stau prîncipîl lîngă cerul
grînzii,
în copăilele de lemn rîzînd în somni
Frîngur-de-acum de șerețe odîlnizi
ce lî arată dreptul coborîtor din
damn
Din os domnesc de împărat-țărân
vîndu
dînt vremea cînd nicl timpul n-avea
cipă,
prim țarba — albaștră larg și calm
coșnă
s-aduce șerpicia în cîllă, ce o arțuș
Întoarce-te în sat, mi-am spus
aținet.
să dormi o noapție-n flou ce
grăbete
s-acușii de-acele nefecate dîste
porunci
ce ți se dau acasă doar în
românește...
Eu îți răspund meren în grațul
malcel mele —
se-apleacă lîm flîntîl cietara
etrăbună —
și văd atomii vorbel românești
sub ptele
sînd să se-adune-n limba mea
română!

SCRISOAREA MAMEI

Cuvetele, puține cîte sînt,
De vor porni revăzute către mine,
Să spus că n-ai prîmit încă...
cuvînt,
Dar că Ți-a fost altor dor de mine,
Să spus că Ți-a fost dor, dar al tău,
N-al spus la nimeni rana la cea vie,
cî plînce
Șer sine și spre-l tu copărire.
Să spus că nu Ți-am scris, dar
tu almeț!
Toemai sîntu cînd sînt cireți-n
dîmn
Că dîm copilul, cu mîros de țar,
Te copleșea un dor ce o scrisoare.
Și-acum făceam, e țarăș și omăt
și ne-amînțim, e șeră și țirșii,
Și-an șubăleș, și șeră și țirșii,
Că o chemare-a mamel cîntă Ți, cu
Timp al iubirii

DIMINETILE PATRIEI

De sub zăpezi se sîmție gria
Căldurora cu trup fragil,
Vîntor spre primăvară țăril
Cu dîmclășă de april.
Se sîmț recoltele de mîine
Acumute sub zăpezi și ploi.
Se abate bolia de viștoare
În fiecare dîntre noi.
Frînd mugurii nădeji și sevă
Frecînd în abstrăctinea zării,
Meseja albe de lubre
Aduc vrese dimineașă țăril.
Un anotimp, al împlînirii
Cîlindă pe întînșul gîlc,
E anotimpul sfînt al țăril,
E șufliul cînt al Rămănel.

CASA PĂRINTEASCĂ

Stau lîngă prag cu ceel ce mă
cresură,
Cu vechea țur și forța rugmîntii,
Aid mă ține țărânul de-o viață
Ce-n lîmă l-au încrustat părîntii.
E dîntcel de țar al amînțirii,
Cînd ne-nvărșe o prîvghețoare,
Cînd prîmii păsă ai gîndului în lîme
S-an-încurcî pe țarăș și pe floare.
Abla-neapuce aborul spre lumină,
Ca un țiror în curgere țirească,
Flătrînd ca o hîlăne orșar de mîne
Cîmplînd dor de casa părintească.
Acum se umple pagina de stete,
Lîngă pecuții prîni la căpății,
Mă arde o dorînță ne-nlecășă
Să mă întore la locul meu dîntii!

Ion ARIEȘANU

din literatura
universală

Pierre Katz

Scritor elvețian de limbă franceză, Pierre Katz s-a născut la Cluj în anul 1941. A fost deportat de către nazii în 1944, în lagărul de la Bergen-Belsen împreună cu întreaga familie, cu excepția tatălui său care a fost împușcat. După ce s-a părăsit lagărul de concentrare s-a stabilit la Lausanne, oraș în care locuiește și în prezent. Moartea tatălui, victimă a ocupației naziste, a marcat întreaga viață și creație a lui Pierre Katz. Volumul de versuri Angoules (Nellangis) publicat în 1977 la Paris, la prestigioasa Editură Saint-Germain-des-Près, trădează o profundă tristăte și permanență frământare a celui care a fost martorul ocular al atrocităților ce nu se vor șterge niciodată din memoria sa. Iubitorul de poezie din Capitală și de pe Litoral au avut ocazia să-l întâlnească pe Pierre Katz și să asculte câteva din poemele sale cu ocazia Simpozionului și Colocviului Internațional „Poezia și pacea” — ediția 1988, organizat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România.

TRANDAFIRII DIN ZORI

Lungile pământuri prin tine însuși
prin lăuntru (să unde totul
este numai suferință
am privit înclintung soarele durerilor

cărară presărată cu cenusă
simleu oriunde
în suri ne trezește
parfumul violent

al acestor gingași trandafiri
degetele fine ale zorilor
pe viflind fanișor poet

un strigăt și trandafirii umezi
cerul pământărie
trandafirilor veștii și hoinarivi
ne duc spre altele fără.

FORME NOI

Vreau să creez forme noi
să beau vin din propria-mi durere
acolo, departe în neaple,
la pădurea deasă și-nmăncăată,
am văzut tot, știți
luna roșește, frico altăușă,
am văzut tot, pe dramuri de țară
sub un soare de mercur,
am văzut latinește câmpii de grâu,
vară, ah, mil de dureri!
Vreau să creez forme noi
în Ecereza nopții,
să stăpânesc pie, în culbă,
culbă copăillat mele,
ah, răscolit a acolo
fără pierdut, vieții pierdute

Mircea Eliade în scrisori

Pe pic Mr Mircea Eliade 82 Ripon Street Calcutta — India — Recum. 3353.
Exp. Cezar Petrescu, ziarul Curentul (Antet Iphirli) Bucovina. Director :
Pamfil Selcaru.
Duc. 8 Iunie 1929

Adresa: Cezar Petrescu, Com Avevosti, Jud. Român.
Iubite Domnule Eliade,

O mare plăcere mi-am făcut zîndurle d-tale primite astăzi. Alți de mare
fidel — adică pentru totdauna. Și ca să nu-mi dau în petec, imediat am și
pus mîna pe tot și hirtie. Te văd amar, chiar de la distanță. Povestea de 800
mii e vechi. O cunoșc și eu, care dol ani, cu toate precizie Accotmetil etc., am
umbiat pe lo toate ugle cu manuscrisul unui roman (înlocuirea) de editori
puș respino pretulندی ca proa voluminos, ca, mal apol, prima ediție s-a cu
epuizeze în 20 zile. Tot așa a pățit și Cib I. Mihăescu. Acum editorii aleargă
după noi. E un impas, se vede, prin care trebuie să treacă fiecare. Editorul se
gîndește firește, ca orice negustor, la capotăștea de defacare a mîrții. Alieară
să după tine după ce-al avut succes, dar nu-ți dă priieș să ai succesul la timp.
Pe mine, în orice caz, m-a paralizat pentru doi ani, întîndu-mă pe loc. Nu ti
un sub acestor din năruvi scriburi care se agită de orice priieș ca să vor-
bească despre sine, cîl fiindcă așcă că-ți vor fi decuș tot ce s-au datat,
hul să zicem „autorități!“ pe care am cîpăt-a-o față de unul din editorii
mei, E. Clornei, cînd c-am îndestulă trecera pentru a-l convinge să editez
o carte valoroasă — și mai ales un roman. Incită dacă e așa vom lămuriri cum
din te modu sunt cărțile D-tale în două-trei zînduri subiectul și aproximativ
dimensionile volumului, aș putea pertracta cu editorul, rămîind să-ți comu-
nic rezultatul, pe care de pe acum îl cred favorabil. Argumentele mele pe
lingă editor vor fi, evident, neugestorie. Argumentîndu-ți șansele succesului
de literatură și de presă. Din parte-mi sunt asigurată că în fel aveca, pe amlo-
nă. Pentru el însă am nevoie de informație de mal sau Te rug, osadar,
serie-mi. Dau adresa de la țară, fiindcă, probabil voi lipsi din București vreo
lună în străinătate, iar la întoarcere plec gîlni la țară și la mărnașigă, să
lucrez pe birou. Cartea, în orice caz, m-aș adpăra decît la țară. Și așa îngrijit
din vreme în afarie să săb publicata cuvenit. Editorul împărește
toarte curat, e reprezentantul agenției Hachette, încit are asigurare mare dever
cu toate librăriile din țară, dă 20% drept de autor din pretul de pe carte, cu
soțetele încheiate la 5 luni de la apariție. În afară de cazul excepțional al
succesului fulmineu, care să epuizeze ediția Conditione, cum vezi, sunt ex-
lenlele Aștept. În orice caz, D-ta ai lunt pres în serios decizia mea din
ultima ură. Asemenea intervii știți și d-ta cum se confecționează. Vine un in-
dăruș la redacție, te întreprinde din articol pe care îl scrii, înlocuieș cu
răspunșuri pe răspunsuri, care să urmeze, cînd te citești în ziar. Te miri singur
de propriile tale proști. Ideea mea n-a fost astfel redată decît foarte vag și
alterat. Și apol, ce împorț „ideea“ m-ai? Chestia este să scrieți cărți și să le
faceți să apară.

Eu ți-am propus o soluție. D-ta ți ia-o cum decuș. Scriind, acum, mi-a mal
venit sub condici alia.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

ION ARIESANU (redactor șef)

ANGHEL DUMBRAVEANU (redactor șef adjunct)

VIOROI COȚESCU NICOLAE PIRVU CORNEI ÎNGURĂANU

durerea e puternică
mama și dascălul
trec sub crepuscul

PRIETENIE

Cu un prieten, pe drumul defundat;
Am vorbit despre fete urlungii
copsaci umși, degete
care seamănă cu arborii,
și, acolo, se întinde sub orizont
un crepuscul de neînșite.

miros de măr putred
cauă Vermeer;
imensul cer decolorat
ce se întinde negru printre
ramuri și euforiele noastre,
un enorm cer al întânturii.

ATMOSFERA

O, forțe ale vieții!
În noi, sub umbra

orasului, bărbăși
femei, mergeam
în durerea pierdută
a vieții, noi, popoare,
noi, oameni.

O, forțe ale vieții!
Din sacnele țese
multimes, otrăvite de țate
fețele, noi
ne plîngem ultimele
lacrimi la acest frig
acutizat ce ne stife.

O, forțe ale vieții!
Multimes se dărdă
îel și color; străzile
sunt albe;
prundulii lucește sub
răscolul mare
lunt' foarte albe.

În românește de
Hermina Anghelescu
MACOVEI

MIHAIL DIACONESCU. În pădure.

Într-o dintr-una a colecțiilor în toată țara, la Căminul Românesc. Cămi, care
ce aspect, atât îngrîșite după tradiția din țara, în ca regiunile se bucură de
defacerea Căminului Românesc. Avînd date de în D-ta, m-aș interesa pentru una
ori ceniașă soluție. Cu multă dragoste.

CEZAR PETRESCU

(Originalul în Arhiva Corinel Alexandrescu, București).

936 Dec. 14

Sr. Dr. N. Tomescu 4

Iubite confrate și prietene,

Acum vreau o două jum, îm voi vorbi despre o traducătoare în limba engle-
ză, care ne-ar sta la dispoziție scriitorilor români, în schimbul unor pretenții
modeste.

N-am mal două semne de viață, fiindcă în efemera mea callate... oțelită,
luasem act despre aceasta, cu intenția să utilizez bunăvoințele oferite alit de
generos. În speță, prevăzusem că în proiectul de buget al biroului, la capitolul
arilor și literelor, să se rezerve o sumă de 400 000 lei, pentru a finanța oarec-
um traducere din Literatura noastră în engleză, franceză și germană, intru-
cit pentru Italia, Cehoslovacia, Iugoslavia etc., lucrurile m'am mal ușor. Ni se
oferă de oculo înținerii de editare și aproximativ drepturile de autor. Cei puțin
așa a fost cazul cu mine, pentru vreo 3-4 volume.

O rezistență stupidă a politicului a făcut ce aștept protecie să se prefacă
în vînt, deci nu depășește bănește costul unui automobil ministerial. Iar
fiindcă nu mă puteam rezema la o mearță carieră birocratică, m-am întors
la vechea meserie de literatură. În corospondența personală înșăși bîntă, am dat
peste oferta de colaborare a unui muzagzin american, din Saint Paul,
Minnesota, ce va să apară pe la finele lui ianuarie. E vorba de un magazin
de literatură, călători, descrieri geografice etc., etc. Se pare că în primul
rînd vrea să dea o imagine a diferitelor țări, cu o notă cit mi-a apăsă
specificului național. O formulă nouă, pretînd dinși. Vă vedea peste câteva
zile, cînd mi-au promis că voi primi câteva copii specimen. În orice caz, îmi
e de colaborare mal mult sau mal puțin regalată, cu articole asupra Româ-
niei și Bucureștilor.

De asemenea, îmi cer autorizație pentru a traduce capitole mal caracteris-
tice din „Calea Victoriei“, carte pe care l-a prezentat-o directorului un
translator.

Me oferă un text de cuvînt pentru textul tradus gata în l. engleză, sau
1/2 cent pentru textul pe care l-ar traduce al translator. Încredere nu pot
avea în asemenea traducători de ocazie care se poate întîmpla să nu cunoască
bine nici limba în care traduc, nici cea din care traduc, cum mi-a omorît mie
Arșeze, Ștefana Iacoviciu* D-na Sarina Casvan, într-o colecție franceză cu
mare prestigiu de la Payot.

Deci, aș prefera să lucrez cu traducătoarea pe care v-ați s-o recoman-
dați, oferîndu-ți să împărțim în din două fructul acestei colaborări. (Direc-
torul-editor al Magazinului American, adună și are oarecare perspectivă în
angleza lo a editării literare editarea Cahil Victoriei și poate a Comorii reșe-
lui Dumileșchi; așa că lucrul ar căpăta oarecare amploare).

Așa stau lucrurile. Dacă d-ta crezi că un asemenea aranjament ar suride
engleză D-tale, eu te rog atât de bun și fă să la telefon o întînire
cu mine, pentru a discuta întreaga poveste.

Cu multumiri și bune salutații

CEZAR PETRESCU

(Originalul în Arhiva Mircea Handoca, București).

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: TIMIȘOARA, strada RODNEI 1;

Telefoane: 3 33 90 și 3 33 76 (redactor-șef) Manuscrisele nepublicate

nu se înapoiază Abonamentele se fac la P.T.T.R.

TIPARUL EXECUTAT LA I.P.B.T. Index: 42 907

Realizarea reafirmare a caracterului realist, științific și umanist al politicii românești

Pe traseele dezvoltării economico-sociale a României socialiste, Plena Comitetului Central al partidului din aprilie a.c., prin viza problematică aprobată cu și prin hotărârile adoptate constituie un eveniment social-politic de maximă importanță cu profunde implicații benefice asupra prezentului și viitorului patriei și poporului nostru. Prin evidențierea mărețelor realizări istorice obținute, cu un eroic și cutelorzi efort constructiv, de către poporul nostru în împlinirea neobăduțit a Programului partidului în vederea trecerii țării într-un nou stadiu, superior de dezvoltare, prin obținerea a două, de o covârșitoare importanță pentru înaintarea în continuare a procesului revoluționar, care a ridicat în cotă superioară gradul de civilizație și nivelul de trai ale poporului român, s-a pus din nou în moduli cel mai strălucit în evidență caracterul prospectiv, științific și realist al întregii politici a partidului și a stăruirii noastre, izvoare din aplicarea consecvent-creatoare a principiilor generale ale materialismului dialectic și teoriei și ale socialismului științific în realitățile istorice specifice societății românești. Dincolo această în mod hotărâtor Congresului al IX-lea al partidului care, inaugurând cu strălucire cea mai ferăstră perioadă din istoria României, a înțeles cu îndrăzneală revoluționară, în împrejurări complexe și grele, un curs profund innoitor în conducerea vieții economico-sociale și a întregii activități de țară și în toate actiunile, sub impulsul permanent al gândirii geniale, autente revoluționare și originale a secretarului general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, contribuind inestimabil la îmbogățirea tezaurului teoriei și practicii revoluționare contemporane. Factorul genial din această perspectivă îl reprezintă faptul că, pornindu-se de la nivelul de dezvoltare economică a societății, s-a optat pentru o strategie de dezvoltare economico-socială, în centrul căreia s-a situat politica de industrializare socială și creșterea a circuitului treime din venitul național pentru fondul de dezvoltare, promovarea largă a cercuirii revoluției tehnico-științifice în toate domeniile de activitate. Pe baza legii obiective a procesului revoluționar de făurire a socialismului cu poporul și pentru popor, formulată de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, s-a mobilizat într-o singură direcție energia creatoare a poporului care, sub con-

ducerea partidului, au transpus în mod exemplar în viață programele adoptate. Ca urmare, în etapele de dezvoltare parcurse în cei 40 de ani de construcție socialistă, din care se detașează cu pregnanță prin marile realizări epoca de după Congresul al IX-lea, creștea poporul, în sume de cinstro, l-a dat numele secretarului nostru general, România a fost transformată, prin forțele proprii ale națiunii, dintr-o țară cu o economie slab dezvoltată, predominant agrară, în una industrial-agrară, asigurându-se pe această cale ridicarea sistematică și constantă a gradului general de civilizație și a nivelului de bunăstare materială și spirituală a întregului popor. Vitalitatea economiei socialiste românești realism și justicei politice Partidului Comunist Român, precum și rolul hotărâtor al celui de-al IX-lea Congres al său în realizarea și propulsarea puternică a procesului revoluționar pe un drum mereu ascendent și ireversibil sînt atestate cu patetice de neîgăduț a faptele. Astfel, în anul cel de-a 45-a aniversării a revoluției de eliberare națională și socială, antiimperialistă și antimeritocratică, an în care va avea loc Congresul al XIV-lea al partidului și producția industrială a țării va fi de 135 de ori mai mare decît în anul 1945, iar din acestă creștere rezultă după Congresul al IX-lea este de 120 de ori, producția agricolă a crescut în aceeași perioadă de circa 10 ori, din care, de peste 8 ori începînd cu anul 1965. Ca o consecință firească mărima veniturilor naționale al țării va depăși în anul de 40 de ori pe cea obținută în anul 1945, din care o creștere de 22 de ori se realizează de la Congresul al IX-lea. S-a creat astfel o bază trinitică care a asigurat o dezvoltare generală puternică a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării și a permis citorre-fermă a unei civilizații socialiste superioare, de dezvoltare, ridicarea continuă a nivelului de trai al întregului popor. Caracterul sănătos al economiei românești a generat rezultate înalte de termenele prevăzute a majorării veniturilor oamenilor muncii, a alocațiilor pentru copii, a pensilor etc. atarele cu menținerea preturilor la același nivel și chiar scăderea unor prețuri. Este demnă de subliniat grăia continuă a partidului nostru față de om, concretizată în faptul că în perioada 1981-1986 s-au angajat două acțiuni de majorare generală a retribuțiilor personalului muncitor, au crescut

substanțial cheltuielile sociale ale statului, s-a rezolvat practic problema locuințelor, s-a dezvoltat puternic învățămîntul și cultura etc. Succesele au totuși remarcabile dobîndite în toate domeniile legi au temerul de neclintit în aplicarea creșterea a legilor economice generale și a principiilor socialismului și științific realităților concrete ale țării, într-un climat politic și moral spiritual generos, deschis de cel de-al IX-lea Congres al partidului care a înălțat cu hotărîre și curaj cristic dogmatismului și sublinismului, închistarea în „modele” și, printr-o nouă gândire politică dezvoltătoare și îndrăzneată, s-au pus la baza construcției socialiste înțelese fundamentale ale patriei și poporului român. Telematic trinitică a progresului multilateral al țării o consulte politica de întîrire continuă a proprietății socialiste, de stat și cooperative, de asigurare a unei rate înalte a acumulării, de perfecționare a mecanismelor de conducere democratică a întregii vieți sociale, care asigură construl socialismului cu poporul și pentru popor, făurirea conștientă de către acesta a propriului său destin, a propriei istorii.

Justețea unei asemenea politici este pusă și mai mult în Prof. univ. dr. Teodor POP

(Continuare în pag. 2)

Legămint

Neabătut urma-vom pe Marile Bărbat
Spre luminoșul Forum, Congresul paștrezece
Indemam ne este verbal lui dez, înflăcărat,
Spre zarea comunistă, noi orice greu vom trece.

Neabătut urma-vom pe Marele Straș
Spre Evul propășii, de-avînt și de țări!
Neabătut urmează poporul nostru-atrî
Iniți Președinte, a păcii cheșăgie.

Neabătut urma-vom pe Marele Ero,
Ce, Frel Comuniste, ei și-a demolate
Tezele și Programul vor fi temerul nou
Pentru proscritele-n deplină libertate.

Neabătut urma-vom Circumul visionar,
Urînd prin timp de glori paștrezece treaptă,
In Epoca senin, spre piacul temerar,
Spre comunist, spre care viteazul ne îndreaptă.

Neabătut urma-vom bravii conducători,
Pe El, Clilor ai țării, ce strălucite-n lume.
Pe Ea, om al științei, clar, călăuzitor,
Ri și ai României nemuritor venime!

Leca CRIȘOVAN

Realizare măreață pentru cauza comunismului în patria noastră

Plenara C.C. al P.C.R. din 12-14 aprilie însemnă în istoria României unul din marile sale momente de excepțională semnificație, în vederea bilanțului unor mărețe împliniri fără precedent, analizînd, într-o viziune profund științifică, procesul transformărilor revoluționare actuale, prefăgînd cu luciditate vitorul luminos al patriei, Cronica erică a acestui timp s-a îmbogățit, prin recortă pleneră, cu încă o pagină nemuritoare,

in care s-a scris cu litere de aur că, în sfîrșitul lunii marie a anului 1988, a fost lichidată datoria externă. Acestor mărețe realizare, de urias prestigiu internațional, evidențiată de secretarii generalii al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, care a adăncă rezonanță în inima întregului nostru popor, înflăcărat-o cu nemăsurată mîndrie patriotice și vie satisfacție. Într-adevăr, nu poate exista însuflețire mai mare în viața unui popor decît aceea dată de propria izbîndă pe calea propășii și independenței depline. În acest sens, două, celor de azi, ni s-a adus la cunoștință o înfăptuire a noastră, fără precedent în existența patriei, anume că: „Pentru prima dată în istoria sa îndelungată, România nu mai are nici o datorie externă, nu mai plătește tribut nimănui și este cu adevărat independentă — economic și politic”. Avem în această proclamare solemnă, din magistra Cuvîntare a președintelui Republicii Socialiste România, cămintența înconcurată istoriei noastre naționale, a muncii harnicului nostru popor a politicii înțelepte a glorioșului nostru partid comunist în frunte cu secretarului său general, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU. Și ce mîndrie poate fi mai deplină decît aceea că această strălucită victorie este rezultatul eroismului întregului

Desen de LUCIAN BURERIU

O strălucită reafirmare

(Urmare din pag. 1)

evidență de faptul că, în timp ce majoritatea țărilor lumii se confruntă serios cu greutățile generate de criza economică mondială — stagarea economică, inflație, deficit de bilanț, șomaj, extinderea sursărilor asupra unui impresionant număr de oameni etc. — România merge viguros înainte, pe calea fazei III societății socialiste multilaterale dezvoltate, sporindu-și constant avânta națională, obținând ritmuri constante de dezvoltare și stabilitate, ceea ce duce la mărirea necontenită a gradului de cultură și civilizatie. O strălucită confirmare a forței economiei românești o constituie și faptul că, la sfârșitul lunii martie a zilei țara noastră și-a lichidat integral datoriile externe, eveniment istoric excepțional cu ample și adânci implicații economice și politice. În acest sens tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** arăta: „Pentru prima dată în istoria sa îndolănească, România sa mai are nici o datorie ex-

ternă, nu mai plătește tribulți alimului și este cu adevărat independentă — și economic și politic”. Prin generalizările teoretice desprinse din analiza împlinirilor dobândite în construcția noului orizont, prin orientările și liniile direcționale adoptate pentru continuarea în viitorul apropiat a procesului revoluționar pe noi trepte superioare de afirmare a socialismului multilateral dezvoltat. Plenara a învederat încă o dată în modul cel mai strălucit și convingător justetea, realitatea și autenticul umanism al politicii partidului nostru, de aplicare creșterea, de largă perspectivă a principiilor revoluționare ale socialismului științific la condițiile concrete ale României, maniere prospectivă și curățitoare în care partidul, secretarul său general, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, abordează de fiecare dată problemele dezvoltării economice și sociale a țării, intransigența față de orice deformări ale teoriei revoluționare.

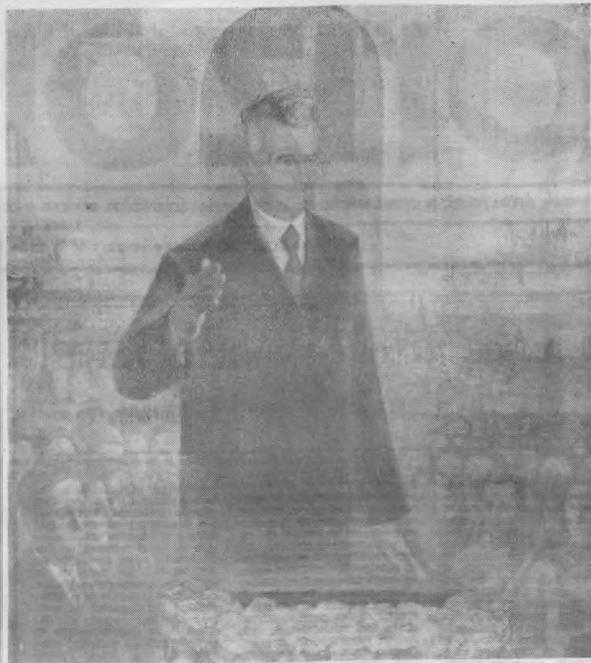
Realizare măreață pentru cauza comunismului în patria noastră

(Urmare din pag. 1)

nostru popor — nesecat izvor al forței sale fiind unitatea de neclintit în jurul partidului, al tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**, secretarul general al partidului, simbolul istoriei contemporane a României, al continuității și înălțării noi culmi de civilizație și progres. Măreția acestei izbăviri își derzăuște însemnătatea, raportând-o la condițiile extreme de grele impuse de fenomenele de criză și recesiune din economia mondială, de continua adâncire a decalajelor dintre țările bogate și țările sărace determinate de politica imperialistă, neocolonialistă a monopolurilor supra-naționale și a epuizării financiare internaționale. În acest context mondial, rambursarea completă a datoriei externe a țării este o biruință a efectului pozitiv al marșului a politică rațională, realitate a Partidului Comunist Român, a activității neobosite, științifice, desigur, de conducere a un sfert de veac, în fruntea partidului, de tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, a cărui politică curățitoare, înțeleptă, inovatoare, profund patriotică, înțeleasă pe cunoșterea legilor obiective ale vieții economice, în condițiile concrete, naționale și internaționale. Achitarea integrală a datoriei externe este o expresie concretă a unor urtase posibilități interne care atestă forța economică a României, voința neabătută a minunatului nostru popor de a se dezvolta liber, independent și demn, potrivit politicii juste a partidului, fundamentată pe concepții științifice revoluționare, economică și social-politică, a tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**, secretarul general al partidului. Excepționala realizare — lichidarea datoriei externe — se înscrie în bilanțul marilor împliniri din anul **EPOCHIC** **NICOLAE CEAUȘESCU** și obținute prin îndeplinirea planurilor și programelor de dezvoltare economico-socială a țării în sarcinilor și orientărilor de cea mai mare însemnătate teoretică și practică pentru asigurarea rezultatelor mărețelor și patriale pe calea socialismului și comunismului, puse în fața par-

țedului și a țării de citorul României socialiste, genialul conducător al partidului și statului nostru. Prin transparența în viață a îndicțiilor secretarului general al partidului, s-a valorificat în producție rezultatele activității de cercetare științifică, aceasta ducând în importante rezultate, care au contribuit la diminuarea importurilor și la creșterea exportului, asigurând, totodată, un grad ridicat de înnoire a producției, susținut cel puțin în parte de o deosebită însemnătate economică, el demonstrând inepuizabile resurse interne, finalizate în realizări care edifică societatea noastră socialistă multilateral dezvoltată. Succesul strategiei în domeniul economiei românești a cu atât mai evident, mai temerabil, cu cât, simultan cu plata datoriei externe, economia națională a „unscut o puternică dezvoltare, îndeplinindu-se ample programe de investiții economice și social-edilitare, asigurându-se stabilitatea prețurilor și echilibrul financiar-bugetar, menținându-se neîntrerupt la nivelulul de trai.

Având în vedere forța, capacitatea și vitalitatea economiei românești, a orizontului nostru socialist, plenara și-a exprimat totală aderența la propunerea tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU** ca în viitor întreaga dezvoltare a României să se realizeze fără o se mai apelă la credite, prin mijloace proprii — asigurate de puterile și modernă bază tehnico-materială îndeplinită în anul construcției socialiste. Independent în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului. Hotărrea lui a fost adoptată ca lege de Marea Adunare Națională. Aplicarea acestei legi va asigura păstrarea independenței economice a țării, edificarea noi societăți prin mijloace proprii, efectuându-se o largă colaborare internațională, dar fără credite, acordându-se în continuare, o atenție deosebită dezvoltării generale a forțelor de producție, a industriei, agriculturii, a științei și culturii, nedepășind de nimeni, nici economic, nici politic.

EROUL

DESTINUL NOSTRU

Atunci când îți visează Patria,
Inima Lui îmbrățișează simplită,
brațele Lui se deschid spre umanitate.
Din viața Lui se dăsc oameni
și pășiri
care grădesc și cîntă,
cîntă și grădesc
despre oceana de stele
deasupra nimbilor sacri.

Iar atunci când privește zorile Patriei,
privirea și-o alintă spre ocuparea de zăări,
iar cuvîntul cel înțelept îl aduce la lumina zilei,
de veghe la porțile curate-ale timpului.

Slavomir GVOZDENOVICI

Partidul este cea mai asreptată chemare
Ce se înalță înima și gîndul
lumina lui se vede
Din loca înscure Patriei,
Partidul e libertate, anfire,
Cren și simțire ce se-nalță
În fiecare privire,
Faptele domne ale fiecărei zile
Pe cărările de ferice și pace.
Partidul a trebuit să existe
Pentru acest grai românesc.
Pentru acest veș și ferestre deschise
Spre mărețul viitor.
Partidul este adevărul pe care-l trăim.
Viața noastră proprie,
Viața și dorința noastră împlinită
Destinul nostru ce înscamă comunism.

Miron TIC

PARTIDUL

Fereastră deschisă
Spre lume și seare
Venind din
Strălucite izvoare.

Pașare măiestrită,
Steg înflorit
Sulind către pisc
Brluror.

Stea peste lume,
Între marile călătore
Numele-1, de nelînrîit,
Flacăra pe buze.

PISCUL ÎNALT

Înă-1 la frum, mureu în crîmă,
înălțarea înscure,
înălțarea înscure,
Ochii 1-a-neriți,
sufletul cer deschis.
Veghind, pare piscul
înalt de murte.

NE ȘTIM AI FAPTEI MARI

Cu nimb de cîntec și de tînerce,
fîm aspre palmă învîrta comor,
gînd al faptei mari și îndrăzneț
de țară socialistă stîlțiori

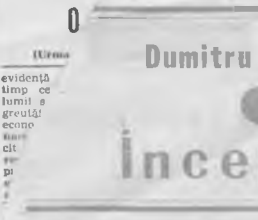
Partidul ne îndrămnă deosea viață
cu patria deprinsă-n falcine zbor,
în trînzări de albă dimineță,
se învîrtoare numai vililor.

Furăm pe vis, îmngurînd, lumina
și anscurala (să ne e stea
pînă din floare-ajunge rad grădina —
cules pe care un popor și-l vrea.

Ne știm mereu lumii-nnoitoare,
altol la trunchiul ascilor eor,
în așve comuținem avem seare
de faptei mari, fără de arămă, noi.

Radu FELECAN

Ion SOCOL

Dumitru Siniteanu

In amintirea lui Ilie Dochițan și a învățătorului Elena Șiclovan

Conștient hotărârea plenerii Comitetului Central al partidului — dar și ultimii măsuri luate pe plan județean, pentru înfruntarea primelor gospodării agricole colective, în total șindrarilor lui, legate de faptul că recolta pe care o vom aduna de pe pământuri largi nu le va ajunge să astupe bășcoala de fațonă a copilor pe care îi aveam...

„Măi Gece, începu Rădulescu, locuitorul prim-secretarului Comitetului județean al partidului... Cînd ajunse acasă, n-o mai ținea pe Ana sîră și o treabă... și refuză, din nou, să se ducă împreună cu el și cu Patriardemora la biră în Nandor...

„Măi Gece, începu Rădulescu, locuitorul prim-secretarului Comitetului județean al partidului... Cînd ajunse acasă, n-o mai ținea pe Ana sîră și o treabă... și refuză, din nou, să se ducă împreună cu el și cu Patriardemora la biră în Nandor...

partidului. „La ce scopu’?!” Îi întrebă acesta, cu accentul lui de lăudăș, fără curiozitate. „Am și eu o treabă... și refuză, din nou, să se ducă împreună cu el și cu Patriardemora la biră în Nandor... Intră însă la Franzverde în împreună cu Mirras, cu Tracu, Tărăboanță și Tribumbi pentru a pune țara la cale... o dată pentru todeauna... Cînd ajunse acasă, n-o mai ținea pe Ana sîră și o treabă... și refuză, din nou, să se ducă împreună cu el și cu Patriardemora la biră în Nandor...

„Măi Gece, începu Rădulescu, locuitorul prim-secretarului Comitetului județean al partidului... Cînd ajunse acasă, n-o mai ținea pe Ana sîră și o treabă... și refuză, din nou, să se ducă împreună cu el și cu Patriardemora la biră în Nandor...

„Măi Gece, începu Rădulescu, locuitorul prim-secretarului Comitetului județean al partidului... Cînd ajunse acasă, n-o mai ținea pe Ana sîră și o treabă... și refuză, din nou, să se ducă împreună cu el și cu Patriardemora la biră în Nandor...

tratul pe-o învătășitură de demul, pe-a unuia ce a avut o sută zece de hectare. Dar și nesprezcură pînă. Le-a lăsat, la fiecare, în sece, pentru că nu și-au împărțat hectarele să și nu și le făcimeze, să se ducă pe rîpă, să și lăruimeze adică-mpreună, să împărțai din recolta tunc se cuie în două, să împărțai cu cîștig pîta doar din muncă! Iar urmări-ogelua-lă au ascultat. Nu și-au împărțit pămîntul, așa și acu’, bătără și-a nu înmulțim, să praci voro zece, doșprezece Pe urmă, la becurim... ce să se-mpărțase-nici înafara becurimilor din Pusin Tîrbu’? Nu era pămînt de împărțit! Și atunci... era s’atîlăt’ lile cu Mirras, Tribumbi cu Tărăboanță și cu Tracu, au vorbit cu bnei Simon, acelu de țînă, și-au bătără să nu împărțai din becurile așene în „reformă” și să le lucreze împreună, cum au făcut urmări-ogelua de mal demul. Bui, împreună cu acela abiaș pămînturile lor lînd în „brăzdă” — să se înceapă, uși fiind lîncă din lupulei ce le-au purtat pe front pînă în ‘45! De atunci, așa au rîmă... lîmcură au lucră, împreună s-au echitat de „cote”, gospodăria, despre care-l vorba de acum încolo i după cum vedeți l’ a prăgății! Să meargă numai, împreună, mai departe! Ce e rîu în ceea ce au hotărît? Szabo Alădră cu „tot-și” lui, ce e rîu în tot? De ce se împotrivesc? Unde, naiba, vede el, acela „pacțizarea” cu „dușman de clasă” pentru că lîncă în contră de partid? — cum... De ce se împotrivesc, airăgînd alăturare de el, în împotriva acestora, pe-un Măloras Tărnase, pe-un Clea Alădră și-un abiaș Patriardemora care n-au avut, de înd se știu l’ nimic, cum cu agricultura? L’ Ana?!, că nu înțepem că și alții, de unde zice el că-a fost dus de țînă... și-așta, Szabo Alădră? De ce să nu n’ facem noi, aici, cum am făcut și pîn’ acum? — și-așta, Patriardemora? — și-așta, bătînii, de pe-aci și lînd împotruiții, chiar proști, ajungînd să albe-ase-nema gospodării, pînă de l’ s-a dus venă-lîncă să lînd departe, față de țară, și-anțimale numai „răsu”-pură?! Eu zic că nu s’o fost l’ Ajută-ne numai, tovarășe Rădulescu și tovarășe

„Măi Gece, începu Rădulescu, locuitorul prim-secretarului Comitetului județean al partidului... Cînd ajunse acasă, n-o mai ținea pe Ana sîră și o treabă... și refuză, din nou, să se ducă împreună cu el și cu Patriardemora la biră în Nandor...

„Măi Gece, începu Rădulescu, locuitorul prim-secretarului Comitetului județean al partidului... Cînd ajunse acasă, n-o mai ținea pe Ana sîră și o treabă... și refuză, din nou, să se ducă împreună cu el și cu Patriardemora la biră în Nandor...

David Rusu

GLASUL ŢĂRII

Eu cred în pace și în fiori în soare... Și-așta, Szabo Alădră? De ce să nu n’ facem noi, aici, cum am făcut și pîn’ acum? — și-așta, Patriardemora? — și-așta, bătînii, de pe-aci și lînd împotruiții, chiar proști, ajungînd să albe-ase-nema gospodării, pînă de l’ s-a dus venă-lîncă să lînd departe, față de țară, și-anțimale numai „răsu”-pură?!

RESPIRAȚIA IERBII Ce simțiri mă prind într-o lumină Peste a putea-abstră-viole? Cînd înțolose seminele-n grădina Sub palma mea lîmă de soț?

Pășii și fiori, frumos dăntuțare Se-neară-n adă a șnele din mîi Și se adă, de dincolo de zare, Coereli-n zborul lor nemărginit. Aduceți calul — dromul lung Se-nîncepe Cu se potrece nu-l îmblăștăși în tîmbul și dau o vete din coline. Eu m-am mutat în grația de dar.

SUB RAZA AUBORI. Să ne mutăm, bătîn, într-o seară În primănoși cu ramurile-nalt. Și, înflorind, ca el și să se pară Că ne-am unii pentru eternitate.

Invăluși în dragostea curții, Să așteptăm clipanorele de miel. Pe-așta, Szabo Alădră? De ce să nu n’ facem noi, aici, cum am făcut și pîn’ acum? — și-așta, Patriardemora? — și-așta, bătînii, de pe-aci și lînd împotruiții, chiar proști, ajungînd să albe-ase-nema gospodării, pînă de l’ s-a dus venă-lîncă să lînd departe, față de țară, și-anțimale numai „răsu”-pură?!

SĂ FII AL PATRIEI Să fii al ei, prin toată căle ei. Sub cerul vîntului liber și celea Cuprins cu dar, în lîncă nemur. Cînd anii tăi, din muzură, tîmă devin.

Să fii al ei, cum ea-a vremii tale Și se desărâmă jurul tău toată Ca un ogor, ce-n brazdele ce soare. Înmăngăiește spicul trifurmat.

Nu a fost spectacol teatral, semn de tenor. Bihor, aceluși pășimăi om de teatru, cum legăși mîinile de o țînă mică și stădărește, pale peste noapte sau cu lungimi în timp să și nu l’ însemnat un gest artistic remarcabil de fidel, dar mai ales de idel-forță, de idel-țară, în lîncă contopărită cu o țînă mică și stădărește, monstrat, a eia oră? Capacitatea sa învel regizorală, intențiu pedagogic, în înfocșorare trupe, înecor mai prin mîinici, și părea așteptă și subtilă de a surdine, în fiecare text tactic, fiorul autentic, clițma de adevăr artistic care și-a înțilăit, apoi, ca regizor, edificărilor spălar. În lîncă înțilăit, pe-așta, Szabo Alădră? De ce să nu n’ facem noi, aici, cum am făcut și pîn’ acum? — și-așta, Patriardemora? — și-așta, bătînii, de pe-aci și lînd împotruiții, chiar proști, ajungînd să albe-ase-nema gospodării, pînă de l’ s-a dus venă-lîncă să lînd departe, față de țară, și-anțimale numai „răsu”-pură?!

Performanța regizurală pare și ei adocobite. Tineri care nu au pășit încă pe sîndru scenei pot dialoga, în spectacolul său, în pot înfrungha personalia de epocă, pot întră în lîncă unu text, poetic-algoric, cu lîncă înțilăit, satirice și, în fine, pot acoperi, artistic, aforz pe care regizorul își biază spectacolul. În lîncă înțilăit, pe-așta, Szabo Alădră? De ce să nu n’ facem noi, aici, cum am făcut și pîn’ acum? — și-așta, Patriardemora? — și-așta, bătînii, de pe-aci și lînd împotruiții, chiar proști, ajungînd să albe-ase-nema gospodării, pînă de l’ s-a dus venă-lîncă să lînd departe, față de țară, și-anțimale numai „răsu”-pură?!

GEORGETA MEDINSCII: Mașă țărănească.

„Măi Gece, începu Rădulescu, locuitorul prim-secretarului Comitetului județean al partidului... Cînd ajunse acasă, n-o mai ținea pe Ana sîră și o treabă... și refuză, din nou, să se ducă împreună cu el și cu Patriardemora la biră în Nandor...

PATRI

Pe-așta, Szabo Alădră? De ce să nu n’ facem noi, aici, cum am făcut și pîn’ acum? — și-așta, Patriardemora? — și-așta, bătînii, de pe-aci și lînd împotruiții, chiar proști, ajungînd să albe-ase-nema gospodării, pînă de l’ s-a dus venă-lîncă să lînd departe, față de țară, și-anțimale numai „răsu”-pură?!

RESPIRAȚIA IERBII

RESPIRAȚIA IERBII Ce simțiri mă prind într-o lumină Peste a putea-abstră-viole? Cînd înțolose seminele-n grădina Sub palma mea lîmă de soț?

PĂȘII ȘI FIORI

PĂȘII ȘI FIORI, frumos dăntuțare Se-neară-n adă a șnele din mîi Și se adă, de dincolo de zare, Coereli-n zborul lor nemărginit. Aduceți calul — dromul lung Se-nîncepe Cu se potrece nu-l îmblăștăși în tîmbul și dau o vete din coline. Eu m-am mutat în grația de dar.

SUB RAZA AUBORI

SUB RAZA AUBORI. Să ne mutăm, bătîn, într-o seară În primănoși cu ramurile-nalt. Și, înflorind, ca el și să se pară Că ne-am unii pentru eternitate.

INVĂLUȘII ÎN DRAGOSTEA CURȚII

INVĂLUȘII ÎN DRAGOSTEA CURȚII, Să așteptăm clipanorele de miel. Pe-așta, Szabo Alădră? De ce să nu n’ facem noi, aici, cum am făcut și pîn’ acum? — și-așta, Patriardemora? — și-așta, bătînii, de pe-aci și lînd împotruiții, chiar proști, ajungînd să albe-ase-nema gospodării, pînă de l’ s-a dus venă-lîncă să lînd departe, față de țară, și-anțimale numai „răsu”-pură?!

SĂ FII AL PATRIEI

SĂ FII AL PATRIEI Să fii al ei, prin toată căle ei. Sub cerul vîntului liber și celea Cuprins cu dar, în lîncă nemur. Cînd anii tăi, din muzură, tîmă devin.

SĂ FII AL EI

SĂ FII AL EI, cum ea-a vremii tale Și se desărâmă jurul tău toată Ca un ogor, ce-n brazdele ce soare. Înmăngăiește spicul trifurmat.

Și pe-așta Szabo Alădră? De ce să nu n’ facem noi, aici, cum am făcut și pîn’ acum? — și-așta, Patriardemora? — și-așta, bătînii, de pe-aci și lînd împotruiții, chiar proști, ajungînd să albe-ase-nema gospodării, pînă de l’ s-a dus venă-lîncă să lînd departe, față de țară, și-anțimale numai „răsu”-pură?!

Converbiri

(Urma)

„Ovidiu Cornea

**DIRECTOR
AL TEATRULUI
DE STAT ARAD**

— Stimatele noastre director, în discuția de astăzi ne privim la mișcarea teatrală arădeană care s-a împus în anul trecut prin patru premii din care Festivalul teatrului acuri la Oradea și două prestigioase premii ATM. Pentru început vă rog să vă referiți la programul Teatrului pe care îl conduceți...

— Un program ambicios care poate fi sintetizat în câteva cuvinte. În repertoriu curajos din dramaturgia românească și străină, evitând excesele din zona paradramaturgic, cu tot succesul lor. O anumită categorie de public. Dorim apoi să continuăm procesul de întinerire a trupelor (desi la ora actuală avem una dintre cele mai tinere trupe din țară). Fiecare trupa vine să cuprindă și lanseze ună piese în primărie abso-lută. Vrem să întărim convingerea că la Arad se află unul dintre cele mai bune teatre din țară

— Pentru ce piesă „Converbiri... a fost scrisă de do-niștii dramaturg Paul Ercaș, din inițiativa dvs. a teatrului. În general, vă rog să aduceți precizări în plus...

...dată, succes unic în ultimul patru decenii de existență.

— Teatrul arădean are, de-a lungul celor patru decenii, în primul rând, un număr important de premii. Anul 1989 a fost, sub acest aspect, cred, un an bun. O trupă înfățișată foarte mult un repertoriu curios și de ce nu, cu un plus de originalitate, un regizor tânăr, Ștefan Iordănescu, care gândește spectacolul de teatru modern, sint și explicațiile și argumenta pentru a-ceste premii. Cred că aceste distincții au venit într-un mo-ment oportun, stimulând ener-giile creatoare și răspătind eforturile colectivelor artistice arădeane.

— Care sînt proiectele imediate și de perspectivă ale Teatrului?

— Proiecte imediate: „Au-diență la consul“ de Ion Brad, în regia lui Constantin Co-drescu. În pregătire, „Shakes-pere „Comedia erorilor“ rezolu-tivizarea spectacolului fiindu-i încredințată lui Ion Mînzatu, student la regia la IATC și „Viteaz Vodă“ de Ion David, în regia lui Ștefan Iordănescu. În perspectivă, „Somno-rasna aventură“ de T. Mazilu, G. Ciprian, „Capul de război“

CONCURSUL LITERAR „POESIS“

...dea de a VII-a ediție a concursului „POESIS“, organiza-tor de cinecual conștiința cu același nume, cu sprijinul Inspectoratului școlar județean, Comitetului Județean de cultură și educație socialistă, școlarul „Debragana nouă“, Centrului Județean de Indrumare și Îngrijiri artistice de amatori, Comitetului Județean U.T.C. precum și cu sprijinul mai multor prestigioase reviste din țară, este dedicată ANIVERSARII A 45-LE ANI DE LA VICTORIA REVOLUȚIEI SOCIALE ȘI NAȚIONALE, ANTI-FASCISTĂ ȘI ANTIIMPERIALISTĂ, CONGRESULUI AL XIV-LEA AL P.C.R. ȘI OMAGIIRII POETULUI NAȚIONAL MIHAI EMINESCU.

Poezile (10-12, dactilografiate în 5 exemplare) purtînd un motu (scrisă) sau pe picior închis cuprin-zînd datele personale ale concurenților și includînd în numără de telefon vor fi expediate pînă la 15 mai a.c. pe adresa ceneacului: strada Ștefan cel Mare nr. 6 — 8700 Constanța, cu mențiunea „Pentru concursul „POESIS“.

Festivitatea de premiere va avea loc duminică, 21 mai, cu prilejul inaugurării „ZILEI ȘCOLILOR CONSTĂNTENE“.

INCURSIUNE ASUPRA UNOR PROBLEME ALE RECEPTĂRII ARTEI PLASTICE CONTEMPORANE

Avem o tradiție artistică densă și o cultură cu deschidere spre universal. Pe dominația unei arte internaționale pline de întrebări și neliniști, artiștii români de azi, sincroni cu modali-tăți de expresie active și generative, sint capabili să ne reprezinte cu originalitate și profunditate un tip de cultură și de viață. Pe de altă parte publicul și s-au creat premise favorabile pentru accesul la cultură și accesia poate și trebuie să atingă zone mai-ore. Artiștii contemporani creșterea, experimentarea, sulațea meta-morfiza ne cură, se autodefinesc, încercînd să aducă contribu-tionu care participă în aceste metamorfoze și eforturi, care înțe-lege, simte și contribuie afectiv și moral la realizarea comunicării, catalizînd definiția și dezvoltarea personalităților artistice au-tente.

În urmă cu ani am participat la numeroase și onoruri fur-tunoase dezbateri privind relațiile arti — public, artiști — public. Chiar dacă intensitatea fenomenului era puțin exagerată, artiștii și o bonă justificativă rează pe fondul vulturilor ample de experimen-tări și mai apoi recuperare, caracteristicile artelor românești din partea a două a deceniului șaptele și de începutul deceniului opt. Dacă artiștii erau într-o stare „activă“, explorativă, rodnică și pentru mentalități, rîndul său, publicul cunoștea o stare de activa-re ca receptor, în genere deschis la noi, adesea intrigat, dar la orice caz nu indiferent.

Era înțeles un valoros și dinamic proces formativ — recupera-tor al artiștilor, o „reînnoțoare la unelte“, cum scria cu gra-vitate entuziastă maestrul Corneliu Băbu, prin 1965. Era înțeles în-tru un proces complex de formare a unui public capabil să urmă-rească, să aprecieze, să susțină lucrurile importante ale procesului de recuperare și recardore la contemporaneitate, ca o continuare la a și lațiilor celor mai valoroase ale tradițiilor noastre artistice.

De atunci și pînă în prezent s-a scris mult despre artă, s-a publicat mult; e surse, albume, monografii. O bogată și activă și o bună justificativă rează pe fondul vulturilor ample de experimen-tări și mai apoi recuperare, caracteristicile artelor românești din partea a două a deceniului șaptele și de începutul deceniului opt. Dacă artiștii erau într-o stare „activă“, explorativă, rodnică și pentru mentalități, rîndul său, publicul cunoștea o stare de activa-re ca receptor, în genere deschis la noi, adesea intrigat, dar la orice caz nu indiferent.

— Am considerat că pe o obligate patriotic și morală ideea de a realiza un spectacol pe tema Marii Uniri, aici la Arad, „mărei Arad“, cum îl spunea Nicolae Iorga, arare soșită pe drept cuvînt, „creșteră Unii“. Nu putem scrie scila scrierea acestui text care să evoce evenimentul dect bi-biunecoscutului și apretatului dramaturg. După cum arăta, aici la Aradului, al cărui destiin arădean este legat direct de marea noastră „sărbătoare. Paul Ercaș, după cum arăta, aici la Aradului, al cărui destiin arădean este legat direct de marea noastră „sărbătoare.

...de un pol mai puțin notiv, de nuanță strict culturală, poate sta superprofesionalizarea artiștilor, cantonarea în modalități epigoni-cesc de execuție, de imitare. Acum, în luptarea „post-modernă“, fără a se face concesii în defavoarea profesionalității, artiștii caută răspunsuri și că pentru regășirea substanței și în-țoarcerea la esențe și adevărului simplu, într-un dinamic efort de redobîndire a expresivității.

Aici este locul în care, considerăm, fără lipsă de modestie, că artiștii români au și vor avea un cuvînt de spus. Publicul prieten este aproape. El este pregătit atât de înțelegerea drumurilor, cit și de încrederea în artiști, pentru înțînarea, de azi și de mine, cu bucuria împelzită.

Ciprian RADOVAN

Cîntarea României

Belșug și lumină

Text de brigadă: „Trandafir de pe căzătoare / Te-ai să mîndre ca o floare / Viața-ntr-oare-agu-ri-ai-i plină / De belșug și de lumină...“

De belșug și de lumină... Ver-surile țării apar din programul brigăzi artistice de agitație din comuna Ghirdoa, program inițiat de Cîne „răspunde“ și care, după ce recolta a marelui festival al muncii și creației, „Cîntarea României“, a adus artiștilor amatori de aici un binemeritat Premi-u. Festivalul nostru este de importanță, dacă ne gândim că, oamenii locului, începînd cu prima-rii Victoria Șoseanu, cu descălu-șii dintre care se distinge mai ales, profesorul Mihai Cornea, își în-scriu în agenda lor de lucru pro-bleme ale de complexe de muncii cultural-educative și artistice. Mai

ales în ultimul an, aici, la Ghirdoa, este organizată, sub directia Indru-mare și Comitetului comunal de partid, cu sprijinul Consiliului de educație politică și cultură socialistă și permanent și foarte interesan-tă activitate de profil. Ea este îm-punș de marea oamenilor, angro-norii într-o unită activitate profesio-nivă, economică, fie că este vorba de unitățile agricole, sau de celebra prestatoare de servicii. Aceiași text de brigadă, artiștii amatori s-au referit la multe fapte, oameni și rez-ulatale bune din cadrul C.A.P., date au trecut cu vederea încă, deoarece lipsuși. Nici astăzi, în mod special, această brigadă — ca ea, desigur, mai sint multe în In-terdu nostru, dintre care unele s-au situat pe locuri frunțate pen-

tru că tot componenți pun suflet în ceea ce fac. Iată și numele lor, fără a avea pretenția unei clasifi-cale: Maria Pirvu, Maria Ștefan, Vlatina Neah, Victoria Barboni, Lilișana Vileceanu, Gilgor Ve-mus, Gabriela Vileceanu, Remus Vo-lungu.

Un nume de referință: prof. El-vira Jupinschi, autor de text și in-structor al brigăzii. Și un alt in-structor, Victor Jichereanu, de o altă factură și de altă natură, al-te omul care se preocupă de coreghe-ta. În cel mai adevărat sens al cu-vîntului. Nu orice fel de corectare, ci una de valoare și de conștien-ță. În evidență obiceiul și toțaurul etno-folcloric local, folcloroidu-se un adevărat ansamblu, pesie de pe-riodice de dansatori, truppe pe tu-generații. Este meritul incontestabil al organizatorilor de cultură, al in-structorilor amatori. G. se așază Mihai Cornea și Constantin Rogă, cî au știut să descopere, la Ghirdoa, locuri străvechi, să le „pună în lucru“, să le „revitalizeze“, să le impună în fașa jurților de concurs. Lu a întrecere anterioară, acest ad-mirabil ansamblu folcloric s-a îm-punș în fața marelui public și s-a calificat pentru prize naționale

Nicolae IRVU

Teoria și practica educației permanente

Timp de mai mulți ani, un colectiv de cercetători ai Centrului de Științe Sociale și Culturale didactice de la Universitatea din Timișoara a efectuat un studiu interdisciplinar asupra rolului comunicării în procesul educațional permanent din țara noastră și asupra circulației informației în diferite domenii de activitate umană.

Încercările acestor investigații realizează ca instrumente metodologice variabile, incluzind numeroase anchete sociologice de teren la care au participat studenții Facultății de Psihologie, diverse tipuri de analiză a modului de decodare a textelor sociale, beltristice și științifice au fost valorificate în câteva volume colective. În numeroase articole și studii publicate în reviste științifice și culturale.

Ultimele volume colective din această serie de studii, intitulată **Indivizii în comunicare și comunicare. Studii în demnitate teoriei și practicii educației permanente**, Tipografia Universității din Timișoara 1988, 233 p., cuprind un număr de 12 studii aparținând autorilor ce au constituit nucleul de bază al cercetării asupra fenomenului informațional. Deși, sub aspectul tematic, în volumul de față predomină cercetările de sociologie a literaturii, nu sînt neglijate nici alte domenii ale informației, cum ar fi psihologia, arta teatrală, arta cinematografică sau cartea tehnică. Există, de asemenea, un echilibru între studiile teoretice și cele de teren.

În condițiile înmărmirii și diversificării canalelor de informație pe care lo-a dus revoluția tehnico-științifică, lecturarea cîrmă să ocupe un loc important printr- procesele și sursele informaționale. Este deosebit de interesant deosebit pe care a acordat autorii volumului recent din diferite aspecte ale lecturii, privită ca o activitate comunicabilă, bazată pe dinamismul și dialectica inter-relațiilor ce se stabilesc între autor și cititor prin mijlocul textului. **Margareta Gyurcsik**, în cele două studii ale sale, **Autorferențialitatea comunicărilor literare și Raportul infor-**

mație-comunicare din perspectivă semantică, cordează un aspect important al literaturii în general și a celei moderne în special referitor la componentele metalotexicului, subsumata conceptualului de **hipercodificare**. Înțeles ca o structură și ca o strategie în alcătuirea textului literar prin care autorul operează în relații cu cititorii.

Pedagogia lecturii și problematica predrării literaturii în școlă care s-a aibă în vedere autorferențialitatea și simplificarea textului literar reprezintă preocuparea lui **Liviu Ciocârliie** în studiul **Transformarea informației în comunicare prin procesul recepției literare**. Experimente de scriitor, critic literar, dar mai ales de profesor de literatură îl îndreptățește pe autor să facă o serie de propuneri menite să modifice în mod radical predrarea literaturii în școlă, unde obligativitatea lecturii textelor poetice și analiza lor, făcută cu mijloace neadevate sau prematură față de capacitatea analitică ale elevilor, trece dintr-o etapă în etapa de înțelegere, te că duce la formarea unor deprinderi de lectură greșită și deci necesită dezvoltări culturale a omului.

Numerose aspecte ale teoriei și practicii recepției textului literar sînt abordate și în studiul profesorului Ignat Boctor. În jurul subtemelor de **definire ale cititorului față de literatura contemporană**. Fidel principiilor modelului autorferențial și de interiorizație condiționează creșterea articele amănunțite în cartea sa **Teoria progresului literar-artistic** (1975). Ignat Boctor consideră posibil și necesară delimitarea orientărilor de alegere a cititorului " în raport cu care se elaborează orice operă artistică. Acest model nu poate fi pur cantitativ și încheia în sine, el trebuie să cuprindă și elemente "constante", ca și elemente "variabile", căci se raportează nu numai la un cititor "ideal", ci și la unui real", precum și unui cadru socioinformațional concret.

Rolul studiului socioinformațional în determinarea preferințelor cititorului și modului de lectură, pe de o parte,

dar și acțiunea inversă a literaturii care prin intermediul unei lecturi adecvate poate modifica sau crea, un timp cultural individual sau colectiv sînt analizate în studiul lui Corneliu Nistor, **Actul lecturii și circulația social-informațională**.

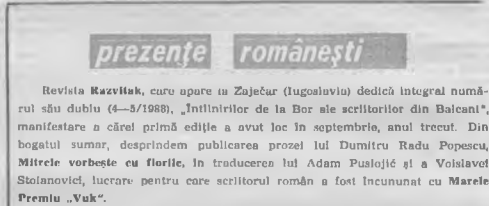
Problema transpoziției dintr-un cod cultural național în altul apare deosebit de complexă și dificilă în cazul traduceri artistică, așa cum se arată **Doralina Selez** în studiul său consacrat criticilor foarte aspre a versiunii în engleză a operelor lui Eminescu datorată lui **Bar MacGregor Hasting** (**Prose/Poems**, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1980). Autoarea este înclinată să creadă că această transpunere nerulată reprezintă mai curînd un deserviciu aducă actualității de propagare a culturii românești peste hotare.

Specificului diferitelor semne și coduri culturale sînt consacrate mai multe studii cuprinse în volum. Articolul lui **Ivan Evseev** se ocupă de codul simbolic al metaleor, extrem de activ în reprezentarea și înțelegerea fenomenului al industrializării socialiste, și de locul mito-poetice prelucrării metaleor în sugerarea sociologiei contemporană, unde idealul prometeu sau utopic este tot mai mult conștient de fascinabilității lui **Orfeu**. Studiul **Doralinei Selez**, **Poetica spațiului cinematografic: informatică și interpretare**, este deosebit de interesant în ceea ce privește studiul de semiotică a teatrului elaborate de **Pia Brinza (Codari** în teatru și **Transmutării în teatru**) atrag atenția asupra specificului orga-

nizării și recepțiilor informației în codurile preponderent vizuale, care au auzit mutații importante în contextul culturii actuale.

Studiile anterioare efectuate de reprezentanții colectivului de sociologie au arătat importanța cărții în formarea omului, au relevat rolul femeii ca lider cultural incontestabil în familia contemporană, subliniind totodată un rol deosebit în formarea cititorului cititor, inclusiv a specialiștilor în producție, față de cartea tehnică. Această realitate socială este analizată în toate resursele și detalierea de propuneri concrete de teren efectuate de Constantin Strungă la eleva întreprinderi din Timișoara (**Modalități de contact informațional în timpul socioinformațional teoriei**) și de **Otto Benk** la întreprinderea "Metalotehnică" din Tirgu Mureș (**Preferințele tehnice**). Ambele cercetări sînt însoțite de propuneri concrete privind îmbunătățirea circulației informației tehnice și informației culturale în întreprindere în investigație. O temă nouă inițiată de redactorilor acestui volum de studii sociologie (**Otto Benk** și **Doralina Selez**) reprezintă anumite compuse dintr-un indice tematic și de nume, dintr-o listă de lucrări publicate pe aceeași temă și în scurte prezentări ale autorilor de studii. Aceste accesorii științifice au la teacura volumului în sine mai o mai bună cunoaștere a rezultatelor activității sociologie timpoare.

Ivan EVSEEV

Revista **Kavkaz**, care apare în Zajezar (Iugoslavia) dedică integral numărul său dublu (4—8/1988), "Întîlniri de la Bor ale scriitorilor din Balcani", manifestare a cărei primă ediție a avut loc în septembrie, anul trecut. Din bogatul sumar, desprindem publicarea prozel lui **Dumitru Radu Popescu**, **Mitricile vorbeste cu florile**, în traducerea lui **Adam Puslojic** și **Voiașev Stanolovici**, lucrare pentru care scriitorul român a fost înnumat cu **Marele Premiu "Vuk"**.

În același număr sînt publicate ample pagini de poezi ale lui **Anghel Dumbrăveanu** (în traducerea lui **Adam Puslojic** și **Slavomir Grozdenovici**) și ale lui **Slavomir Grozdenovici**, premiat cu **Mănușulcu de la Bor**. Sumarul revistei cuprinde, de asemenea, un eseu al lui **Dumitru Radu Popescu** despre literatura din Balcani și un studiu despre poetul iugoslav **Miroslav Pavlovic** (traduce de **Voiașev Stanolovici**, precum și cvintul laureatului, ratat cu titlul primirii **Marelui Premiu "Vuk"**, acordat în cadrul primei ediții a Festivalului de la Bor.

Itinerariu Orasul lui Beethoven

Bonn-ul este și capitula R. F. Germaniei și ceva mai mult: oraul în care a-a născut și a trăit, o parte din viața sa. Titani muzicii europene și universale. **Ludwig van Beethoven**. Dacă nu știți cine și unde a trăit, aștăzi ca memoria, în amintirile imortalitate al zeilor din gară — situată în inima oraului. Posta, o plădă impunătoare, ceva mai modestă — ca a celui din Timișoara, construită într-o arhitectură sobră. În fața ei, statuia lui Beethoven, de **Franc Klein**. Locuitorii capitaliei, poate mai puțin tu, — și se opresc în fața statuiei "Titanul lui. Unii o fotografiază, alții o desenează ori o pictază cu venerație, copiază de mîncare lui Beethoven (vezi în apropiere pe străda **Bonngasse nr. 20**, s-a născut, la 17 decembrie 1770 **Ludwig van Beethoven**, Bine conservate — editate are trei nivele și o mănăstire — El a devota aștăzi ca memorie — muzeu, **Ermannote** de aici sînt numeroase: obiecte, mobilier, manuscrise, portrete ale sale și ale unor con-

temporari, scrieri, cărți și reviste, suveniruri și fotomontaje, stampe, note — într-un muzeu, sau mai puțin confirmă că Beethoven își lăsa evidente celiuletiului, ce odimăria la noi Titu Maloșescu. Fără să fi fost deosebit de vreu comentariu, ele pot fi asemănată cu cele din porțuri — instrumente ale. Același din urmă sînt mai multe — ne-au atras atenția celele și viziile semănate de **Nico Anghel**. Una de **Giovanni Guerrieri**, datată **Cremona, 1790**; alta de **Vicenzo Rugera**, **Cremona, 1718** și alta mai veche din 1893 — scrierile lui **Andreas Guerrieri**. Emoțiile noastre sporec în clipa în care ne imaginăm că pe toate acestea a cîntat la vremea lui, Beethoven. În fața celor două modele, merita să mai amintim cornurile de auzul, unele mai mari, altele de a dreptul minuscule cu niște juleți. Acestea îl și se născuță ră ochelari, o lăpă, o sticlă, brileul de ras și altele obiecte. Curiozitatea noastră sporeste pe măsură ce trecem dintr-o cameră în alta. Ne îndreptăm spre o cameră în care s-a născut, de fapt, acela care avea să umească cu muzică lui lumea? În fine, sună în mănăstire, o cameră cu tavane scunde cu cerceți din lemn, mulți mai simpli, aproape goali în mijlocul ei, pe un suport, bastonul compozitorului, în fața căruia se afla un scaun. În fund al ei de fapt, cînd s-a născut el, aparatului extrem de sărăcitos al părinților săi.

Coborîm la parter. Aici, o mică sală de concerte, un plaj și un mezelon. Dacă și norauc puțin asculta pe viu ceva, din muzica celui ce s-a născut aici. Tot aici, chiar la intrarea în strădă, aștăzi, un punct comercial — muzeul în rezumat. Am intrat în grădini. Aici ne-a întâmpinat întrebător, de pe socul, un nou Beethoven: — vă place Beethoven? — O întrebați frăscă, deoarece aici s-a născut bine, aici a trăit aici cel mai feroc și copilăriei și al adolescenței. În fond, în împrejurări, nu-ți place **Bonn-ul**, cînd îl privești de pe **Yenusberg**, **Panorama** sa și parcă fără să-ți ceteala **Goedseberg** și doaurile **Elebergstrasse** laterali, oraul și tot altă veche ca și cea a **Renului**. La început aici a fost un castelu roman. După aceea s-au trecut secole de înțele și confruntări, pînă cînd prințului electori din **Köln** a lui mută reședința la **Bonn**. **Podoba** oraului pînă în secolul al XIX-lea și față poitalu unuia dintre acești prinți, unul din cele mai frumoase monumente arhitectonice germane în stil rococo. A și pe maiu sting al **Renului**, palatul și grădinițele acum **Universitatii**. Pînă în secolul al IV-lea integrat alături, fără că acestea să-ți distimneze ceva din strălucire ori să-i estompeze personalitatea alt de dinco.

În biserică minoritară se păstrează și aștăzi o mică oră. La care **Ludwig** exercita. În fond, **Titanul**, sub Imperiul kera, trăiește și aștăzi capitala, a

știut să cînte și a cîntat cu ugarină la orăș și clăveci, vizăci și flaut, a nele din aceste instrumente, expozitate ale Casei Memorial. Și, deși el a trăit, după rum se știe, doar aici, cel mai puțin locuitorii al micropolis sînt tentă să-ți considere nume al lui.

Între **Bonn** și **Köln** a un du-te-vine. **Köln-ul** l-a cunoscut, la vremea sa, și **Ludwig** — încă din martie 1778 — și în vizita de număr 2 ani, concețea la **Colonia**, vechea denumire a **Köln-ului**, un oraș zgornat, dar, so pare, sub nivelul vișii culturale a oraului din care, vremea micul stat. **Beethoven**, cînd încă nu avea 18 ani, nemulțumit de situația sa de muzicant al curții din **Bonn**, părăsește oraul. Fascinat de muzica lui **Mozart**, minat de **fort** în miștoare de e-i claua, se stabilește la **Viena**. **Părăsirea** **Bonn-ului** nu a însemnat însă renunțarea definitivă la oraul natal, unde s-a mai înlocuit în secolul XIX și în fine anul 1788 de exemplul împroună cu un preten al său, devine student al **Facultății de Filozofie a Universității din Bonn**, pe vremea aljuna a lui **Wolfgang Amadeus Mozart**. Aaceși lucru se înalță și aștăzi pe la **Stelbergstrasse** și pe vremea tinărilor **Beethoven** și se admiră, ca odimăria **Nareks** în oxlinda mereu a lui **Ritnulu**, ale călui urcă scapără și trec în graba omului și a viselor sale, de altceva mil de ani.

Pavel PETROMAN

COLEGIUL DE REDACȚIE: **ION ARIESANU (redactor șef)**, **ANGHEL DUMBRĂVEANU (redactor șef adjuncț)**, **VIOREL COLTEȘCU, NICOLAE PIRVU, CORNEL ȪNGUREANU**. **REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: TIMIȘOARA, strada RODNEI 1; Telefoane: 3 33 90 și 3 33 76 (redactor-șef); Manuscrise publicate nu se înapoază. Abonamentele se fac la P.T.T.R TIPARUL EXECUTAT LA I.P.B.T. EDITUR 42.907**

Forța Nicolae Ceaușescu — împlinire deplină a idealurilor clasei muncitoare

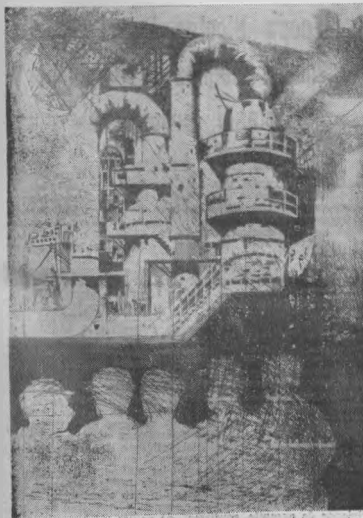
În acest an, ziua de 1 Mai — sărbătoarea clasei muncitoare de pretutindeni — e marcată de împlinirea a 100 de ani de la declararea de răz în calendar ca și a solidarității internaționale a tuturor muncitorilor, în ziua de 1 Mai 1939, pentru izbăvirea patriei noastre, ca are a semnificație deosebită, prin aniversarea a 50 de ani de la marcea demonstrație patriotică, antifascistă și antisărbătorilor de la 1 Mai 1939.

Poporul român clădise sărbătorirea zilei de 1 Mai, în atmosfera puternică angajare civică, de viață participare la viața politică a țării, generată de Plenara C.C. al P.C.R., din 12—14 aprilie și sesiunea Marii Adunări Naționale — în acest sens fiind impresionantă adunările populare, din municipiile și orașele întregii țări, organizate din inițiativa și la dorința unor mari colective de oameni ai muncii. În asemenea împrejurare, cel și sute de mii de cetățeni din centrele urbane ale patriei și-au exprimat cu tărie deplină aprobare față de politica internă și externă a Partidului Comunist Român, au fost puse în lumină mărele succese obținute de poporul român, sub conducerea înfăptuită a partidului, a genialului său conducător, în toate domeniile vieții economice-sociale, în edificarea multilaterală a patriei, în consolidarea deplină a independenței și suveranității României socialiste.

Laculorilor Timișani — precum toți cetățenii de pe întreg cuprinsul patriei noastre — trăiesc profunda satisfacție dată de marile realizări economice-sociale înfăptuite pe acele meleaguri în anul construcției socialiste. Îndecănită după Congresul al IX-lea al partidului, acestuia fiind obținută dăruirea grăii permanente a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU pentru înflorirea continuă a județului nostru. În glorioasa EPOCĂ NICOLAE CEAUȘESCU, în județul Timiș au fost create peste 150.000 de noi locuri de muncă, s-au construit 130.000 de apartamente, 50.000 case, noi, 27.000 locuri în cămine pentru tineret; s-au asigurat, în întregime, apajile pentru învățământul superior, licee, gimnazii și precolare, s-a dublat baza materială a cercetării științifice, au crescut desăvârșit de mărituri de 3,3 ori și de 8 ori volumul activităților din rețeaua prestărilor de servicii de la orașe și sate, cuprins în peste 2.500 de unități. Toate aceste remarcabile realizări sînt un stimulente puternic pen-

ORIZONT

(Continuare în pag. 2)

Grafiac de CONSTANTIN CATARGHIU

50 DE ANI DE LA MANIFESTĂRILE ANTIFASCISTE ȘI ANTRĂZBOINICE DE LA 1 MAI 1939

Simbol al unui glorios trecut de luptă

„Creșterea avântului mișcării antifasciste din România se oglindesc în valul acțiunilor de luptă care au loc în această perioadă, în marile demonstrații antifasciste organizate la 1 Mai 1939 sub semnul împotrivițișii poporului nostru Germaniei fasciste, pentru libertăți democratice, pentru apărarea independenței țării. În București, peste douăzeci de mii de cetățeni au manifestat în stradă împotriva Germaniei hitleriste, și, ca un simbol al hotărârii de luptă pentru apărarea patriei, au depus coroane de flori la Mormîntul Eroului Necunoscut”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Înțelegerea exactă, la nivelul deplină obiectivității și valorilor istorice, pe care le imprimă evenimentelor de acum cincizeci de ani, aprecierile secretarului general al P.C.R., președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — participant activ la organizarea și desfășurarea acțiunilor revoluționare de la 1 Mai 1939 — își găsește expresia în politica constructivă și în eforturile deosebite depuse de partidul comunist împotriva pericolului fascist, pentru apărarea integrității teritoriale, independenței și suveranității naționale a patriei, amenințată ca urmare a politicii agresive și revizioniste promovate pe plan internațional în deceniul patru de stăpînire fascistă. În primul rînd de Germania hitleristă

condiții, a găsi orientarea tactică cea mai potrivită, reușind, pe baza colaborării cu socialiștii și social-democrații să deosebească intențiile autorităților, să transforme intruniriile și demonstrațiile din ziua de 1 Mai 1939 în puternice acțiuni de protest contra regimului de dictatură regală, împotriva fascismului și pericolului de război, pentru apărarea independenței și integrității teritoriale a patriei.

Toate acestea au fost posibile ca urmare a unei activități organizatorice prealabile, deosebit de intense, desfășurate de P.C.R. Din inițiativa conducătorilor de partid s-a constituit o comisie de organizare a sărbătorii zilei de 1 Mai, care număra, printre cadrele sale de frunte, alături de NICOLAE CEAUȘESCU, Ilie

gelei revoluționare pe care le probase în numeroase împrejurări, în lupta antifascistă, pentru realizarea unității de acțiune a clasei muncitoare și reorganizarea a Uniunii Tineretului Comunist.

În dimineața zilei de 1 Mai 1939, Capitala dispăune un aspect aparte, impresionant prin marea mobilizare a forțelor proletare. Mii de oameni ai muncii, bărbați, femei și tineri, de cele mai diferite profesii, se îndreptau spre sălile de intruniri. La ora 9 dimineața, sala și grădina cinematografului „Tomis” deveniseră nelăcătoare pentru numărul mare de participanți. Desupra mulțimii entuziasmă, comușiții, social-democrații înălușu pancarte cu revendicări muncitorești și antifasciste: Vrem să ore de muncă! Cerem mărire salariilor! Trăiască independența națională a țării! Să spărim granițele împotriva agresorilor hitleristi! Jos fascismul! Vrem front patriotic! Unite ca toate popoarele democratice! Trăiască pacea!

Dînd expresie sentimentelor patriotice de care era animată mulțimea română, participanții la lucrările congresului breșlor (desfășurat în

Întii de mai

Al primăverii sistem și inimă ne bate
În zîmbul viu al țării, prin soarele intens;
Deasbirim, prin muncă, avînt și demnitate;
Al timpului erou nemuritor sen.

Întii de mai se-avîntă revoluționar
Din anul de restituiră al lui Ibrucești și nouă,
Cînd cel ce-avea s-ajungă în trînzura țării, far.
Pură o face-ă luptei spre o viață nouă.

Ca forță exemplară, muncitorească avînt,
De-atunci să dea în oameni speranță, unitate,
Spre-a se-avînta cu patos spre idealul sfînt,
Al vremii comuniste de pace, cîmăte.

Cinstim, în Mai, Iuliuțu, un om vînzător;
Primul bărbat al țării, suprecăzî egizme
Și independenței noastre, nepretutit dar
Pe care-acasă Eră El face României!

Lucian BURERIU

Pîntițe și pe Constantin David și Alexandru Iliescu.

Foște mai mult decât oricare altă acțiune revoluționară pe care o consemneză trecutul de luptă al clasei muncitoare din România, manifestările politice, antifasciste și patriotice de la 1 Mai 1939 s-au desfășurat cu participarea activă a tineretului revoluționar. Prezența tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU în Comisia de organizare a zilei de 1 Mai poartă în sine semnificația prezentei pe care partidul o acordă meritelor sale personale, discernămîntului politic, directiei și intrinzi-

„această zi în sala cinematografului „Aro” din București, au hotărît, printre-a rezoluție, ca înțelegerea înțelegerea din România să contribuie cu vînzarea unei zile de muncă la înțelegerea tehnică a unității române.

O atenție deosebită a acordat partidul comunist în cadrul campaniei politice de 1 Mai 1939 subiectului perio-

Dr. Olimpiu
MATICHEȘCU

(Continuare în pag. 4)

1 Mai 1939 - expresie a unității clasei muncitoare în lupta pentru libertate, unitate și independență

Încă de la afirmarea sa pe planul vieții politice românești ca o forță revoluționară, clasa muncitoare a înțeles că în unitatea sa de gândire și acțiune se află baza forței și forței, că în coeziunea strânsă a tuturor muncitorilor, fără deosebire de naționalitate, stătea garanția victoriei sale în lupta ce se angajase pentru transformarea revoluționară a societății românești, pentru libertate, unitate și independența poporului român.

Începând din anul 1900, ziua de 1 Mai a fost transformată treptat, din clasa muncitoare, într-un moment de puternică afirmare a spiritului său revoluționar, a marilor sale resurse de abnegație și de eroism, a forței unității muncitorești, a rolului său decisiv nu numai în asigurarea progresului societății românești, ci și în prefăcerea structurii a societății, în împlinirea destinului de libertate, unitate și independență al poporului român. Cea mai elocventă ilustrare a acestor adevăruri o reprezintă marea demonstrație patriotică, antifeascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1928, în organizarea și desfășurarea căreia tovarășii NICOLAE CEAUȘESCU și tovarășii ELENA CEAUȘESCU au avut un rol determinant.

Democrația a avut loc în condițiile când pe plan intern dictatura regală și slujitorii săi făceau „forțuri disperate pentru a-și ține „armonizate” a interesele regimului carlist, dar pe plan extern prezența trupelor hitleriste și borhyste în granțele de nord-vest a României amenințau permanent independența, integritățile și suveranitatea statului român. În aceste condiții, forța politică ce și-a asumat și să continue sarcina mobilizării forțelor revoluționare, democrației și antirăzboinicilor în lupta pentru apărarea integrității, independenței și suveranității țării noastre, a fost Partidul Comunist Român. Organizații prin care ei a putut să acționeze mai bine în vederea realizării acestui important obiectiv au fost

breslele muncitorești create de regimul carlist, la puțin timp după dizolvarea sindicatelor muncitorești, în septembrie 1928. Încă de la constituirea lor, P.C.R. a dat indicații membrilor săi să intre în conducerea acestora, pentru a le transforma în organizații muncitorești revoluționare, activitate deosebit de importantă și de răspunsivă a comunității, în frunte cu tovarășii NICOLAE CEAUȘESCU și tovarășii ELENA CEAUȘESCU, în cercurile culturale ale breslelor. Scopul respectivelor activități era de a educa pe tinerii muncitori în spiritul luptei revoluționare pentru apărarea integrității, independenței și suveranității statului român.

Urând să crezeze false impresii a libertății de organizare și manifestare, a staționarului clasei muncitoare față de regimul carlist, autoritățile au aprobat pentru congresul breslelor în ziua de 1 Mai 1929 din București și întruînțele 19 mai 1929 „Tomis” și „Eintrach”.

Informații despre intențiile autorităților P.C.R. a trecut imediat la dirijarea acestor plături, prin transformarea manifestărilor din ziua de 1 Mai în puternice acțiuni cu caracter antifeascist, antirăzboinic și antirăzboinic. În acest scop a fost convocată ședința largită a Comitetului organizației comuniste din București, la care au participat și reprezentanții comitetelor regionale din Capitală. Cu această ocazie s-a hotărât ca lupta pentru dețurarea planurilor autorităților carliste să fie dusă de comitetul chiar în rândurile breslelor și să se aleagă vorbitorii din rândurile muncitorilor care. În cuvântul lor, să evidențieze necesitatea și importanța solidarității clasei muncitoare în lupta pentru revendicări economice și politice, pentru apărarea integrității, independenței și suveranității statului român.

Perale cu aceste „partiri, C.C. al P.C.R. a trimis o circulară la toate organizațiile sale regionale, prin care le cerea ca, la congresul breslelor, să prezinte ca delegați cei mai mulți comunisti

socialiști și social-democrați, urcând la ea, la seara lor în Capitală, în amara zilei de 30 aprilie, să fie puși la curent cu programul stabilit de P.C.R. pentru ziua de 1 Mai.

În Capitală, comunistii au trecut la propagarea instrucțiunilor date de P.C.R. privind sărbătorirea zilei de 1 Mai atât în rândurile muncitorilor, cât și în rândurile întregii populații. În același timp, s-a luat în considerare cu conducere organizațiilor P.N.L. și P.N.T. din București, pentru atragerea acestora la realizarea programului P.C.R. privind sărbătorirea zilei de 1 Mai.

Pentru asigurarea conspirativității tuturor acțiunilor luate de P.C.R., utilitatea instrucțiunilor au fost transmise comunistilor cu câteva ore înainte de începerea activității. Conform acestor instrucțiuni, o parte din comunisti trebuia să ia parte la adunările din sălile „Aro” „Tomis” și „Eintrach”, cu sarcina de a conduce lupta și de a mobiliza pe muncitorii prezenți în lupta întregului popor împotriva pericolului fascist și revoluționar, pentru apărarea cu arma în mână a grănicerului patriei noastre. Cealaltă parte din comunisti trebuia să conducă lupta prin grupuri manifestanți, în așa fel încât partidul comunist să fie prezent pe toată lungimea coloanelor de demonstrații. Totodată, s-au stabilit locurile și semnalul clorilor trebuie să se desfășoare marea demonstrație. Se cuvine subliniat faptul că întregul ansamblu de pregătiri și măsuri organizatorice care a determinat caracterul antifeascist, antirăzboinic și antirăzboinic al intrunirilor și al marilor demonstrații de la 1 Mai 1929 din București este strins legat — așa cum erau săi consemne însoțite autoritățile care au condus activitatea tovarășii NICOLAE CEAUȘESCU și tovarășii ELENA CEAUȘESCU (Petrescu).

Adunările din cele trei săli din București s-au descurat foarte bine. Întrunirile date de P.C.R. „Muncitorii care au luat cuvântul, după ce au subliniat consecințele regimului de dictatură regală, au condamnat concențele pe care acestea le-au înfăptuit în țara noastră, în ziua de 23 martie, 1939 a tratatului economic, conceși care perditiva însoțită fiind stăruie a poporului român. Apoi s-au mobilizat scopul sărbătorii zilei de 1 Mai, au anunțat cădea de solidaritate a proletariatului internațional în lupta împotriva pericolului fascist, pentru libertate și independența popoarelor. Clasa muncitoare din România era chemată să fie în primele rânduri ale luptei poporului român, pentru a și apără libertatea și independența, amenințate de agresiunea statelor fasciste și revoluționare.

Întrunirile, participenții s-au reunit în jurul oră 12 în Piața Romană, de unde, conform programului stabilit de autorități, în coloana de conducere au ieșit tovarășii Victorii — Spălușă Independenței — strada

11 lunie — Parcul Carol (astăzi Parcul Libertății). Înă pe prima parte a traseului, numărul manifestanților a crescut, de la 4-5000 cliți erau la început, la 20.000, cu căleții mobilizați de P.C.R. Spre stupefacția autorităților, care în aceeași cortăză, în din coloana, muncitorii au început să strige lozincile „Trăiască 1 Mai, ziua muncii”, „Trăiască frontul unic al muncitorilor!”, „Vrem respectarea grănicerilor!”, „Jos cu hitlerismul!”, „Să înțim pipetă agrosorului!”, „Trăiască Frontul Poporului Antifeascist!”.

Coloana de muncitori s-a oprit în Piața Libertății, unde, în jurul orașului, în după corană de flori la Mormintul Eroului Neconșcut, simbol al precăzătorii de către clasa muncitoare a acestor care s-au jertfit pe altarul libertății, unității și independenței poporului român. După-amiază, conform programului stabilit, a avut loc o mare serbare dimpnească pe stadionul muncitoresc „Un carterul Filaret. Urmind îndălicile Comitetului de organizare a zilei de 1 Mai, comunistii au imprimat acestor serbare aceluși caracter revoluționar, studind prin lozincile atrăgătoare și discutiile purtate să-i mobilizeze pe muncitorii la lupta pentru revendicări economice și politice, împotriva pericolului fascist.

Intruinrii muncitorilor cu ocazia zilei de 1 Mai 1929 au avut loc în majoritatea orașelor din țară. De exemplu, la Timșoara, s-a avut loc o adunare festivă, cu care ocazie Simion Gârboveanu, secretarul breslei muncitorilor metalurgici din Timșul Timș a luat cuvântul, chemind pe toți muncitorii din această parte a țării, indiferent de naționalitate, la lupta populară român împotriva fascismului agrosor.

Acum, cind aniversăm o jumătate de secol de la marea demonstrație antifeascistă, antirăzboinică și antirăzboinică de la 1 Mai 1929 din București, în organizații și desfășurarea creștea un rol determinant. I-au avut lovă și în NICOLAE CEAUȘESCU și tovarășii ELENA CEAUȘESCU, oameni muncii din țara noastră aduc o fierbinte amenințare Partidului Comunist Român, secretarul său general, pentru marile înfăptuiri revoluționare ce au loc în țara noastră, înfăptuiri ce s-ă schimă poporul român largi perspective de afirmare pe plan internațional, ca un popor liber, independent și suveran.

Conf. univ. dr. Gh. I. OANCEA

Simbol al unui glorios trecut de luptă

Epoca Nicolae Ceaușescu — împlinire deplină a idealurilor clasei muncitoare

(Urmare din pag. 1)

lului prezentat de organizații faciste, teroriste. Pe întregul traseu muncitorii au scandat: „Jos Garda de fier!”, „Jos gardașii lui Ceaușescu!”, „Jos agenții trădători de țară!”, „Vrem apărarea grănicerilor!”, „Unire cu toate forțele populare în lupta împotriva fascismului și suveranității Poporului Antifeascist!”. În același timp, oamenii muncii au început să se deschisă împotriva acelor elemente fasciste sau profasciste ale burghezilor care se pronunțau pentru război. României în politica statelor faciste.

În încheierea manifestăției, care, potrivit programului, a avut ca punct final România Libertății, s-a deșu a corană de flori pe Mormintul Eroului Neconșcut simbol al pretului poporului nostru față de cel care adusese asupra țării pe altarul unității și independenței naționale.

Din inițiativa comunistilor și a muncitorilor social-democrați, în după-amiază zilei de 1 Mai 1929 au fost organizate, la Stadionul Muncitoresc, în diverse păduri și locuri de agrement din jurul capitalei, acțiuni cu caracter educațional și scandat chemării la luptă ale partidului comunist.

Manifestările asemănătoare, cu caracter patriotic antifeascist și antirăzboinic au fost organizate de muncitorii comunisti, socialiști și social-democrați în numeroase centre economice ale țării: Timșoara,

Arad, Cluj, Inși, Reșița, Ploiești, Deva, Conștana, Galați, Brăila, Tyg Mures, Oradea, Ecăuș, Alba-Iulia, în localitățile miniere de pe Valea Jiului.

Evenimentele revoluționare de la 1 Mai 1929 au constituit o victorie a partidului comunist, a P.P.S.D. Ele au fost pe larg prezentate în coloana de versă pățuri ale opiniei publice din țară și au avut oare peste grănițe. Lupta în discursul de zi de 1 Mai din România, învințită de fascism și agresiunea din partea Germaniei hitleriste și a aliaților săi. Conștința generală a țării în vederea apărării păcii, înțură la Paris în zilele de 12-14 mai 1939, aprecia că manifestările muncitorești din ziua de 1 Mai din România constituiau expresia voinței maselor și „o dovadă că poporul român se fermea întru totul de orice înfruntare cu hitlerismul și că el volnă sa este de a lupta, în mod real, împotriva agrosorului și fascismului!”.

Întrunirile antifeasciste și antirăzboinică de la 1 Mai 1929 din România se înscriu ca momente însemnate în calendarul general al luptei noastre împotriva fascismului și revoluționismului agrosor, pentru apărarea integrității, independenței și suveranității naționale a patriei.

(Urmare din pag. 1)

tru oamenii muncii (timșeni, angajându-se în întreaga lor capacitate în mobiliza activitate a înfăptuiri noișăute la Programul partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaltare a României spre comunism. Dind expresie ascăntătorilor de înaltă preț și profundă conștință cu care întreaga noastră mase înțură tovarășii NICOLAE CEAUȘESCU, pe tovarășii ELENA CEAUȘESCU, oameni muncii participanți la marile adunări din Timșoara și din Iașul și-au realizat și în acest prilej un mare succes, au aceluși în continuare, ritica unii în jurul partidului, al secretarului său general, pentru îndepințirea exemplară a planului pe acest și al pe întregul clăciua, a obiectivelor stabilite de congresul al XIII-lea și Conferinței naționale al partidului, pentru a stămpina cu noi rezultate însemnate Congresul al XIV-lea al partidului, marile aniversări istorice ale acestor și — una dintre acestea fiind împlinirea a 54 de zile de la marea demonstrație patriotică, antifeascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1929.

În prezent, ziua de 1 Mai 1939 se stăruază sub auspiciile unei semnificații aparte, stăruicelute sale valente istorice marșind, prin valoare lor prezent, un reper fundamental în noua ev a patriei, prin rolul determinant pe care l-au avut arhicăle genial al României socialiste de azi, tovarășii NICOLAE CEAUȘESCU, împreună cu tovarășii ELENA CEAUȘESCU, în stabilirea amplitudinii marșului pregăzător, în înțurarea modalității de desfășurare prin care întregul ansamblu de acțiuni revoluționare din țara noastră, prilejuate de sărbătorirea internațională a muncii — dovadă un spirit de cătețenie, conștință, și, pe deplin, de evoluția abnegațivă a evnășimului profundă transformare a societății din șemța noastră patrie.

Cel de-al patrulea deceniu al secolului nostru, jalonat de mara criza economică din anii 1929-1933 și de începutul celui de-al doilea război mondial, a constituit pentru întreaga omenire o perioadă de profundă frământare socială și politică. În acest context general se înscriseră și marile manifestații ale anului 1939, care s-au constituit într-un ample și îndrăzneț luptă împotriva pericolului fascist, a războiului. Partidul Comunist Român, pe baza colaborării cu alte forțe democratice (socialiste și social-democratice), se transformă într-un forță și demonstrează din 1 Mai 1939 în puternice manifestații împotriva pericolului fascist. A fost conceput un comitet de conducere din carele de față ale partidului, între care se afla **tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU**, înile Pintilie, Constantin David. Prezența **tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU**, înarului de 21 de ani, arăta încrederea pe care și-o câștigase ca militant revoluționar, căruia îi erau conferite o reală și înaltă clasă. Trezit prin școala luptei antifasciste ca unul din fruntașii Comitetului Național Antifascist și organizator de șansa al acțiunilor revoluționare ale tineretului greu încercat în regimul aspru al fâșionilor, **tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU** s-a impus în fruntea acestui comitet și a condus cu activitate legată de sărbătorirea zilei de 1 Mai 1939, a un conducător cu o bogată experiență revoluționară și o înaltă maturitate politică. Comitetul de conducere a detinut o reală și multilaterală activitate, atât în București, cât și la nivelul întregii țări. Pentru indicările C.G. al P.C.R., comitetul de organizare s-a preocupat de a pune la dispoziție a tuturor delegaților la Congresul breșelor și să fie aleși și muncitorii comunisti, socialisti, social-democrați, care să asigure activitatea lor politică și să se desprindă și care, soșii în București, să fie informați asupra acțiunilor preconizate de parte de. De asemenea, s-au luat măsuri ca organizarea să se desfășoare păstrarea secretului acțiunii. În acest sens, de la 23 aprilie au fost suspendate ședințele de partid, conducătorii organizațiilor P.C.R. schimbându-și domiciliul. Membrii organizațiilor P.C.R. din București au deșis o susținută muncă de propagandă în mijlocul maselor în vederea mobilizării lor la acțiunile Comitetului de conducere cu stivele politice ale partidului comunist. În

Pentru pace și independență națională

urma eforturilor depuse s-a reușit încluderea pe listele delegaților la Congresul breșelor a unor muncitori comunisti și socialisti.

În ziua de 30 aprilie, la 39 aprilie, sublinind spiritul de unitate al întregii muncitorii române, precum și voința sa de a acționa în spiritul păcii și democrației și păcii (mai exact patru luni plină la declanșarea celui de-al doilea război mondial), ziua lui „Lumea noastră scrisă”. În anul acesta de 1 Mai, masele populare din lumea întreagă manifestează aproape exclusiv pentru pace — condiție primordială pentru progresul și fericirea celor mulți. (...) Masele muncitorești, organizate și consistente, reținute la 1 Mai ești în jurul lor cald la colaborare și solidaritate a popoarelor democratice și pacifiste, pentru ca prin forța lor superioară să poată înstaura în toate țările un regim de cooperare egalitară, economică și politică — chează să gură a păcii generale.”

În dimineața zilei de 1 Mai 1939, capitala epăsoase un aspect aparte, imponent prin marea mobilizare a forțelor proletare. Mil de oameni al muncii, bărbați, femei, tineri de cele două sexe, profesioniști, se îndreptau eșale de fațade.

Congresul breșelor deschis sub președinția ministrului muncii, Mihail Băleș, și participarea unor membri ai guvernului, între care președintele Consiliului de Miniștri, Armand Călinescu, binecunoscut adversar al Cărmăzilor, a avut o mare importanță. Statu-quo-ul teritorial european, lund în considerare situația internațională amenințată, zind pacea era în mare pericol și se discuta o soluție teritorială a României era amenințată direct, a adoptat în unanimitate o moțiune prin care se făcea apel ca „Toți membrii organizațiilor comuniste și socialiste să cîmpă la acest congres să contribuie cu întreaga creștină lor pe o și pentru mă-

rirea fondului de înzestrare a armatei și de apărare a integrității țării”. Deși aceasta ar fi însemnat o diminuare evidentă a posibilităților materiale ale muncitorilor și a eforturilor democratice și antifasciste au salutat cu bucurie această măsură.

Participanții la congres și la cele două întruniri muncitorești s-au înținat în jurul orei 12 în Piața Romană, de unde au pornit demonstrația. Pe străzile orașului zecile de mil de oameni al muncii defileau strigând lozinci și chemări ale partidului comunist și „Trăiască democrația”, „Jos Garda de Fier”, „Jos agenții hileristi”, „Trăiască integritatea teritorială a României”. Din Piața Romană, pe diferite străzi, defileau muncitorii din toate Fiata polatului. Muncitorii au dat o ripostă deosebit de viguroasă grupurilor de legionari care, aflați în Piața palatului, în afara coloanelor de demonstrații, au încercat să lanseze lozinci fascistice. Manifestanții s-au pronunțat astfel cu hotărâre împotriva oricărui politici de concesi față de statele fasciste revizioniste, pentru o politică de aliniu cu țările democratice, cu țările comuniste, cu cominternul în rapoarte și note informative deștărușare demonstrații, autoritățile arătau să „manifestanții au înținat în dreptul Prefecturii: o poliție de strigat comuniste, lozinci comuniste și ca „Ilescu Ertimie și Nicolae Ceaușescu — ultimul condamnat la 3 ani închisoare pentru activitate comunistă pedepșă executată, au înținat în jurul orei 12 în Piața Romană”. Într-o notă informativă, aceeași autoritate descriu deștărușare sărbătorii organizate în 2 mai la București:

„Jeri după-amiază, la Stadionul Militar și în jurul orașului, în jurul orei 12 a avut loc serbarea cîmpenscă a muncitorilor din Capitală, pentru ziua de 1 Mai. Au luat parte circa 1.500 per-

sonae...”, iar zarul „Timpu!” înscris în numărul său din 3 mai 1939 un reportaj în care se consemna: „Ziua aceasta a însemnat sărbătorirea și legămîntul muncitorilor românești pentru apărarea și înținerea independenței naționale... 1 Mai 1939 a arătat o dată mai mult că muncitorimea este — în toate timpurile și sub orice formă — înțeleasă, bărbată și subținată. Națiunea chează în acest chip la pace și apărarea ei, atunci cînd înfruntă o crize. Aceasta e senșul nostru pe care l-a cunoscut ieri o vechie și eternă sărbătoare muncitorească.”

Manifestații de apărare, cu caracter patriotic antifascist și antirzboinic au fost organizate de muncitorii comunisti, socialisti și social-democrați în numeroase centre din țară: Timișoara, Arad, Cluj, Pitești, Ploiești, Deva, Constanța, Galați, Brăila, Iași, Tg. Mureș, Oradea, Brașov, Alba Iulia.

Manifestațiile antifasciste și antirzboinică din anul 1939 din România se înscriseră ca momente însemnate în cadrul general al acțiunilor de masă revoluționare, organizate și conduse de P.C.R., cînd un rol hotărâtor în organizarea și deștărușare lor au avut **tovarășii NICOLAE CEAUȘESCU** și **ELENA CEAUȘESCU**.

Aceste acțiuni au constituit o nouă verificare în practica luptei revoluționare a forțelor politice ideologice și teoretice a P.C.R., sublinind marea sa capacitate organizatorică, legăturile strînse cu masele largi populare. Ele au contribuit în același timp în creșterea și înținerea unității și a carei P.C.R. se bucura în victoria întregii națiuni. Ele au fost o victorie a partidului, a politici sale de Front unit cu celelalte partide muncitorești și democratice.

Unitatea de acțiune imprimată de P.C.R. manifestațiilor de la 1 Mai 1939, constituită o perspectivă dintre cele mai promițătoare pentru activitatea politică a forțelor politice fasciste, pentru apărarea independenței și suveranității naționale a patriei.

Viorel SCRECIU

EXPOZIȚIA ANIVERSARĂ

Împlinirea a 50 de ani de la marea demonstrație patriotică, antifascistă și antirzboinică din ziua de 1 Mai 1939, o dată de ani de la declanșarea zilei de 1 Mai ca și solidarității internaționale a celor ce muncesc preluțuete evarea bogatelor tradiții revoluționare ale poporului nostru, a luptei eroice deștărușate de Partidul Comunist Român și a luptei exploătorilor și asuprii, a războiului și fascismului, pentru libertate, independență și suveranitate a patriei și pentru transformarea revoluționară a societății românești, pentru edificarea socialismului și comunistului în România, în sula manifestațiilor politico-ideologice, educative și culturale, consacrate acestor mari evenimente istorice și expoziția foto-documentară și de carte, organizată la Complexul Muzeu Județean Timiș. Aducîndu-se elogiu tradiționalei sărbătorii a muncii, expoziția debutează cu aprecierea **TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU**, potrivit căreia „Manifestările muncitorești preluțuete an de an în țara noastră de sărbătorii zilei de 1 Mai Jucătoarea — înscrisă istoric — și eroică a proletariatului român, drumul pe care l-a străbătut de la începuturile organizării sale, plină la victoria revoluției și edificarea cu succes a noului orlndru în România.”

An după an sărbătorirea zilei muncii a reprezentat o mare satisfacție și o mare onoare și își afirma nu numai dreptul ei la viață, dar și hotărârea de a acționa pentru înținerea și dezvoltarea organizației naționale, potrivit fiecărei etape istorice. Continund și dezvoltind tradițiile și spiritul revoluționare al Partidului Comunist Român a imprimat încă de la fărîncă sa sărbătorii zilei de 1 Mai o comunitate de muncitori în toate formele, imbind armonios revendicările imediate cu probleme de înscănată națională și internațională, eroica activitate deștărușate de partidul comunist de a organiza și conduce, în condițiile creșterii primei deștărușate și revizioniste, lupta unită a tuturor forțelor democratice, patriotice pentru salvarea și independența și integritatea teritorială.

Starea de spirit astfel antifascistă și antirzboinică a muncitorilor și a proletariatului nostru a avut loc la 1 Mai 1939, sub semnul unității de acțiune muncitorești, al Frontului Popular Antifascist.

În reproducînd din presa vremii, cu aspecte și comentarii despre deștărușare demonstrațiilor, prin extrase din documente normative ale Partidului Comunist Român, de siguranță este reliefat caracterul profund patriotic al celei mărețe și de luptă unită a muncitorilor și a proletariatului nostru, care s-a desfășurat la 1 Mai 1939, sub semnul unității de acțiune muncitorești, al Frontului Popular Antifascist.

În reproducînd din presa vremii, cu aspecte și comentarii despre deștărușare demonstrațiilor, prin extrase din documente normative ale Partidului Comunist Român, de siguranță este reliefat caracterul profund patriotic al celei mărețe și de luptă unită a muncitorilor și a proletariatului nostru, care s-a desfășurat la 1 Mai 1939, sub semnul unității de acțiune muncitorești, al Frontului Popular Antifascist.

NICOLAE CEAUȘESCU, „cunoscut comunist de... acțiunea pentru sărbătorirea zilei de 1 Mai”, în pregătirea și deștărușarea manifestațiilor, activitatea depusă în acie a ilustrațiilor dintr-o multă trăsătură definitorie ale întregii sale vieți de revoluționar patriot, urma împotriva independenței și integrității teritoriale, în forța unită a poporului, hotărârea de a face totul pentru înținerea și demnitatea țării.

Alături de el se află **tovarășul revoluționar ELENA CEAUȘESCU** (Petrescu), marele patriot și revoluționar, care a avut o mare contribuție la organizarea și deștărușarea sărbătorii organizate în 2 mai la București:

„Jeri după-amiază, la Stadionul Militar și în jurul orașului, în jurul orei 12 a avut loc serbarea cîmpenscă a muncitorilor din Capitală, pentru ziua de 1 Mai. Au luat parte circa 1.500 per-

sonae...”, iar zarul „Timpu!” înscris în numărul său din 3 mai 1939 un reportaj în care se consemna: „Ziua aceasta a însemnat sărbătorirea și legămîntul muncitorilor românești pentru apărarea și înținerea independenței naționale... 1 Mai 1939 a arătat o dată mai mult că muncitorimea este — în toate timpurile și sub orice formă — înțeleasă, bărbată și subținată. Națiunea chează în acest chip la pace și apărarea ei, atunci cînd înfruntă o crize. Aceasta e senșul nostru pe care l-a cunoscut ieri o vechie și eternă sărbătoare muncitorească.”

Manifestațiile antifasciste și antirzboinică din anul 1939 din România se înscriseră ca momente însemnate în cadrul general al acțiunilor de masă revoluționare, organizate și conduse de P.C.R., cînd un rol hotărâtor în organizarea și deștărușare lor au avut **tovarășii NICOLAE CEAUȘESCU** și **ELENA CEAUȘESCU**.

Aceste acțiuni au constituit o nouă verificare în practica luptei revoluționare a forțelor politice ideologice și teoretice a P.C.R., sublinind marea sa capacitate organizatorică, legăturile strînse cu masele largi populare. Ele au contribuit în același timp în creșterea și înținerea unității și a carei P.C.R. se bucura în victoria întregii națiuni. Ele au fost o victorie a partidului, a politici sale de Front unit cu celelalte partide muncitorești și democratice.

Unitatea de acțiune imprimată de P.C.R. manifestațiilor de la 1 Mai 1939, constituită o perspectivă dintre cele mai promițătoare pentru activitatea politică a forțelor politice fasciste, pentru apărarea independenței și suveranității naționale a patriei.

Unitatea de acțiune imprimată de P.C.R. manifestațiilor de la 1 Mai 1939, constituită o perspectivă dintre cele mai promițătoare pentru activitatea politică a forțelor politice fasciste, pentru apărarea independenței și suveranității naționale a patriei.

Unitatea de acțiune imprimată de P.C.R. manifestațiilor de la 1 Mai 1939, constituită o perspectivă dintre cele mai promițătoare pentru activitatea politică a forțelor politice fasciste, pentru apărarea independenței și suveranității naționale a patriei.

Unitatea de acțiune imprimată de P.C.R. manifestațiilor de la 1 Mai 1939, constituită o perspectivă dintre cele mai promițătoare pentru activitatea politică a forțelor politice fasciste, pentru apărarea independenței și suveranității naționale a patriei.

Unitatea de acțiune imprimată de P.C.R. manifestațiilor de la 1 Mai 1939, constituită o perspectivă dintre cele mai promițătoare pentru activitatea politică a forțelor politice fasciste, pentru apărarea independenței și suveranității naționale a patriei.

(Continuare în pag. 12)

În dimineața zilei de 1 Mai 1939, Bucureștii căpătase un aspect aparte, impresionant în primul rând prin marea mobilizare a forțelor proletare. Deasupra mulțimii entuziaste, comunistii, muncitorii social-democrați îndăurau pancarte cu revendicări muncitorești și antifasciste. Lozincile patriotice și revoluționare, care au răsunat din pieșterile miilor de participanți, evocau vibrant voiața muncitorimii, a maselor largi populare de a lupta pentru emancipare socială și pentru democrație, pentru libertate, independența și integritatea teritorială a patriei. Manifestările asemănătoare, cu caracter patriotic, antifascist și antirăzboinic au fost organizate de muncitorii comunisti, socialisti și social-democrați în numeroase centre economice ale țării, între care și Timișoara.

În organizarea și desfășurarea marilor manifestații patriotice, antifasciste și antirăzboinice de la 1 Mai 1939, una dintre cele mai mari manifestații din Europa acelei perioade, plină de amenințări și contradicții politice și militare, un rol însemnat a revenit organizației comunistilor din Capitală, din rândurile căreia s-a relevat înfruntat militant comunist NICOLAE CEAUȘESCU. Tineretul comunist, plin de energie revoluționară, și-a adus o contribuție de seamă în organizarea și desfășurarea acestei mari manifestații, din rândurile căreia s-a născut ELENA CEAUȘESCU-PETRESCU.

Manifestările antifasciste și antirăzboinice de la 1 Mai 1939, din România, se înscriseră ca momente însemnate în cadrul general al acțiunilor de masă revoluționare organizate și conduse de partidul comunist. Marea manifestație populară de 1 Mai 1939 — arhiva tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU — a fost o înlocuire a luptelor de clasă din acea pe-

1 Mai 1939, o încununare a luptelor de clasă

rioadă, demonstrând hotărârea fermă a oamenilor muncii, a poporului nostru de a se opune fascismului, de a asigura libertatea și integritatea patriei".

În acest an se împlinește doi de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antirăzboinică. În acest timp și în decursul după Congresul al IX-lea al partidului s-au produs mari transformări și remarcabile realizări în toate domeniile. Așa cum se arată în Cuvântarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la Plenarul C.C. al PCR din 12-14 aprilie 1939: "Prin prima dată în istoria sa îndelungată, România nu mai are neli o datorie externă, nu mai plătește tribut nimănui și este cu adevărat independentă — și economic și politic!".

Obținând realizări de importanță istorică,

Cinstire în letopisețul de aur al patriei

Aniversările ce s-au realizat în această primăvară sărbătorează muncii și a solidarității internaționale care pentru noi semnifică apărare a spațiului din noi în letopisețul de aur al marilor chestii demostreații patriotice, antifasciste și antirăzboinică de la 1 Mai 1939, în evocarea căreia ținemem cu mândrie și recunoștință numele tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, nelăscit revoluționar-patriot înfăptuit, care a pus mai presus de orice interese patriei și poporului al tovarășei ELENA CEAUȘESCU, militanță comunistă, — carel prezentă activă, într-o deplină conștiință mereu împreună cu tovarășii și NICOLAE CEAUȘESCU, o răgăsin

semnificativele ei deosebite, atât pentru cursul luptei clasei muncitoare, dar și pentru ansamblul eforturilor poporului român, cu pot fi surprinse fără consemnarea aprofundată a istoriei revoluționare și, în acest context, fără relevarea contribuției substanțiale pe care și-a adus-o înfruntat comunist NICOLAE CEAUȘESCU. Prezența sa în primele rânduri pentru organizarea sărbătoreții zilei de 1 Mai poartă în sine semnificativele prototip pe care partidul o conduce în lupta militară de azi de azi, care devolve în munle încredințate hotărâre de luptă, energie și spirit organizatoric, discernământ politic, direcție și înfruntății revoluționare. Căi în

revoluționare, devenind un activist recunoscut în acțiunile pentru realizarea Frontului Unic Muncitoresc în cadrul breștelor și, după cum se știe, cu o contribuție decisivă în activitatea de reorganizare a Frontului Tineretului Comunist Era lupte în cios, iar astăzi cu mult mai clar, că experiența pe care o aduce militantul comunist NICOLAE CEAUȘESCU era considerabilă, ea avind și-și glăsoasă, după cum au dovedit-o evenimentele, o strălucită confirmare în acțiunile memorabile de la 1 Mai 1939.

Un rol de seamă în organizarea deosebită de la 1 Mai 1939 l-au avut conducătorii comisiilor de reorganizare a Uniunii Tineretului Comunist din secțiunile Capitalei, între care și înfruntat militanță comunistă ELENA CEAUȘESCU (Petrescu), care a participat la mobilizarea tineretului antifascist, acțiune ce o imprimat un puternic spirit combativ demostreații.

Evenimentele de acum 50 de ani, mărețate lecte de istorie a poporului român, confirmă din nou calitățile remarcabile, politice și organizatorice, ale celui ce avoa să devină, peste timp, prin volința înfruntată, conducătorul partidului și al țării, în epoca celor mai rodnice înfrun-

România s-a transformat, dintr-o țară slab dezvoltată, predominant agricolă, într-o țară industrial-agrară, asigurându-se astfel ridicarea nivelului general de civilizație și bunăstare al întregii națiuni. Producția industrială nu fi în acest an, de ceten 135 ori mai mare față de 1945, iar din această, creșterea realizată după Congresul al IX-lea, este de 120 ori. Producția agricolă a crescut, în aceeași perioadă, de circa 10 ori, din care de peste 8 ori începând din 1905. Venitul național nu fi în acest an de 40 de ori mai mare decât în 1945, din care o creștere de 33 ori se realizează de la Congresul al IX-lea.

ÎN EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU — au dat în folosință Canalul Dunăre — Marea Neagră și Canalul Fierbinte Albă — Mida — Năvodari, 8-au realizat proiectul de București, modernizarea Dimbovitelor, Transăgăzilor și alte lucrări importante care vor dăna peste veacuri. Se constituie noul Centru politic administrativ-cultural, se dezvoltă lucrările la amenajarea râului Argeș pentru navigație. Toate marile obiective industriale, agrare, social-culturale și altele au transformat înfruntat înfruntare a patriei noastre, a orașelor și satelor — a întregului nivel de civilizație al României. Înfruntat nostru popor întimpină aniversările jubiliare din acest an și Congresul al XIV-lea al partidului cu hotărârea de a înfruntat neabătut planul pe acest an și pe întregul cincinal, punind prin aceasta o bază trainică pentru cel de-al 9-lea plan cincinal, pentru înfruntarea programelor de dezvoltare în viitor a patriei noastre.

Lector Filip PAFA

lucii obținute de poporul nostru

EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU —
Mereu alături de tovarășii și NICOLAE CEAUȘESCU, cronica viei a țării consemnează prezența în primele rânduri a hotărârilor decisive pentru destinele României — a tovarășei ELENA CEAUȘESCU, contribuția de seamă adusă la elaborarea și înfruntarea cutăzătoarelor programe de dezvoltare multilaterale a României socialiste. În dezvoltarea și înfruntarea și afirmarea și în lume, la progresul învățămîntului și culturii.

Începând din acest an eroli ai mișcărilor comuniste muncitorești, tovarășii NICOLAE CEAUȘESCU împreună cu tovarășii NICOLAE CEAUȘESCU — se arță în aniversarea zilei de 1 Mai, în 1934 — hotărârea unii în fruntă și faptă pe drumul luminos al revoluției, s-au înfruntat cu abnegație și dăruire în luptă dreptății pentru apărarea libertății politice și a demnității naționale, avind rol hotărâtor în edificarea României noi socialiste".

Tatiana CRETULESCU

Aspect de la marea manifestație antifascistă și antirăzboinică organizată în Capitală în ziua de 1 Mai 1939.

legate de evenimentele din viața social-politică a României. 1 Mai 1939 rămâne în conștiința noastră un simbol al eroismului și unității clasei muncitoare, dar și în ziua în care, înoc o dată, muncitorimii română a dat glas gloriozilor și simlimentelor unui întreg popor, hotărât să lupte cu înfruntat lui energie împotriva fascismului, pentru apărarea independenței și unității naționale, a integrității teritoriale, pentru democrație și pace.

Adevăratele dimensiuni ale demostreații revoluționare de la 1 Mai 1939,

SĂRBĂTOARE DE MAI

Sărbătorim cuvintele cind
se se-npropriează stralul,
cind zarziti de lumină se-apleacă-n
ele blînd,
cind limpezimi de mal
întremesează plaiul,
ca pe un fruct curat de faptă
și de gînd:

Atunci, în plină sevă de-nouare
pură,
ne adăugăm și noi amiezilor de dor,
patriei demne, pe care ne-o recurăm
dîin ea în es sărbătorii, strălucîntul
îzvor

Din care, înscătați, surzim această
viață
de nimb și sărbătoare, de țier
eliberat,
pe un-un ulcior de rotă în vastă
dimineață,
ca pe un dar pe care îl ne ve
l-am așteptat.

PATRIA ÎN PRIMĂVARĂ

Ca o lumină cîntecul se-aprînde
peste ochii patriei, curat,
în milice izvare, ne cuprînde,
respirînd vîzduhul decăntat.

În iulindri proaspete de rotă
vin cuvînte să-și aplece fața,
se-nvîorează blînd în er nouă
și-ntregesc cu zarea dimineața:

Despre chipul nostru se lumină,
dînspre truda pagnică și zărea
se rotește rotul în grădînă,
se vîrădește lezeturii în stea.

Se-ntravăd arecele mîrlări
cîi învinge omul pe pămînt,
cîi se-arată seva primăverii
flînța patriei se-aprînde în cuvînt.

DEMNITATE

Din toate ele sint am văzut
cu ochii floriilor decăntarea luminii
de mal, pe creștet, pe-ogăre,
pe țier,
în sufletele dăstăiune-n sprînci:

Am simțit cum ne-a îmbrățișat
și răzbit,
cum ne-a unit mințile și erzul,
pe drum

pe-acasă potera de aniază,
de demnităte cutăzătoare:

Am trăit această minune,
această noastră a gîndului și faptii,
și am înțeles florile
cum de atunci
lăi destăie petelele în libertate...

Regăsirea autenticității

Anii '60 marchează apariția unei noi promoții de prozatori, lanșată de revista ecclie „Lucacafărul”. Se produce o necesară și benefică deschidere în proza românească, o abordare necrutată a realității, din care convențional și festivalism erau excluse. O benefică și dialectică opoziție, în fond, față de proza dogmatică a anilor '50, prin refacerea legăturii cu filonul tradiției noastre și prin recadrarea la noul suflet din proza mai vîrstnicilor O. Călinescu, Titus Popovici, Marin Preda, Eugene Barbu. Aplicarea aspră realității, scoțarea universului rural sau citadin nu erau lucruri noi la tinerii debutanți în proză. Noi se arătau, în schimb, atitudinea, distanța și unghiul de abordare a realității de către tinerii prozatori, cuieroarea erau prosepimae și zetea de autenticitate a noulor „combatanți”. Din punctul de vedere al prozatorilor debutanți în anii '60 justifică primirea călduroasă din partea cîtorui literare. Printre ei, Nicolae Velega, Sorin Titel, Ion Argeanu și Augustin Buzura. El lega, subteran, intrarea valorilor fundamentale din proza noastră și o sensibilitate deosebită la frecvența speciilor și altfel spus, prize la metamorfozele sociale, perceperea complexității suferitei a omului și aforul de a transigura toate acestea într-o viziune literară definitorie.

Nicolae Velega debutează cu volumul Poarta în 1960. Textat de unul drept un emul, chiar un epigon al lui Marin Preda, Velega se înrunda structural cu acesta prin apartenența la același fond muntencu al simțirii. Cândeaoran, aspirația încreștășă sare fericele din muntele definitorii ale personajelor-chefe din opera celor doi prozatori. Personajele din volumul Poarta sînt țărani.

tractoriști, brigadierii. Velega surprinde un univers în profundează, unde se modelează viitorul muncitor agricol și se pregătește recrutarea lucrătorului din industrie. Imaginea tridimensională este creată și se remarcă precupează pentru redarea frescoului în gesturi, reacții și limbaj. Gogu al lui Fabrică din Ochișarii cu impraurat. Danilă din Ochișari nu se impun prin limbajul colorat, savuros, colțuros, pe alocuri. La Velega limbajul este mijlocul de înțelegere a celor mai fine stări și trăiri, de sesizare a mișcărilor psihice, predicția autorului orientindu-se spre actual și spontan. Nuvela Istăriei străte, piesa cea mai rezistentă din volumul, transmite dramaturgia rezultat din conștința dintre destinații individuale și cel colectiv. Personajul Viță Virvan din această nuvelă, gestionar la MAF, poale cel mai complex personal al volumului, este un element exponențial al noulor mutații sociale.

S-a remarcat de la bun început în Sorin Titel receptivitatea față de manifestările de pură puritate morală, de bunătate și delicatețe”. Volumul de debut Copacul (1963) se distinge prin originalitate față de banala codifica în valul într-un climă morală discret și sugestiv. Interesul pentru omul simplu în situații banale, dar pline de reverberații, a impus o direcție în proza noastră cu influența și la cei mai tineri prozatori de azi. Întipărirea mănute ale personajelor sînt înregistrate

astfel încât dobindesoc o aură de ritual coldian, un aer tensionat al vîieții de fiecare clipă. Ceea ce nu este decât expresia etemului prezent al istoriei, la care se simte părtea de seamă a medietății sale, și constructorul Niță (Darul). Sorin Titel a ieșit delicatețea sufletească ce se poate descriptu sub figurile aspre că șanțierilor precum Luce (Copacul). Gîndul lui, acela că „fără dragoste nu putem trăi pe pămînt!”, îl definește emblematic. Portretul înrănu-l muncitorul cituș în firese prin dezvăluirea dramelor sale intime, de o intensitate răscolitoare: suferința lui Luca, părăsit de nevastă, comerul lui Stolan după moartea soției (Deserțul).

Cu aceeași sete de a-prinde pusuul lui în vremii debutează Ion Arișanu în volumul Amii adolescenței (1962). În linia prozel ardelenice, schițele și povestirile sale cuprind cu o privire aspră, dar frustă, universul industrial: Ștefan Mihail, înarului mecanic ce trebuie să aleagă între iubită și mistună sa secretă; pretenia alterată de veni-niul rivalității eroice dintre oțelarii Teodor și mai înarului Paul; confrun-tarea de mentalități ce duce la criza rela-ției afective dintre minerul Filimon și fiul său adoptiv. Tînrul prozator sugerează și înrănu-l muncitorului înrănu-l vîieții impune țările renunțării la convențiile și convențiile, depășirea unor obstacole fie interioare, fie exte-rioare, spulberarea himerelor, ca pre-

al dobindirii unei amănute înțelepciun. Fivolut idealic ce susține viziunea generoasă a prozatorului este ilustrat de replica lui Vasile adresată Eimelonul ce două înrănu-l muncitorului „Nu se poate trăi bine și adevărul dacă nu vezi și mal departe de muncă”.

Precupețat de implicățiile morale ale mecanismelor sociale se arată Augustin Buzura de la prima potezorii din volumul de debut Capul Banel Speranțe (1963). În ciuda unor singăci și clinee stilistice, se anunța un autor ambivalent și a înrănu-l muncitorului „nu se poate trăi bine și adevărul dacă nu vezi și mal departe de muncă”. Precupețat de implicățiile morale ale mecanismelor sociale se arată Augustin Buzura de la prima potezorii din volumul de debut Capul Banel Speranțe (1963). În ciuda unor singăci și clinee stilistice, se anunța un autor ambivalent și a înrănu-l muncitorului „nu se poate trăi bine și adevărul dacă nu vezi și mal departe de muncă”. Precupețat de implicățiile morale ale mecanismelor sociale se arată Augustin Buzura de la prima potezorii din volumul de debut Capul Banel Speranțe (1963). În ciuda unor singăci și clinee stilistice, se anunța un autor ambivalent și a înrănu-l muncitorului „nu se poate trăi bine și adevărul dacă nu vezi și mal departe de muncă”. Precupețat de implicățiile morale ale mecanismelor sociale se arată Augustin Buzura de la prima potezorii din volumul de debut Capul Banel Speranțe (1963). În ciuda unor singăci și clinee stilistice, se anunța un autor ambivalent și a înrănu-l muncitorului „nu se poate trăi bine și adevărul dacă nu vezi și mal departe de muncă”.

Valeriu DRUMEȘ

Repere ale romanului muncitoresc

Virgil Birou joacă, în proza din Banat, rolul unei plăci turnante; scriitorul face trecerea de la o literatură a bunelor intenții, dar dedicată artistic, la o etapă superioară corespunzând exigențelor estetice. Înaintași precum Emilia Lungu, Mihail Caspar, se încercaseră în proza cu tematică socială (medul muncitoresc) și roman istoric. Contemporani ca un Dorel Drăgănescu sau George Croitoru scriseseră, fără rezultate notabile, romane. Opera lui Birou (din păcate rîștîrșă) depășește fața căuțărilor, a dubiturilor. Are impune o substanță epică autentică. „Bănățenismul”, paradigă și obsesie a literaturii scrisă pe aceste meleaguri, este depășit în înțelegerea literaturii dialectală și de pitoresc acele. I se adresează însă înțeleșurii, prin mijloacele unei arte literare stăpîna pe mijloacele ei de expresie și a unui specific înedit.

Lume fără cer nu are doar semnificația unei premiere absolute, primul roman despre mineții din literatura română. Izbinda scriitorului se dalorează mai multor factori. Mai înrănu-l muncitorului „nu se poate trăi bine și adevărul dacă nu vezi și mal departe de muncă”. Precupețat de implicățiile morale ale mecanismelor sociale se arată Augustin Buzura de la prima potezorii din volumul de debut Capul Banel Speranțe (1963). În ciuda unor singăci și clinee stilistice, se anunța un autor ambivalent și a înrănu-l muncitorului „nu se poate trăi bine și adevărul dacă nu vezi și mal departe de muncă”. Precupețat de implicățiile morale ale mecanismelor sociale se arată Augustin Buzura de la prima potezorii din volumul de debut Capul Banel Speranțe (1963). În ciuda unor singăci și clinee stilistice, se anunța un autor ambivalent și a înrănu-l muncitorului „nu se poate trăi bine și adevărul dacă nu vezi și mal departe de muncă”.

Din cele două volume de raportaje ale lui Birou, s-a bucurat de succes mai ales cel dintîi: Oameni și lucruri din Caras, o radiografie atentă și minuțioasă a înținerilor noastre. Reporterul înțelege și face raportaj pe cont propriu. Nu lipsită de importanță este și înținerura care a autorului este, în același timp, un artist fotograf. Imaginea vizuală sugestivă, caracteristică și pitorescă șporește farmecul raportajului Oameni și lucruri din Caras.

Traian Liviu BAIRESCU

Argumente pentru o istorie a literaturii: orașele muncitoresci

Ioan Popovici-Bănățeanul, scrie D. Vatamaniuc, dă literaturii române primele descrieri ale mediului muncitoresc. Luگوی măsăriașilor, care, fie în parte, al prozatorilor și al muncitorilor. Bănățeanul un autor demn a însușura o tradiție. Petru Vintili, Nicolae Bărganănu au aduce în actualitate eroii Luگویului lui Ioan Popovici-Bănățeanul, într-o navelită via, cu personaje pitoresce, repere ale „mediului muncitoresc”. Enaușă de altfel, propune o vreau să produsească în arți scriitorii puțin cîtîi în acest context. Ceteșea de text e evocată în poemul poemul nice de Aron Cotrus: „Locurile-acestea dornic batu-le / străbatu-le... / Alcea suntem i / Pentru-nălțarea ta de fiecare nec, de fiecare zi, / vom răb-da, vom lucia, vom muna și-năduși / pierții și copii / Petru Vintili / Banu-le 1... // Ce vom putea-implini / ac / prin așfieri, prin muncă / în noi / dincolo de apă și de pline / nu vom lăsa să fie aici după noi / mine, polimine... // Sub bolta ta ca-ntr-o înmășăzăz abstruță / în vom porunci fierului să se miște după voia noastră, / vom acutura pe cel ce plîng și dorm / și om-portal vîieții în anul nebun, enorm. // Co-nrăfăcșare dirzi, înrăpănică și orărb / e-o patimă năvănică și idrată... / cucri-vom țarași / fir de larbă după fir de larbă / și piatră după piatră...”

Reșița își găsește în Aron Cotrus un evocator extraordinar: „Ștrămoșec pătră / alci în rîșă / alci vor să scrie / și cu nărușă / și cu nărușă / avint / să-șî cînt: / în flicăii arci de soare și copiele / muncie, izbină de toate ziele, / ale ispravitorilor tale mici și urtașe unice / căci, alci visez și scouă, ca mișii, / din fîntni, / cu gâștii de aur / apa / romănicele zvelte... // Reșița cu cele două volume de raportaje ale lui Birou, s-a bucurat de succes mai ales cel dintîi: Oameni și lucruri din Caras, o radiografie atentă și minuțioasă a înținerilor noastre. Reporterul înțelege și face raportaj pe cont propriu. Nu lipsită de importanță este și înținerura care a autorului este, în același timp, un artist fotograf. Imaginea vizuală sugestivă, caracteristică și pitorescă șporește farmecul raportajului Oameni și lucruri din Caras.

O Carte a unei vie încheia Reșița Ion Stoia-Udrea. Cu Aron Cotrus și Ion Stoia-Udrea, imaginea muncitoresc se leagă de înțeleșurii, antiglozete de merorii comentatori al expresionismului. Cotrus și Stoia-Udrea sînt „ncepători” unei poezii a Reșiței muncitoresci, care îi va număra, printre poezii de referință, pe Toma George Maloescu și Victor Toynopol. Poeme ale Reșiței vor scrie în decențul și șaselea (Anghel Dumbrăveanu) și înrănu-l muncitorului „nu se poate trăi bine și adevărul dacă nu vezi și mal departe de muncă”. Precupețat de implicățiile morale ale mecanismelor sociale se arată Augustin Buzura de la prima potezorii din volumul de debut Capul Banel Speranțe (1963). În ciuda unor singăci și clinee stilistice, se anunța un autor ambivalent și a înrănu-l muncitorului „nu se poate trăi bine și adevărul dacă nu vezi și mal departe de muncă”.

Dar orașul („muncitoresc”) care a dat îmbold prozatorilor pare a fi Anina. Dacă Lume fără cer de Virgil Birou nu venea pe un teren goli (Carol Ardeleanu încercase, nu fără ecou, a evoca numele Aninei și eroii ei), sentimentul de continuitate—de stabilizare a unei tradiții îl avem cîntînd căreșia lui Ion Argeanu, I. M. Alimăjan, Nicolae Sîrbu. Al putem afirma că „geografia literară” a Banatului muncitoresc are o configurație a ei, cu inițiative care ai trebuit să mobilizeze rîșna istoricului literar.

Valeriu GANEA

Poezii cîntă patria. partidul

RICALDE LA MI AI

E-n lăudă e-nflorire și-o stentă... Pe plaurile țării sporește virtutii... Cîntă-mi-și relevă mîresme...

DE INTII MAI

Ani cincizeci sare astăzi țara... În România-și scrie Epopoea ei!... Oamenii visează vite îndrăznețe...

AL JEBELEANU

MIN MUNCII

Întrebu-ni moarete, muncă și lupă, dragă și pururi... Au muncă, au muncă, au muncă...

DARURE

No aștie vrednicia în glăstie... Cînd știm că-n Mai de sărbătoare... Creșt vase idealuri din Epoca...

LECA CRIȘOVAN

FUMOASĂ TARĂ...

Homul și sărbătoră și cîntă... Creștă-mi-și e zărea înnoată... Fumoză țară - viață mîndrie...

Petru Vasile TOMOIAGA

Un prag de Mai înmugurește lumea... În România comunistă șgile, de tricolor Armîndul-ui se-narară...

CALIGRAFIE ÎN MAI

Fetăci din petală, dulce plai, lumina ochilor îmbogățită... Ușor, ramura se-avegîncește, semînțele în fructe nase alte...

NIMB SOLAR

Cîstam lumina muncii în fiecare... Urcind alene trepte spre rod bogat... Cu bucuria vîștii în necuprins alai...

DE CINCI DECENII

De cinci decenii, în România... În România-și scrie Epopoea ei!... Oamenii visează vite îndrăznețe...

Desen de LUCIAN BURERIU.

LUMINA DE MAI

No într-o privire lumina de grîu, Lumina vie și caldă de țară... Lumină înstrăș-nă supremul Cîvînt...

COROLĂ-N NIMB DE-ARMINDENI '39

Armîndeni e-o alcăză sărbătoare, în care imnul no sîntă... În '39, an de certă vreme, El, Ceaușescu - al României...

DE CINCI DECENII

A Epoci de aur către mileniu țrel, Avînt și cuteaș-nă, vîștorii și mîndrie... Spre zărea comunismă prefigurală... Trăim în libertate și năvalim...

DE CINCI DECENII

De cinci decenii, în mîndrie, Porțim în țelul țării țel... Dugman războiului și țrel, Pentru dreptate, liberatie, Chema poporul sub stea: rogu...

DICTIONAR LITERAR

Sofia Arcan

Peudonimul literar al Sofiei Ștefănescu. Prozatoarea, născută la 14 ianuarie 1917 în Moldova-Nouă...

Debutarea cu povestirea Zi de plină în numărul 1 din iunie 1935 al publicației timșorene „Frunca”.

Debutul editorial cu romanul Iana Bolnara, București, Ed. Contemporană, 1943, remarcat, printre alții, de Pompiliu Constantinescu (1945) pentru sinceritatea tonului...

Contribuții la revistele literare: „Cronica”, 45/1975; Val. Conducărăche, Neștiutele... „Convorbiri literare”, 1/1976; Alexandru Răduț, Soția Arcaș...

GÎND PENTRU EMINESCU

Iubirea ta spre drumul veșnicilor... Sub gestul vie și mingierii tale, Vibrează cîntul apăs în frunzele de-argint...

Camelia CRISAN

1 MAI — ÎNSEMNUL IZBÎNZII PRIĂVERI

IOAN NÂDEJDE

„Natura învie sau, mai bine, a învia. Pretutindeni, viața răzbește neînvia. Nevoind să știe de pierdută și amfînii. La timp, în pldure, în oras, e verdeală, e creștere și făgăduială de spor.

Învie și muncitorii, împingând-o și pe dinău un dor nobun de libertate, de teal mai bun, de desrobire din lanțurile furtive de tirani, și vorn fi înclinați și mulțumiți ca și în fața marelui privilegiu al naturii învia, întinerie. Să nu uităm la necesitățile mare, de femelle, surorii, fiicei noastre I SA nu ne închipuim că fără ajutorul lor vom putea dobânda norocul de nedreptăți și aplaudiri ce se cheamă societatea burgheză. Fie ca trimbiul lui I Mai să aibă puterea a face și din ele eu numai ascultătoare supuse ale bărbăților de cari aflăm, dar lupțatoarea pentru izbândirea unei cauze, care ne-a făcut să ne jertim totul pentru dinșura.

(I nscena nouă, 19 aprilie 1898)

C. DOBROGEANU-GHEREA

„O, știu! Dacă o-am avut acum un război european, aceasta nu se distinge numai proletariatului și opunerii socialismului internațional și proletarietului consistent. Pentru aceasta, nici unul din celelalte nu-și încă destulă putere. Dar pentru orice om împărțit și cu judecata împede și clar că proletariatului socialistului și al tuturor muncitorilor se pretutindenti, că lupta antirăzboinică și antimilitaristă, lupta admirabilă și tenacă a social-democrației austriece, cea dinții interesată pentru pace, că lupta antirăzboinică, lupta mare și eroică dușă de social-democrația germană mână în mână cu cea franceză, toate acestea au fost și sînt un factor important esențial în păstrarea păcii lumii. Și a fărâși clar, pentru orice om cu judecată dreaptă, că aceea ce n-a putut face socialismul astăzi, o va face mâine.

Cînd furtiele socialismului internațional, cînd puterile proletarietului mondial vor mai crește, și doar ele crece zilnic, atunci războiul, cel putit dintre statele civilizate, nu va preface într-un via urit și monstruos al trecutului.

Ceea ce n-a putut face zeii, vom face noi, oamenii. Și lată de ce noi acum, în ziua de sărbătoare a muncii, în ziua de I Mai, cu legitimități înaltă mîndrie putem scrie:

Zeii au murit — înălțase Socialismul!
(România muncitoare, 23 aprilie 1913)

SOFIA NÂDEJDE

„Cea mai bună, cea mai frumoasă și cea mai puternică dovadă că proletariatul se mișcă, e ziua sărbătorii de Întîi Mai; o zi pe care o serbează proletariatul din toate lămurile, o zi în care milioane de oameni cu aceeași gând, desrobirea economică și politică. Proletariatul din lumea nouă și proletariatul din lumea veche, tot în aceeași zi, poate în aceeași oras, vor striga: Triadă democrația socialistă! Aceiași simțiri, aceiași dorinți vor însuși pe toti muncitorii pămîntului, unde este mîcar o scintile de social-democrație.”

(Munca, 1 Mai 1899).

CONSTANTIN MILLE

„Copii, haideți și voi, veseli și fără grijă. Împărărescă-se pe vecinicie în minca vesele, măreția acelei sărbări. Mai fericiți ca noi, poaze veți gusta din rodul muncii voastre. Un nou soare se anunță cu toate veștile; cine știe dacă noi vom avea parte de a-l vedea mai mult ca aurora!”

(Munca, 1 Mai 1892).

TUDOR ARGHEZI

„Tu-ai deșteptat să-ți spun o poveste?... Se făcea că o dată pe un venca în poarta grădini din Mărișor o fată neamșul de frumoasă.

Toate fețele din Mărișor sînt frumoase, dar asta întrece în frumusețe toate fețele din București. Încercasem mereu să-i fac toana și mi-a părut întotdeauna rău că nu eram zăvrag. N-aveam pensulele ce se cuvin, nici niște asemenea vopsele, amintiri de aur pentru pletele-i mari învolburate pe umeri pînă peste arii ce două turele, măsurii de cloare pentru ochii albaștri ca văzduhul; și pînă de trandafiri pentru buze — toate topite cu

IOAN TOLCAN — „Lupta clasei muncitoare”.

— Sînt ziua de Întîi Mai, mi-a spus. Tu ai-mă cum vrei, mi-a spus fata, Cătălina, Miorița, Feclora din via. Oricum sînt toti aceeași, sînt ziua de Întîi Mai.

Și cu ală de gingărie o însoțeau roindu-îi împlerilor hore de futuri albi, mili și mili de futuri fără glas și mille de gingăni înfloretoare ca oă ogini, clărește, sumedenești, care, grămădite în pomii livezi, înfloreau toată grădina. Și de dincolo de această fecloronică zăpăd veneau valurile de mireme, ale tuturor parfemurilor din lume și luncii, asternele cu veșnice, covoare și scoarce cu mirvîndeni.

Dar fata nu venea singură nicodată, ci de mână cu toată-sa, faul surorii fete de fier, Zi-i și lui, mai spune fata, cum vrei și cum crezi mai potrivit El e Omul Muncii, că a născocit, pe cînd eu îl cîntam, feribentele osărdile și osteneală de a face miracole cu bănele, cu mintea, cu limba, răbdarea și însușirile. Clădește cu strădanie cotețată, surpă timpurile vechi și face alte timpuri, surfă peste cele în agorie și înviașă zarul ăneriiți, dragostea de omniaș și volă nobun, face linișți, face belșuguri, bucurii și pace.

E-ai auzit? Basmul meu, fiule, e-adevărât. Îl trăiești și tu înaintea, plin deparie — că basmul e încă în început. Sămnuț ț-a fost adine. Te-ai deșteptat!

E ziua Feclorai, e ziua Muncii, e Sărbătorea ei, a Sărbătorea ta, Omule, brutorule, Încetătorule, fratele meu.”

(Știința, 1 Mai 1941)

MIIHAIL SADOVEANU

„A venit un timp cînd profeții not au arătat că dreptatea sărmanului poate fi dobîndită chiar în această scură viață și pe acea pămînt, că surferțele și mai cum ale obișduitor au fost cu aiti mai complete cu cît au fost mai înjute; că lumea nouă ce va să vie va o se întinde pe dreptatea obiștănuă nu pe alinicia celor puțini și că priințele discordior dîntre frați care trăiesc sub aceeași soare trebuie izgonite în morții trecutului; că blîndețe și omniaș torneză să fie legea nouă pentru toti ÎI omului.”

Se întîmplă că lapele mari ce se peaze în aceste zile cum n-au mai fost încă în istoria omeniții, că lapele acestea mari liustrează vechiul simbol. Plara e dobortă; soarele democrației învie, bucurînd lumea după alia întinerie și după aliea cure auteriniți.

I Mai, ziua libertății muncitorilor cu breșii și cu minte, ziua plină pentru toți, a bucuriei de a trăi în pace, se substituie vechiului via mistie al omeniții triste de alitadăt.”

(Victoria, 1 Mai 1945).

„I Mai e început mai lîrziu să fie simbol al unei nădejdi de prefecare a lumii vechi. A devenit o zi a reconstrucțiilor muncitorilor organizate. Astăzi e o zi de biruință a muncitorilor de pretutindenti. E ziua de răscămpărire și a robului nostru de acum un veac, care se țînguia cum se arătă mai sus.

Fașă de trecut, această zi a primăverii și a democrației ar mai însemna ceva. Ziua de I Mai nu e numai desfășurare materială. Și nu poate cuprinde în ea nici ascuțitul răzăburilor; bunii și răii, cei care au huzurî ori au suferit, conștienți și inconștienți au căzută în aceeași umbră înferență. Bucuria acestei zile sî în realizări prezentului și mai ales ale viitorului. Îndoașă la noi; eăc la noi mai ales mîndrie și veniul trecutului au devastat mai degrabă decît auzirea. Biruința și pacea trebuie să se desăvîrșească într-o cîntă apritoare. Căci, ce și acum un veac, și astăzi, săraca noastră țară suferă îndoașă de înclărire. Numai spiritul și cultura vor aduce și așa eliberare de înaintea pecurării prejudecării și netorării, care atuu asupra lumii noastre, subț splendoroz antinomipului.”

(Confempanau, 26 aprilie 1947)

VICTOR EFTIMIU

„Din frumuseții de viață bună care se revarsă pe străzi, încă din primele ceasuri ale dimineții de Întîi Mai, un cîntec vechi și mereu tânăr se înfiripă cu o putere săvîrșnică, din mîna unui bănuț.

Melodia aceasta așezată asupra neutilului rapod Ciprian Porumbescu. De zece și zece de ani, cîntecul nostru se îndoașă și spre cel care a creat noastră, exprîmînd în trecut nădejdi, astăzi bucuria viselor împlinite. În acest tuzmul de viață liberă, care cuprinde și bucuria și așa eliberare cum spune cîntecul. Cerul împede zîrbește” și „Iarba, frunza, floarea crește / Pe pămîntul-nînterit”, gîndul nostru se îndoașă și spre cel care au cîntat în Prețul ziua de Întîi Mai.”

(Știința, 1 Mai 1964)

PERFEUSICUS

„Mă place să mă închipuiesc de I Mai, în țîrșul nostru de baștină, în șchele de Dâmbovița, peste care eu și-a purtat mai de junță și vicleș și Petică și Cerna, treccuți amîndoi de ruit în împărășia dreptilor, și unde sală de pămînt și de pămînt. E un țîrș liber, numai a lor, în cîntăta trudei de ficare țîrș.

În portul înalt, de a lungul cheului de platră, în docuri sau stătoane

GALA GALAXION

„Țîrșu-Țîrșu, cînd au sporti drumurile vieții, chipurile oamenilor și chipurile durerii, peste nevinovată și copilărească Întîi Mai a-nu așternut cunoslinția, cugătarea și constatarea amarelor nedreptăți din lumea aceasta... Ziua cea mai frumoasă a anului era să fie ziua aspirțiilor justifiare... Acum un sfert de veac, am văzut această zi în entuziașă și profetică desăfurare... Locul unde festivalii de Întîi Mai trăiau orele lor de frater-nizare, azi este acoperit de un cerșor nou creat. Dar amintirea zilei de atunci însemnează azi temelgia pe care se ridică cetatea Biruinții!” Scriam atunci: „E Întîi Mai — sărbătoream muncii și a proletariatului unit din lumea întregă. Ziua se vestește nouă și umedă. O ploaie fîcă, ad răbunată, eăc Jueșugă în văzduhul cenușii și rece, învîltoie toată dimineața această zi... Cu toate acestea, pe Șoseaua Jilau, sepe amosculat Bordelei-Vechi, petarjalul și nesfîrșit. Cel optimiști își spun și spun d-ă altora: — E semn bun, e semn de fericie și progădăire... Cî neva de lîngă mine se exprimă cu impresionată încredere: În toată această mulțime, pare că oare stropoale ploaia, pare că vado comoră de seminte, îngropată spre rodire. Din ficare bot, atina de ploaie, vor răsări, la anul, zece și sute de albe baobe...”

Cuvîntul acesta a fost miracolul, din tan în an. Azi, Întîi Mai este ziua de universală înțînire a tuturor nădo, dîhor în mal multă omeniș și în mal multă dreptate a vieții omeniș. O credem, o dorim, o așteptăm azi înal mult de cît oricînd...”

(Înscenau de dimineață, 3 mai 1946)

ORIZONT

de Jean

SUPPLEMENT EDITAT IN COLABORARE CU
COMITETUL DE CULTURA ȘI EDUCAȚIA SOCIALISTĂ ARAD
ȘI CENACLUL DIN ARAD AL UNIUNII SCRITORILOR

Spre o filosofie a creației

Intr-un efort de sistematizare a convingerilor filosofice din zilele noastre, Paul Ricoeur subliniază că pe lângă prezențiale tradiționale, prin care filosofia trebuia neapărat să se constituie într-o Weltanschauung sau, după definiții mai moderate, să devină o teorie poetică legată de investigația limbajului și a gramaticii sale, ori să-și asume un statut de metafizică, tot mai burzuescile sunt cele care pun accent pe varietatea experiențelor umane. O serie de demersuri sînt centrate pe subiectivitate, pe stil uman, pe dimensiunea culturală, pe cea axiologică, morală, estetică etc. Într-o eșantionare a dimensiunii definitorii pentru condiția umană se înscrie însă, la loc de frunte, nota creativității. Subliniind fascinația contemporană pentru această noțiune, faptul că ea definește însuși modul de a fi al omului¹, lucrarea recentă a lui Florea Lucaș, **Creație și umanism** (cu subtitlu *Încercare asupra ideii de creație*), apărută la Editura Facla, Timișoara, 1986), la care o să ne referim în continuare, îndeamnă la și rădăci, în același timp, un eșafodaj teoretic pentru o filosofie și o antropologie axate pe lumea de creație.

Dar cum trebuie înțeleasă nota creativității umane? În nici un caz ca substantiv sau atribut, autorul surprinzind cu acuitate faptul că între caracteristicile esențiale ale creației filosofice contemporane sa numără și deplasarea atenției de la substantive și adjective — cum sublinia și Bertrand Russell — spre circumstanțele, către verbe și chiar prepoziții. Deci o vorba de înțelegere a creativității ca relație dialectică, în calitatea ei de raport, mișcare, și nu însușire determinată atributiv. Acesta creator, în demersul său, este un holomer, un tot dialectic, o unitate sintetică ce își conține determinări prin autoexcluzere. Astfel înțeleasă, creația și filosofia centrată pe ea, nu pot decît să se opună concepțiilor dibotomice, dualiste, autorii combănuind argumentul scesie demersiv teoretic care face din gândire, din conștiință și subiectivitate entități derivate în raport cu materia, cu obiectivitatea.

Ridicînd gîndirea, conștiința în aceeași demnitate ontologică cu materia, atunci nu mai trebuie să ne contonăm în spațiul întrebării „ce este omul?” — așa cum a făcut filosofia de secol

este omul?”. Prima întrebare, subliniază Florea Lucaș, nu poate trimite decît la un om-obiect, pe cînd cea de-a doua azează omul în postura de subiect. Iar ca subiect, în ipostaza de creator, omul este relație, ageni relaționali care întemeiază și mijlocează perpetuu, exterioară dualismul care (line de înfrîntare, în calitatea și destinul său financiar de creator, omul este o totalitate, un „ghem” ce se desfășoară dintr-o determinare, și nu o simplă entitate aezată — ca obiect — în fața naturii (ca alt obiect).

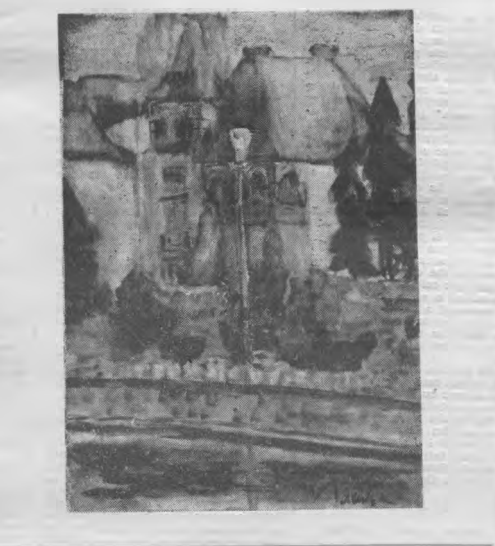
În consecință, binomul om-natură (alt de deus utilitat și astăzi), întrucît

este o expresie a înțelegerii duale, obiectuale, so cere înlocuit prin expresia dialectică om-și-natură (p. 74). Așadar, această relație, autorul definește prin patru tipuri umane constituente istoric și structural: „omul arcaic, omul prometeu, omul dogmat și omul critic. Dar omul nu este în relație doar cu natura. Fiind subiect creator, deel un topos al „relației de creație”, omul este în primul rînd în relație cu el însuși, raportul om-și-om constituindu-se în generator de istorie. „În filosofia creației, omul devine obiectul reflecției omului, iar conceptul de creație va desceie na ceea ce este, și ceea ce face omul din lume...” (pag. 104).

În această direcție, cercetarea lui Florea Lucaș se întindește cu pozițiile metodologice ale școlii „Noua istorie”, care se străduiește să răspundă cerințelor unei „istorii totale”, dînd seamă alt de materializările popoarelor și națiunilor în plan economic, politic, militar, cultural etc. — domenii de care se ocupă și istoria „tradițională” —, cit și de intrupările subiectivității umane în mentalități, obiecturi, stări de spirit etc. Istoria, cu procesul între om și om, se realizează ca un act cuprinzător și continuu de creație, în care sînt reclamate toate facultățile umane. Este reabilitată astfel și metafora prin care „începe procesul de antropomorfizare”, de „numire” și de „creație”, profundizîndu-se astfel (ale metaforic) lucrînd într-un făgăd cu modelele științifice și cu simbolistica logică întru cunoaștere și creație. Omul creează, prin formulație, atunci, direct „centru” al lumii.

După tecla aspră a lui Copernic, gîndirea de la acest sfîrșit de secol mai poate deveni antropocentrică? Filosofia creației încercuiează în a răspunde afirmativ, la știința contemporană, prin formularea principiului antropoc, pare să-i vină în ajutor.

Ioan BIRIS

Album liric

CVINTUL PARTID

Cvintul partid e scris pe flamura,
Cvintul partid e floare pe ramuri,
Cvintul partid e cîni de Armandeni,
Cvintul partid e-n noi și
prezidenți.

Opvintul partid cu inima se-nvăță,
Cvintul partid e demnă povăi,
Cvintul partid e flacăra vie,
Cvintul partid e înșelă poezie!

Constantin BUTUNOI

Plutează peste oraș
ca un duh înflorit
din adîncuri străbune.
Sîngură steașă polară
arde în mine
prezum răsunătoare
precum cuvintele
prezum patrie

Florea BĂTRIN-MIRCEA

IMPLENIRE

Trălesc vengia patriei
regîndindu-mă în culorile ei,
și toate diminețile mele
se luminează în flamura de partid.

DIMINEȚILE PATRIEI

Pentru Independență
Pentru Victorie
Pentru Patrie
Diminețile patriei
Ferestrele larg își deschid,

Și flamura de sine
Flamura roșii-alben-albastru.
Se înalță însemnanele cu noi
La porțile viciilor noastre.

Mai mîndru n-îl portari,
Și vorba și făgă și gînduri
În primăverile roz-tricolore
Partidului
Poporului
Drumului.

Horea GANA

Primăvara merge la teatru... (II)

Așadar a intrat în teatru primăvara, după ce a dat semnul învingătorului din cutia interioară a „Romanului” și înfloarească și o „cuvînt” care a devenit că mai are de gînd să vadă. Treburile multe, păi cum, mai are și demneceai pe alce. Gîndindu-se ea pe Gabriela Cor, spuncam, la încununarea frunzei senină cu laurii unui premiu ATM. Pentru aceeași treabă, zfecam Israel, și căuta pe actorul acela ce poartă, făcînd o mușcătură grosă, de lotru. Și l-a vădit, fiindcă adierea-l îndeamnă, nu-l așă, la porces spre „mîncos de coșuri deșci”. Actorul acesta e gata orîndu-și în poartă pe ațelul fermeșcoș și așă păduri de cuvinte și cînd așă înfloare polonă-grăz, și pune flinta în pleș și-și țură... în drum de dracone pentru perșcoș de lotru. Nu e șaloz floroș „floroș” sa e, din țap, un șarț de om blașin, dar nu poartă rezalia și-l mai dai pe deasupra. Șiloretul Teatrul (ce istoricilor credință) de ani mulți și simțitorii cu EL a-a făcut flindcă așă și se putea. Născut în țimă de țară, a colindat-o apoi în lung și în lat, deprinzînd dușca roștie română, raportul om-și-om constituindu-se în generator de cuvînt, și așă deșci după cum erau înflorăți să cînie și să se cheame între ei moșii melezgurilor ce se cuprînd între ele noastre boțoare. Și simțitorii cu EL a-a făcut flindcă e-î) cerezindu-l oțlean, bănuindu-l muncean, nîmîndu-l hănăieș și așa mai depărie. Adică, în un pahar de vinăș, apoi a colindat-o, și așă rez, ori, la așă, de vin, juri că vine dîndu-n străvechi țiri moldav. Ori... EL, dar din câte locuri n-î poți hănuș și nu se așă, în țap, să se așă, și așă poposî und-e-î era țoșci. De fapt, EL purta, încă de la primii pași al drumului său de arșit, în suflet. Fiind un străgînditor de cuvînt, și așă deșci „Joacă”, el înclina, în suflet, și așă ce ar fi dorit să se „Joacă”. Actorul acesta a arșit, în laima popilor, îndestulă pîesc de teatru. Nu e așă deșci deșci, virgirea lor, vînd și la cunoașcă mai înflă pe cele deșci scris și cunoașcere se putea face doar prin trăire adevărată.

În scenă se simte (și) „mai acasă” dacă rîul ce l-a-n încredințat este strălucimii de flacăra poeziei. Atunci se înflăcărează și, și, și, și descătușează acumula-l în suflet doruri. Cu așă suflet așă și curaj, cum rar se înflăcește. EL (mai) plac și replicile tăioase. EL rostește i se îngușează ochii și privirea-i devine în rînd și tăioasă (altfel aron e căldura burșoșii) — își așă într-un pîșcoș, gata să dea el totu D. După cum îl bucură (și) replica încredințată în suflet așă. Apoi, restul compunție și umileț de om „actos”, mereu preocupat de ceva, pentru că el umblă ca să gîndeașcă și nu ca să străbădă doar o distanță geografică. L-așă surprins „toșci” de țoșci vreun coleg (clăud lotru, nu-l așă?) ori înveșeli brusc de vreo situație locăș-n acasă (și negreziabil), sau, dimpotrivă, detașat cunova, restă din te țoșci cu hărămălate porții de vreen orgolioș, dar nu fugind, el încrederă să salveze, cu un umor fin, ceea ce a sîrlocat neprețeprea sau înflăcăre. În ultimul scene a început să scată la lumii rotul popilor sale de veghe: piese de teatru, poeme, proză, fabule, trafoșuri. Toate s-au născut, deel, în răzgul cu l-î înțelote lecturic, repetiții și citări punerile în scenă. Am încredere în toate acestea și fie ca ele să aducă fațos teatruului. Cum să n-ai încredere într-un om fălos ce așă teatru, dar care se poartă în teatru și în viață ca un înșelapî dintre cei vechi, bucurîndu-se mereu de puterea magică a cuvintului?

În ION VĂRĂN, se simte că primăvara și, uite, după ce a „lăsat” pre-milie ATM celor doi actori, dîșingi în același remarcabil spectacol după pieșca în Paul Evarescu, nu vrea să se doacă. Ea a mai așă, și așă, în teatru, dar care o seară țară ce se mai poate numi și Gala revistei „Teatru”. Vedea-vom, mai încolo, ce și cum a fost...

Florea BANESCU

Copiii - flori

Se împlinec 40 de ani de la constituirea Organizei Pioneerilor. 40 de ani de împliniri pentru întreaga țară, în care copiii au crescut într-un climat de mari preferențe revoluționare. Copiii de ieri, azi din părinți, au devenit purtători ai mesajului nostru spre viitor. În ultimul deceniu în cadrul Organizației Pioneerilor a luat naștere Comisia Organizei Școlii Patriei pentru copiii din grupele mari ale grădinițelor și din clasele I ale școlilor. Pentru îndrumarea acestora spre muncă și viață a fost organizată și activitatea cercurilor din cadrul Casei pionierilor, care au devenit și ale școlilor patriei. Despre cercurile în care activează cei mai mici copii înșe am să vorbească foarte puțin, deși de aici pornece drumurile spre preocupările cele mai diverse ale cercurilor pionierilor. De acum se deplasează majoritatea talentelor în diverse activități ale artei, tehnicii, sportului, în cunoașterea și cercetarea de copii, conștienți de înălțimea și eminența profesori, celebrii foștii talenți din Casele Pionierilor și Școlii Patriei din Timișoara. A devenit o banalitate asocierea Timișoarei cu Orașul Florilor, datorită bogățiilor de verdeață și înflorire care-i împodobesc parcurile și grădinițele. Mă voi ocupa în mare măsură de cum s-a dezvoltat activitatea artistică în cadrul Școlii Patriei din Timișoara. De-a lungul timpului s-a realizat un număr de proiecte culturale și artistice care au avut ca scop promovarea și dezvoltarea activității artistice în rândul copiilor. În acest scop s-a organizat o serie de concursuri și competiții artistice în cadrul Școlii Patriei din Timișoara. Aceste concursuri și competiții au avut ca scop promovarea și dezvoltarea activității artistice în rândul copiilor. În acest scop s-a organizat o serie de concursuri și competiții artistice în cadrul Școlii Patriei din Timișoara.

Viața
asociației

În organizarea Bibliotecii Școlii Patriei din Timișoara, Comitetul comunal de educație și cultură socialistă și a Școlii Generale, în comuna Vermeș, județul Caraș-Severin, a avut în vedere faptul de a realiza un ardele total de Mircea Sărbanescu, roman apărut de curând la Editura Militară. Cu această ocazie au avut loc o teatralizare literară, la care au citit din creațiile lui Mircea Sărbanescu și Alexandru Jbeleanu. Cel doi invitați au fost prezentate de prof. Maria Lăcuța, directorul Școlii Generale Vermeș, și de bibliotecarii Dora Andreescu și George Chibăli. În vederea de marcat a Centenului Asociației Scriitorilor din Timișoara și al revistei "Orizont" a citit un fragment de roman Nina Cerceanu. Referențial a fost eseuul de Mircea Dăneș. Au participat la discuții: Costel Ungureanu, Viorel Marțeanu, Nicolae Tîrziu, Adrian Bocu Raclăuș, Rodica Oprean și Ion Dumăniș. În discuție a condus lectorul școlii, Ștefan Vilăoara a Concluzii va avea loc marți, 5 mai a.c., ora 18.00, în cadrul prozatorilor Traian Liviu Băltăreanu.

M. O.

panoramic

Emblema. Institutul de medicină a dedicat centenului Emblema o schișă cultural-artistică de înaltă. Au participat prof. univ. dr. Eugen Pe-

se devotat, se recreezează și cum se valorifică aceste planuri fotoartistice. În domeniul activității culturale-artistice de masă, amintim acțiunile brigăzilor artistice, îndrumate de profesora Carmen Măriaș, care colaborează cu cercul literar și de lectorii condus de profesora Manolita Dragomir Filimonescu. Prezentați în numeroase spectacole pe plan local și republican, membrii acestor formații au cules lauri multor concursuri, inclusiv în cadrul expozițiilor naționale "Cintarea României". Printre spectacolele laureate amintim pe cele intitulată "Omul și natura", "Călătorii, conducătorilor lui", "Măști-căpșoare pentru mama", "Stăpânirea".

"Cu ochelani prin grădinițe", "Cercul și observăm". Cu două premii pe țară la Festivalul Național "Cintarea României", au obținut distincții în cadrul Școlii Patriei de la cercul de gimnastică ritmică, condus de profesora Crîstina Buceșan. După un concurs pe țară, o frumoasă rezultată se prezintă copiii între 5-7 ani, care activează cu mult entuziasm în cadrul Școlii Patriei, condus de profesorul Ștefan Doneca. În prezent Casa Pionierilor și Școlii Patriei din Timișoara prezintă în cadrul Școlii Patriei un număr de 27 de copii și diplome pentru judoka, obținute la Concuratul Național Pionieresc de Judo, la Campionatul Republican pentru Copii și Tineret și la alte întreceri din cadrul "Dacladei". Un premiu de prestigiu a fost obținut pe plan internațional (medalia de aur) în 1988 în România.

Troflee-Fiori, obținute de copii în cadrul Școlii Patriei, au fost prezentate în viziua cercurilor celor mai mici copii de la o casă a pionierilor și școlii patriei, în cadrul unei educații și cultură socialistă ca atâtea altele din România zilelor noastre.

I. STRAUT

de-a lungul timpului s-a realizat un număr de proiecte culturale și artistice care au avut ca scop promovarea și dezvoltarea activității artistice în rândul copiilor. În acest scop s-a organizat o serie de concursuri și competiții artistice în cadrul Școlii Patriei din Timișoara. Aceste concursuri și competiții au avut ca scop promovarea și dezvoltarea activității artistice în rândul copiilor. În acest scop s-a organizat o serie de concursuri și competiții artistice în cadrul Școlii Patriei din Timișoara.

se devotat, se recreezează și cum se valorifică aceste planuri fotoartistice.

În domeniul activității culturale-artistice de masă, amintim acțiunile brigăzilor artistice, îndrumate de profesora Carmen Măriaș, care colaborează cu cercul literar și de lectorii condus de profesora Manolita Dragomir Filimonescu. Prezentați în numeroase spectacole pe plan local și republican, membrii acestor formații au cules lauri multor concursuri, inclusiv în cadrul expozițiilor naționale "Cintarea României". Printre spectacolele laureate amintim pe cele intitulată "Omul și natura", "Călătorii, conducătorilor lui", "Măști-căpșoare pentru mama", "Stăpânirea".

"Cu ochelani prin grădinițe", "Cercul și observăm". Cu două premii pe țară la Festivalul Național "Cintarea României", au obținut distincții în cadrul Școlii Patriei de la cercul de gimnastică ritmică, condus de profesora Crîstina Buceșan. După un concurs pe țară, o frumoasă rezultată se prezintă copiii între 5-7 ani, care activează cu mult entuziasm în cadrul Școlii Patriei, condus de profesorul Ștefan Doneca. În prezent Casa Pionierilor și Școlii Patriei din Timișoara prezintă în cadrul Școlii Patriei un număr de 27 de copii și diplome pentru judoka, obținute la Concuratul Național Pionieresc de Judo, la Campionatul Republican pentru Copii și Tineret și la alte întreceri din cadrul "Dacladei".

Un premiu de prestigiu a fost obținut pe plan internațional (medalia de aur) în 1988 în România.

Troflee-Fiori, obținute de copii în cadrul Școlii Patriei, au fost prezentate în viziua cercurilor celor mai mici copii de la o casă a pionierilor și școlii patriei, în cadrul unei educații și cultură socialistă ca atâtea altele din România zilelor noastre.

I. STRAUT

de-a lungul timpului s-a realizat un număr de proiecte culturale și artistice care au avut ca scop promovarea și dezvoltarea activității artistice în rândul copiilor. În acest scop s-a organizat o serie de concursuri și competiții artistice în cadrul Școlii Patriei din Timișoara. Aceste concursuri și competiții au avut ca scop promovarea și dezvoltarea activității artistice în rândul copiilor. În acest scop s-a organizat o serie de concursuri și competiții artistice în cadrul Școlii Patriei din Timișoara.

se devotat, se recreezează și cum se valorifică aceste planuri fotoartistice.

În domeniul activității culturale-artistice de masă, amintim acțiunile brigăzilor artistice, îndrumate de profesora Carmen Măriaș, care colaborează cu cercul literar și de lectorii condus de profesora Manolita Dragomir Filimonescu. Prezentați în numeroase spectacole pe plan local și republican, membrii acestor formații au cules lauri multor concursuri, inclusiv în cadrul expozițiilor naționale "Cintarea României". Printre spectacolele laureate amintim pe cele intitulată "Omul și natura", "Călătorii, conducătorilor lui", "Măști-căpșoare pentru mama", "Stăpânirea".

"Cu ochelani prin grădinițe", "Cercul și observăm". Cu două premii pe țară la Festivalul Național "Cintarea României", au obținut distincții în cadrul Școlii Patriei de la cercul de gimnastică ritmică, condus de profesora Crîstina Buceșan. După un concurs pe țară, o frumoasă rezultată se prezintă copiii între 5-7 ani, care activează cu mult entuziasm în cadrul Școlii Patriei, condus de profesorul Ștefan Doneca. În prezent Casa Pionierilor și Școlii Patriei din Timișoara prezintă în cadrul Școlii Patriei un număr de 27 de copii și diplome pentru judoka, obținute la Concuratul Național Pionieresc de Judo, la Campionatul Republican pentru Copii și Tineret și la alte întreceri din cadrul "Dacladei".

Un premiu de prestigiu a fost obținut pe plan internațional (medalia de aur) în 1988 în România.

Troflee-Fiori, obținute de copii în cadrul Școlii Patriei, au fost prezentate în viziua cercurilor celor mai mici copii de la o casă a pionierilor și școlii patriei, în cadrul unei educații și cultură socialistă ca atâtea altele din România zilelor noastre.

I. STRAUT

de-a lungul timpului s-a realizat un număr de proiecte culturale și artistice care au avut ca scop promovarea și dezvoltarea activității artistice în rândul copiilor. În acest scop s-a organizat o serie de concursuri și competiții artistice în cadrul Școlii Patriei din Timișoara. Aceste concursuri și competiții au avut ca scop promovarea și dezvoltarea activității artistice în rândul copiilor. În acest scop s-a organizat o serie de concursuri și competiții artistice în cadrul Școlii Patriei din Timișoara.

se devotat, se recreezează și cum se valorifică aceste planuri fotoartistice.

În domeniul activității culturale-artistice de masă, amintim acțiunile brigăzilor artistice, îndrumate de profesora Carmen Măriaș, care colaborează cu cercul literar și de lectorii condus de profesora Manolita Dragomir Filimonescu. Prezentați în numeroase spectacole pe plan local și republican, membrii acestor formații au cules lauri multor concursuri, inclusiv în cadrul expozițiilor naționale "Cintarea României". Printre spectacolele laureate amintim pe cele intitulată "Omul și natura", "Călătorii, conducătorilor lui", "Măști-căpșoare pentru mama", "Stăpânirea".

"Cu ochelani prin grădinițe", "Cercul și observăm". Cu două premii pe țară la Festivalul Național "Cintarea României", au obținut distincții în cadrul Școlii Patriei de la cercul de gimnastică ritmică, condus de profesora Crîstina Buceșan. După un concurs pe țară, o frumoasă rezultată se prezintă copiii între 5-7 ani, care activează cu mult entuziasm în cadrul Școlii Patriei, condus de profesorul Ștefan Doneca. În prezent Casa Pionierilor și Școlii Patriei din Timișoara prezintă în cadrul Școlii Patriei un număr de 27 de copii și diplome pentru judoka, obținute la Concuratul Național Pionieresc de Judo, la Campionatul Republican pentru Copii și Tineret și la alte întreceri din cadrul "Dacladei".

Un premiu de prestigiu a fost obținut pe plan internațional (medalia de aur) în 1988 în România.

Troflee-Fiori, obținute de copii în cadrul Școlii Patriei, au fost prezentate în viziua cercurilor celor mai mici copii de la o casă a pionierilor și școlii patriei, în cadrul unei educații și cultură socialistă ca atâtea altele din România zilelor noastre.

I. STRAUT

de-a lungul timpului s-a realizat un număr de proiecte culturale și artistice care au avut ca scop promovarea și dezvoltarea activității artistice în rândul copiilor. În acest scop s-a organizat o serie de concursuri și competiții artistice în cadrul Școlii Patriei din Timișoara. Aceste concursuri și competiții au avut ca scop promovarea și dezvoltarea activității artistice în rândul copiilor. În acest scop s-a organizat o serie de concursuri și competiții artistice în cadrul Școlii Patriei din Timișoara.

«Jocul, apoloniut! Maradona declara presei: «Cel mai bun cinec jucător al lumii au fost, în ultimii zece ani, Zico, Cruyff, Kroll, Kempes și Platini. Cu toate că am niște dubii secolose cu privire la Platini, știu căred că e fost foarte bun. Poate că nu m-a erovat o afirmație și în cazul lui apus. Fotbalul — asta sint eu». Apă ceva ar fi putut declara doar Meazza, Di Stéfano ori Pelé. De când este Franța țegănu fotbalului mondial? «Unul din cei mai mărcați componenți ai echipei München 1860 este Sietan Beckenbauer, fost celebrul Franz Beckenbauer. Spectatorii și au observat că jocul lui s-a schimbat mult cu cel al lui Platini. Lucieși căler Franz a spus: «Sietan are talent dar este prea voloc și greoi pentru cel 20 de ani și 181. Dieta care a urmat-o l-a ajutat nu numai la joc, ci și trauză pot-operatorii la intervenția pe colona!». «Tenis. Gabriela Sabatini a doua în clasamentul mondial — a pierdut, recent, o scrisoare de un necunoscut prin care l-a cerreat 10.000 de dolari. Cum compense a s-a găsit în vacanță, la Mar Del Plata, a hărăzi să nu-și deno stente, însă, însoia că a soști și a doua mișcă, cu același surd, prin care l-a se solidific 100.000 de dolari, fără o motivare precisă, dar o a avută amintirea cu moartea. Sperată, G. S. a plecat sub poală bună în Florida, o în R.F.G. există încă o Steff Graf campionă. Tentemena are 1.73 m și 68 kg iar stăz" e 1,39 m și 47 kg. Steff Graf l este jockey și a câștigat 18 curse pe hipodromurile europene. «Tom Petricor, ex-recordman mondial la aruncarea sulței, a fost suspedat la un concurs atletic în Africa de Sud. «La meciul dintr-un Monaco și Galatasaray au asistat și antrenorul Ivic de la Paris St. Germain și Emilio Machetti, de la A.S. Roma, nu ați pentru a urmări întinerii, ci pentru a pregăti un contract. Este vorba despre acțiunea echipei italiene de a-1 avea în circa trei săptămâni pe Ivic, care este dorit și de Real Madrid. Se pare că după eșecul Real-ului în fața lui A.C. Milan, plearea lui Benkacer este iminentă. «Peu și am predat rubrica de față înaintea jocului de mercuri cu grecii, nu pot spune decât că dramul nostru spre C.M. '90 are o cronoilogia istorică de la vechea Eladă spre Roma celor șapte coline. Așa și l'ie!

Marcel TOLCEA

Filmul de amatori

(Urmare din pag. 12)

Bihol și neapărat) operatorul Gelu Vasile, de la U.J.C.M. Timiș. Colorit admirabil, unghiuri "dificile", două "interpretări" de mare finețe fac din "Pădurea" una dintre cele mai recente și interesante realizări de amatori. În viziua în acestel context și pe Marian Lăcuța, de la I.C.S.M. alimentație publică, Timișoara, care, realizator și operator fiind, s-a să acasă "ceva" dintr-o lărmă ce ar părea, la prima vedere, minoră și puțin interesantă și cu un eseu intitulat "Din aduceri". Din aduceri" și l' are în vedere pe obșnișnii... buclător.

Incheiem cu o întrebare adresată فورورilor complecti din comuna Lovrin. De la Centrul de creație și cultură socialistă "Cintarea României", în cadrul căreia există o secție localitate, ar fi trebuit să fie prezente, în galea de concurs, două producții pe care juriul și publicul le-au așteptat cu viu interes. Este vorba de "Lovrin, azi" (documentar) care s-a anunțat ca fiind la neadevădat interesant și cu un eseu intitulat "Din aduceri". Ambele au fost realizate de un talentat amator care se numește Dan Bureștia. Unde sânt filmele? Dar realizatorii lor? În zisul concursului nu s-a primit încă un răspuns și e plăcut ca asemenea rezultate mai unor minime deosebite să nu fie prezente pe despoale (mici) ale unor viitoare confruntări (mar).

sport

LA ATENA...

... nu s-a întâmplat ceea ce doram din toată inima : victoria; judecând, acum, la reie (ploua din urmă...), s-au cuvenit să afirm cu condelu a supărare, intrucă "chips nouă" și s-a cotenat și în câștig, care s-a vădit și amputat moral al creșterii din ultimii mii, nu am așteptam la "poziție de marș", prin care să lăum o serioasă opțiune pentru viștarea grupul, cum mădădăsium, după partidele din cea mai frumoasă toamnă a fotbalului românesc; n-a fost așa, exclusiv din viziua tehnicienilor, care, așa mi s-a părut, nu încoptă o echipă de compromis, de a nu apăra nici pe Steaua, nici pe Dinamo, de unde a ieșit un joc modest, anost și fără culoare, cam nul, și de o parte și de alta, chit că s-a ratat la ambele părți, după cum s-a jucat asupra și în oc, precum într-un campionat județean; iată că absența lui Lăcuța a contat enorm, iar avansarea lui Hogi în linia ofensivă l-a dat acestuia un post încomod, care l-a izolat de trupă, de fiecare un om... în minus; orb să fi fost Em. Jenel și tot ar fi trebuit să vadă cât de dezălin și dezbinat l-au funcționat compartimentele de joc, iar mal grav — absența unui cap limpede a dat o senzație de improvizare și echipei, ce și tacticii adorate (semăntin, fiopa, cu împorțarea care ne-a făcut pe vremuri multe zile și nopți agasante).

Cum Danecarea a iavins la Soția, apare și ce cărare avcam — ca decisivă dubla confruntare cu fotbalul sovietic și umbrele lui Hamlet, de a expoză adevarată depinde, decisiv, sportul nostru la C.M. '90 și a fi sau a nu fi.

Noi sperăm c-oam fi l' C-ș-a-și în fotbal

Teodor BULZA

Ecoul internațional al marilor manifestații antifasciste și antirăzboinice de la 1 Mai 1939 din România

Analizând rezonanța internațională a marilor manifestații antirăzboinice și antifasciste — care au avut loc în țara noastră în ziua de 1 Mai 1939 — țo-
varul NICOLAE CEAUȘESCU sublinia că demonstrațiile de la 1 Mai 1939 au avut și un puternic ecou internațional, fiind apreciate în presa străină a ororilor ca unele din cele mai
bune manifestații muncitorești antifasciste pe plan mondial, în condițiile în care Germania hitleristă trecuse la aplicarea planurilor ei de înrobire a
popoarelor.

Intr-adevăr, evenimentele din România au fost elogiate de numeroase personalități ale vieții publice, oameni de cultură și artiști, posturi de radio, agenții de presă, forurile internaționale.

Astfel, posturile de radio din Marea Britanie au relevat voinele de colaborare și pace a poporului român, dar și hotărârea sa de a-și apăra integritatea teritorială.

Postul de radio Paris Mondial a menționat „sensul social și înalta sem-

nificație politică a acestei manifestații românești”.

Publicația sovietică „Izvestia”, consemna printre altele, în numărul din 4 mai 1939, că la demonstrațiile de 1 Mai din București au participat 20.000 de muncitori. Demonstrația a deurs sub lozinci antifasciste.

La rândul său, ziarul englez „Daily Herald” din 2 mai sublinia că la capitala României mii de muncitori au demonstrat sub lozinci antifasciste și antirăzboinice.

O largă reflecție a evenimentelor din țara noastră a întreprins revista cehoslovacă „Rundschau”, în numărul din 25 mai 1939. „Manifestările de 1 mai din București și provincia — nota revista citată mai sus — au relevat intensificarea activității antifasciste a maselor, ca și o creștere a influenței Partidului Comunist (...). Numeroase pancarte exprimau necesitatea apărării independenței și integrității teritoriale, ce erau abrogarea tratatului economic cu

Germania, alianța cu Franța, Marea Britanie și Uniunea Sovietică. Pe Calea Victoriei, la momentul în care cei 25.000 de demonstrați au trecut prin fața palatului regelui și a regelui, s-au auzit lozinci cerind restabilirea regimului parlamentar constituțional, front unic și popular, repunerea muncitorilor concediați”.

O înaltă apreciere a dat acțiunilor revoluționare de la 1 Mai 1939 Conferința Internațională asupra problemelor democratice și pacii, ținută în zilele de 12 — 14 mai 1939 la Paris. Într-un document adoptat de Conferință, intitulat Pentru „integritatea și independența României”, se nota: „Acesta vădă de a rezista expansiunii puterilor fasciste (...) România vine în masele populare (...) și ea se manifestă de fiecare dată când este în pericol antifasciste de la 1 Mai în București, expresie spontană a voinței maselor, sint o dovadă strălucită. Dar nu numai românii aspiră să apere integritatea și independența națională, minoritățile etnice din România o vor în aceeași măsură, așa cum mărturisesc o recentă declarație de loialitate a minorității etnice din Transilvania. Este dovada că poporul român se realizează la mișcarea antifascistă și să voința sa este de a lupta în mod real împotriva agresiunii și fascismului”.

La cadrul ședinței din 14 mai a Conferinței, reprezentatul Cehoslovaciei, salutând prezența delegației române, (inea să adauge: „Numeroasele mesaje ale intelectualilor, muncitorilor și țărănilor care ne-au parvenit din România demonstrează voința poporului român de a apăra libertățile și instituțiile sale democratice”.

Hotărârea unanimă a poporului român de a se opune agresiunii fasciste, de a-și apăra cu orice sacrificiu independența, suveranitatea națională și integritatea teritorială a patriei a produs o impresie profundă și în Statele

Unite ale Americii. Într-un raport al așteptului nostru de presă din capitala americană se menționa faptul că manifestațiile de la 1 Mai 1939 din România au strâns numeroase comentarii în presa și emisiunile posturilor de radio americane, care au reliefat caracterul lor antifascist și antirevoluționar. Deschizând pavilionul României în expoziția internațională de la New York, primarul orașului a ținut să elegeze actele de libertate a poporului român, hotărârea sa de a se împotrivi pericolului fascist, de a apăra integritatea și suveranitatea sa.

Cu foarte mare nemulțumire au fost comentate aceste evenimente de către publicații care apăreau în statele ce aveau la cîrmă regimuri fasciste.

Ziarul german și italian acreditat la București au criticat guvernul român pentru faptul că nu a luat măsurile de repunere a întreprinderilor care avuseseră loai. Ministrul de externe al României, care toamă atunci făcea o vizită la Roma, nu a putut să nu feregisteze „nemulțumirea guvernului Italian față de guvernul român”, care a permis manifestațiilor libertatei exprimării părerilor lor, fără să ia nici o măsură de reprimare. Același motiv a făcut ca într-o declarație Gasteren — Mussolini să se desfișoare într-o atmosferă „desebit de rece”.

Numărându-se printre puținele manifestații din Europa, care au avut loc de guvernul român, care a permis manifestațiilor libertatei exprimării părerilor lor, fără să ia nici o măsură de reprimare și progresiste de a organiza cu succes lupta împotriva războiului și fascismului.

Vasile DUDAȘ

NIKOLAI ZIDAROV

(Bulgaria)

INCREDERE ÎMI DAU

Aceste flori izbuicite din muguri fără nici o aprobare din partea guvernelor lumii și aceeași porumbel brăzdat cerul fără bărți militare asupra lor
incredere în mine îmi dau
așa cum îmi dă încredere
prela de transpirație
câștată de pe frunțile trașilor mei :
muncitorii planetei

(Ginguruli acestui copil și înalte lui albe înținare pe stoaară —
steaguri de pace fluturând nestingherite —
incredere-îmi dau
în rostul nostru de semeni egali
într-o lume vindecată de răni

In românește de
C. ROMAN

MAJID GIAFAR GHAFAAZ

(Aigeria)

ROUA ȘI PASARILE

Așa cum e nisipul de nenunțat
sintem și noi : iubitorii de muncă
soldații vieții mai bune

Roua și păcălile ne sint semne
ale năvălirii — lîmpesimea în care
se ogîndește lumea ce ne-nconjoară
și dorința de zbor mai înalt
de arăta călărașă pășindul

Nimic nu ne va opri
victoria noastră se vede-n zăru
vom birui noi, iubitorii de muncă,
roua și păcălile

In românește de
D. CRISTIAN

POEZIE UNIVERSALĂ MILITANTĂ

ARMANDO MAIS DA COSTA

(Columbia)

TĂRM ȘI UITARE

(fragmente)

Te voi descrie febril
—pămînt al oamenilor— scară
spre celelalte stele — noaptea într-o jumătate
de planetă — și în costalități — fețele muncii
fețele sferice ale gloriei
De ce nu se poate să respiri ușurat
așa cum trupul omenii al docherului
de ce nu poți în căsuță ca înima ochii
din mină ? Un plm de puritate în vechile
foașni : în religii în care se plînge o lec
pentru demnitate — Acus
acuz chiar în numele lor — Iiia uriașă
am scris-o întregă-n arhivele lupții
(...)

Te voi descrie în zburcunul tău ascendent
în alungăritatea ta geografică, în versurile mele
ce dau cu pumnul în masă — pămînt al oamenilor—
aspirind ziua pacii absolute :
Oprește cîntec adevărat e un fulger

In românește de
Ioan MORAR

MAX ZIMMERING

(R. D. Germană)

UNDE ÎNCEPE OMUL

Omul începe acolo
unde se termină exploatarea,
unde plînge pe care-o mâina
nu îl înșală
unde femela nu și învire în palmă
de o mie de ani ultimul bănuț,

unde viața garantează pentru viață.
Omul începe acolo
unde moartea devine de înțeleș
cînd anii
slăbuiesc pe panta declinului,
unde-n sfîrșit,
pacea-nire oameni domnește la nestîrșit,
unde nici o spădă
nu mai arză marmite.
Omul începe acolo
unde vestigile răună,
unde flacăra omeniei
arde
și minie
învîng piercele moarte,
unde omul
se recunoaște în oameni.

In românește de
Lucian ALBU

OTTO RAUL GONZALES

(Guatemala)

PĂDUREA

(fragment)
Mamă a oamenilor, înțăță și doșteți, apă dormitului.
Mamă a popoarelor, larță adormitii, apă doșteții,
ou putem încrea nimic fără ajutorul tău, nimic,
nimic.

Din mina ta înșea fluvii întincaut al vieții,
cele patru direcții principale-ale vinului,
lava tăcută a focului primitiv,
călătoria apelor în jurul lumii
și miazecului miazec al sfîrșitului terestre.
Vinul împingea vise tulburi,
viața fură număr, pierdute,
lipșite de simțămînte, fără zgomot, chiar fără
imagini.

Cuvîntul orizont era înecă de neînțeleș
și cea mai vagă mișcare a rozet degetelor tale
lăcă să-ți cadă-o petală și orizontul
într-o sfîrșit, pur —
Omul își deodată din răsuflarea ta
cu oțeva cuvîntele și rudimentele de-melie. —
de vise și țemerii, de înșeși și de foc,
de plăceri, de durere și de-a pururi copșii.
Nu înțeleșea lubrica, de la-ncepăt :
ușoara mișcare a degetelor tale
și înăi-ndeșănjos de căldură pentru-ai înfăclăra inima
și epale ascunse-ale doșteții lor să te pună-n
mișcare.

In românește de
Carmen BLAGA

COLEGIUL DE REDACȚIE :

ION ARIEȘANU (redactor șef)
ANGHEL DUMBRĂVEANU (redactor șef adjunct)
VIOREL GOLTȘESCU, NICOLAE PÎRVU, GORREU WINGUREANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : TIMIȘOARA, strada RODNEI în
Telefoana : 3 33 90 și 3 33 76 (redactor-șef) Manuscrisurile nepublicate
nu se înapoiază. Abonamentele se fac la P.T.T.
TIPARUL EXECUTAT LA I.P.B.T. Index : 42 907